

PERUSESITE 18.2.2008

Tämän Perusesitteen on laatinut Takoma Oyj (jäljempänä myös ”Yhtiö”), joka on Suomessa rekisteröity julkinen osakeyhtiö. Yhtiön Osakkeet ovat julkisen kaupankäynnin kohteena OMX Nordic Exchange Helsinki Oy:n (”Helsingin Pörssi”) pörssilistalla kaupankäyntitunnuksella TAM1V. Osakkeiden ISIN-tunnus on FI0009901110.

Yhtiö tunnettiin aiemmin toiminimellä Suomen Helasto Oyj. Yhtiön ylimääräinen yhtiökokous 17.10.2007 päätti yhtiön toiminimen muuttamisesta, tytäryhtiöiden myynnistä, uusien liiketoimintayhtiöiden hankkimisesta ja Yhtiön strategiamuutoksen edellyttämästä toimialan muuttamisesta.

Tämä Perusesite on voimassa 12 kuukautta siitä, kun se on julkaistu. Uusien osakkeiden tai Yhtiön osakkeiksi vaihdettavien tai osakkeisiin oikeuttavien arvopapereiden liikkeellelaskua koskeva esite voi 12 kuukauden ajan tämän Perusesitteen päivämäärästä lukien koostua tästä Perusesitteestä ja kutakin liikkeeseenlaskua koskevasta, erikseen hyväksyttävästä tiivistelmästä ja arvopaperiliitteestä.

Tämä Perusesite sisältää tietoja Yhtiöstä sekä sen liiketoiminnasta ja taloudellisesta asemasta.

Arvopaperiliite sisältää tiedot kulloinkin tarjottavista tai julkisen kaupankäynnin kohteeksi haettavista arvopapereista. Arvopaperiliitteen yhteydessä oleva tiivistelmä esittelee tiivistetysti keskeisimmät Yhtiöön ja sen arvopapereihin liittyvät tiedot.

TIETOJA PERUSESITTEESTÄ

Perusesite on laadittu Suomen ja Suomea sitovan lainsäädännön vaatimusten mukaisesti eli noudattaen arvopaperimarkkinalain (26.5.1989/495 muutoksineen, ”AML”), arvopaperimarkkinalain 2 luvussa tarkoitetusta esitteestä annetun valtionvarainministeriön asetuksen (23.6.2005/452) ja Euroopan yhteisöjen komission asetuksen N:o 809/2004 sisältövaatimuksia. Perusesitteessä on sovellettu viimeksi mainitun asetuksen liitteitä I ja II sekä Rahoitustarkastuksen standardia 5.2a (dnro 6/120/2004) ja muita Rahoitustarkastuksen määräyksiä ja ohjeita. Perusesite muodostaa yhdessä kulloinkin tarjottavista tai julkisen kaupankäynnin kohteeksi haettavista arvopapereista laaditun arvopaperiliitteen ja tiivistelmän kanssa AML:n 2 luvun 3 §:ssä tarkoitetun esitteen.

Rahoitustarkastus on hyväksynyt tämän Perusesitteen 18. päivänä helmikuuta 2008, mutta ei vastaa sen tietojen oikeellisuudesta. Hyväksymispäätöksen diaarinumero on 5/250/2008.

Perusesitteeseen sovelletaan Suomen lakia ja kaikki sitä koskevat riitaisuudet ratkaistaan toimivaltaisessa suomalaisessa tuomioistuimessa. Perusesitettä ei ole hyväksytty eikä tulla hyväksymään tai rekisteröimään minkään muun valtion viranomaisella. Perusesite on julkaistu ainoastaan suomenkielisenä.

Tätä Perusesitettä ei saa luovuttaa tai jakaa Yhdysvaltoihin, Kanadaan, Japaniin tai Australiaan. Myös eräiden muiden valtioiden lainsäädäntö saattaa asettaa rajoituksia tämän Perusesitteen levittämiseksi tai julkistamiselle. Perusesitettä ei saa levittää tai julkistaa millään tavalla missään valtiossa tai yhteyksissä, joissa se olisi lainvastaista tai edellyttäisi muun lain kuin Suomen lain mukaisia toimia.

Perusesitettä ei täydennetä eikä päivitetä minkään Yhtiön Perusesitteen julkistamisen jälkeen julkistaman taloudellisen informaation tai pörssitiedotteiden perusteella, ellei pakottavasta lainsäädännöstä muuta johdu, eikä Yhtiö myöskään tiedota erikseen tällaisen taloudellisen tiedon tai tällaisten pörssitiedotteiden julkistamisesta. Perusesitteen levittäminen ei missään olosuhteissa merkitse sitä, että tässä Perusesitteessä esitetyt tiedot pitäisivät paikkansa tulevaisuudessa, tai ettei Yhtiön liiketoiminnassa olisi tapahtunut muutoksia tämän Perusesitteen päivämäärän jälkeen.

Ketään ei ole valtuutettu antamaan mitään muita kuin tähän Perusesitteeseen sisältyviä tietoja ja lausuntoja. Mikäli muita tietoja tai lausuntoja annetaan, on huomattava, että ne eivät ole Yhtiön tai sen edustajien hyväksymiä.

Perusesitteessä esitettävät tiedot on saatu yhtiöltä ja muista Perusesitteessä erikseen ilmoitetuista lähteistä. Ellei lainsäädännöstä muuta johdu, Yhtiö ja sen neuvonantajat eivät ole vastuussa eivätkä anna takuuta siitä, että tämän Perusesitteen sisältämät tiedot pitävät paikkansa julkaisupäivämäärän jälkeen. Yhtiötä ja sen tulevaisuutta koskevat tiedot perustuvat Yhtiön johdon omiin tietoihin ja arvioiteihin.

Perusesitteessä termit ”Yhtiö”, ”Takoma” tai ”Konserni” tarkoittavat Takoma Oyj:tä ja sen tytäryhtiöitä yhdessä ellei asiayhteydestä ilmene, että termillä tarkoitetaan ainoastaan Takoma Oyj:tä tai tiettyä tytäryhtiötä tai liiketoimintaa. Viittauksilla Yhtiön osakkeisiin, osakepääomaan ja hallintotapaan tarkoitetaan kuitenkin Takoma Oyj:n osakkeita, osakepääomaa ja hallintotapaa. Käsiteltäessä 1.11.2007 edeltävää aikaa edellä mainituilla termeillä tarkoitetaan Suomen Helasto Oyj:n ja aikaisempaa liiketoimintaa harjoittaneiden tytäryhtiöiden muodostamaa kokonaisuutta, ellei asiayhteydestä ilmene, että termillä tarkoitetaan ainoastaan emoyhtiötä tai tiettyä tytäryhtiötä tai liiketoimintaa.

SISÄLLYSLUETTELO

1. RISKITEKIJÄT	4
1.1. Liiketoimintariskit.....	4
1.2. Yrityskauppoihin liittyvät riskit ja yritysjärjestelytoimenpiteisiin liittyvät riskit	7
1.3. Rahoitusriskit	9
2. PERUSESITTEEN SISÄLTÄMISTÄ TIEDOISTA	11
3. TIETOJA YHTIÖSTÄ JA KONSERNISTA	15
3.1. Tiedot Takoma Oyj:stä	15
3.2. Toimintahistoria ja kehitys	15
3.3. Aikaisempien liiketoimintayhtiöiden myynti	17
3.4. Uuden liiketoiminnan ja liiketoimintayhtiön hankkiminen	19
3.5. Toimintatapa.....	21
3.6. Päämarkkinat	22
3.7. Organisaatorakenne	22
3.8. Liiketoimintasegmentit	22
3.9. Maksuvalmius ja pääomalähteet	25
3.10. Investoinnit	28
3.11. Hallinto-, johto- ja valvontaelimet sekä ylin johto	29
3.12. Osakkeet ja osakepääoma.....	35
3.13. Lisätiedot.....	38
4. TIEDOT YHTIÖN LIIKETOIMINNASTA, VAROISTA JA VASTUISTA, RAHOITUSASEMASTA SEKÄ TOIMINNAN TULOKSESTA.....	39
4.1. Yleistä	39
4.2. Yhtiön strategia	40
4.3. Tilikauden 2007 tuloslaskelma, tase ja rahavirtalaskelma vertailutietoineen	40
4.4. Viimeaikainen kehitys ja tulevaisuudennäkymät.....	46
5. TIEDOT LIIKETOIMINTAYHTIÖIDEN VAROISTA JA VASTUISTA, RAHOITUSASEMASTA SEKÄ TOIMINNAN TULOKSESTA.....	47
5.1. Tampereen LaatuKoneistus Oy	47
5.2. Hervannan Koneistus Oy	58
6. VEROTUS SUOMESSA	69
7. SUOMEN ARVOPAPERIMARKKINAT.....	73
8. KOLMANSIEN ANTAMAT TIEDOT, ASiantuntijalausunnat ja intressejä koskevat ilmoitukset.....	77
9. PRO FORMA -TIEDOT	79
10. ESITTEESEEN VIITTAAMALLA SISÄLLYTETYT ASIakIRJAT	82
11. LIITTEET	83

1. RISKITEKIJÄT

Sijoittamista harkitsevia kehoitetaan tutustumaan huolellisesti kaikkiin tässä Perusesitteessä oleviin tietoihin ja jäljempänä esitettyihin riskitekijöihin. Sijoittamis päätökseen vaikuttavia seikkoja käsitellään myös muualla Perusesitteessä ja kulloinkin tarjottavasta tai julkisen kaupankäynnin kohteeksi haettavasta arvopaperista laaditussa arvopaperiliitteessä ja tiivistelmässä. Mikäli jokin yhtiön riskitekijöistä toteutuu, sillä saattaa olla epäedullinen vaikutus liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan, liiketoiminnan tulokseen ja arvopapereiden osakekurssiin.

1.1. LIIKETOIMINTARISKIT

Tuleva strategia ja liiketoiminta

Yhtiön toimiala on kokenut merkittävän muutoksen, kun Yhtiön aikaisemmat tytäryhtiöt liiketoimintoinen on siirretty yritysjärjestelyin kokonaan Panostaja Oyj:lle ja Yhtiöön on hankittu hydraulikkatoimialalla toimivan Tampereen LaatuKoneistus Oy:n liiketoiminta sekä konepajateollisuuden alihankintatoimialalla toimiva Hervannan Koneistus Oy. Uuden konepajateollisuuden perustuvan strategian toteutuminen, liiketoiminnan johtaminen ja liiketoiminnan tavoitteiden saavuttaminen riippuvat Yhtiön hallituksen ja operatiivisen johdon päätöksistä. Muun muassa tästä syystä Yhtiön liiketoimintaan sisältyy normaalia korkeampia riskejä.

Yrityskauppoihin ja muihin yritysjärjestelytoimenpiteisiin liittyviä riskejä on pyritty pienentämään huolellisella valmistautumisella, due diligence -tarkastusten avulla sekä rahoitusriskin minimoimisella ostojen yhteydessä. Yrityskauppoihin liittyviä riskejä pyritään rajaamaan huolellisella ennen yrityskauppaa tapahtuvalla toimintaympäristön tutkimisella ja varsinaisen kohdeyrityksen toiminnan huolellisella analysoinnilla. Yrityskaupan jälkeen kussakin hankitussa yrityksessä otetaan viipymättä käyttöön talouden ja toiminnan johtamiseen liittyvät työkalut ja järjestelmät.

Yhtiö pyrkii hallitsemaan riskejä ja rajaamaan riskien mahdollisia haitallisia vaikutuksia. Uudelle toimialalle siirtymiseen liittyi kuitenkin poikkeuksetta riskejä, joiden toteutuessa niillä saattaa olla epäedullinen vaikutus liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan, liiketoiminnan tulokseen ja arvopapereiden osakekurssiin

Yritysjärjestelyjen kautta Yhtiön liiketoiminnan muodostavat Tampereen LaatuKoneistus Oy ja Hervannan koneistus Oy, jotka ovat toimineet toimialoillaan jo vuosia.

Yhtiöllä on tavoitteena kannattavuuden lisäksi kasvuhakuisuus konepajatoimialalla. Edellä mainittujen toimialojen lisäksi Yhtiöllä on tarkoitus aloittaa Yhtiön omien teknologiatuotteiden valmistaminen. Voimakas kasvu asettaa merkittäviä vaatimuksia yhtiöiden johdolle, rahoitusresursseille, henkilöstölle sekä informaatio- ja talousseurantajärjestelmille.

Hyödykeriskit, raaka-aineet ja komponentit

Merkittävä osuus Yhtiön liiketoiminnasta koskee hydraulikka- ja konepajalaitteiden valmistusta, jossa käytetään sekä ostettuja että sisäisesti valmistettuja komponentteja, joissa teräksellä ja muilla raaka-aineilla on merkittävä osuus. Yhtiön tuotannossaan käyttämien hyödykkeiden hinta ja saatavuus vaihtelevat. Raaka-aineiden saatavuus ja hinnat voivat vaikuttaa myös ostettavien komponenttien hintaan.

Konepajateollisuuden hyvä kysyntä on johtanut tiettyjen avainraaka-aineiden saatavuus- ja laatuongelmiin, jotka voivat vaikuttaa haitallisesti Yhtiön liiketoimintaan. Eryteisesti valuissa ja takeissa maailmanlaajuinen kysyntä ylittää valimojen ja takomoiden kapasiteetin. Riskiä pyritään pienentämään tiiviillä yhteistyöllä asiakkaiden ja toimittajien kanssa, yhteisillä kysyntäennusteilla ja hyvin organisoidulla toimitusten seurannalla.

Riippuvuus alihankkijoista saattaa altistaa Yhtiön toimittajien toimitushäiriöihin liittyville riskeille. Riskeihin on varauduttu sopimusjärjestelyin. Vaikka Yhtiö on pyrkinyt kiinnittämään huomiota toimittajiensa luotettavuuteen ja niiden toimittamien tuotteiden laatuun ja saatavuuteen, takeita ei ole siitä, etteikö toimittajien liiketoiminta voisi vaikuttaa haitallisesti Yhtiön tulokseen ja taloudelliseen asemaan.

Yhtiö käyttää mahdollisuuksien mukaan pitkäaikaisia raaka-aineiden ja avainkomponenttien hankintasopimuksia turvatakseen niiden paremman saatavuuden sekä hankintakustannusten ennustettavuuden. Yhtiö pyrkii mahdollisuuksien mukaan siirtämään raaka-aineiden ja komponenttien hintojen nousun lopputuotteen hintoihin. Kilpailutilanne saattaa kuitenkin rajoittaa Yhtiön mahdollisuuksia hinnankorotuksiin. Mikäli Yhtiön käyttämien raaka-aineiden ja komponenttien kustannuksia ei saada siirrettyä lopputuotteiden hintoihin vastaavasti, raaka-aineiden ja komponenttien hintojen nousu voi vaikuttaa haitallisesti Yhtiön liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

Muutokset sähkökulutuksessa ja sähköhinnan voimakas nousu voi vaikuttaa haitallisesti yhtiön/konsernin liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen. Tulevaisuudessa mahdollisesti tiukentuva ympäristölainsäädäntö ja päästömääräykset saattavat vaikuttaa energian hintaan, mikä voi vaikuttaa edellä mainittuihin seikkoihin.

Yhtiön koko tuotannon keskittymisestä Suomeen ja yleiseurooppalaisesta kustannustason noususta aiheutuu maariski.

Asiakasriski ja maailmantalouden ja asiakastoimialojen suhdannevaihtelut

Yhtiöllä on suuria asiakkaita, joiden merkitys yhtiölle on merkittävä. Asiakasriski voi realisoitua, jos joku suurista asiakkaista päättää lopettaa asiakkuussuhteen, eikä tilalle saada korvaavia asiakkaita. Tampereen LaatuKoneistuksen 10 suurinta asiakasta muodostavat yli 90 % yhtiön vuoden 2007 laskutuksesta. Hervannan Koneistus Oy:n osalta viisi suurinta asiakasta muodostavat yli 95 % yhtiön vuoden 2007 laskutuksesta. Takoma-konsernin Perusesitteen tekoetken asiakasriski keskittyy kolmeen merkittävään asiakastoimialaan: Offshore- ja laivanrakennusteollisuus, nosto- ja kuljetinlaittevalmistajat sekä mekaaninen ja kemiallinen puunjalostusteollisuus.

Yrityskaupoilla on pyritty siihen, että Yhtiön myynti jakautuisi laajemmalle ja samalla toimialat tasapainottaisivat suhdannevaihteluja ja paikallista markkinariskiä. Maailmantalouden ja asiakastoimialojen suhdannevaihtelut vaikuttavat kuitenkin etenkin lyhyellä aikavälillä Yhtiön tuotteiden kysyntään, sen taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen. Yhtiön liiketoiminnan hajauttamisella kolmelle liiketoiminta-alueelle pyritään tasaamaan suhdannevaihteluita ja riippuvuutta asiakasteollisuuksien suhdanteista. Suoran viennin osuus Tampereen LaatuKoneistus Oy:n liikevaihdosta on 70 %. Hervannan Koneistus Oy:n liikevaihdosta pääosa muodostuu kotimaan markkinoilla.

Hervannan Koneistus Oy:n suurimpien asiakkaiden osalta on pyritty varautumaan asiakkaiden liiketoiminnan yllättävään keskeytymiseen vapaaehtoisella riippuvuuskeskeytysvakuutuksella.

Hintariski

Jos markkinoilla, joilla Yhtiö toimii, syntyy painetta alentaa tuotteiden myyntihintaa, sillä on negatiivinen vaikutus Yhtiön kannattavuuteen. Yhtiön toimialat ovat suhdanneherkkiä ja suhdanteiden heikentyessä saattaa syntyä hintapaineita.

Tuote- ja vahingonkorvausvastuu ja vakuutusturva

Yhtiö on vastuussa valmistamiensa, jakamiensa tai edustamiensa tuotteiden aiheuttamista vahingoista. Vahinkoriskejä pyritään hallitsemaan henkilöstön koulutuksella ja laatu järjestelmien käytöllä.

Yhtiö pyrkii kattamaan tuote- ja muut vastuunsa sopimusjärjestelyillä ja riittävällä vakuutusturvalla. Joissakin tilanteissa tämänhetkinen vakuutusturva saattaa kuitenkin osoittautua riittämättömäksi. Yhtiöllä ei ole omia vakuutuskassoja. Vakuutusturvan riittävyteen on kiinnitetty huomiota yrityskauppojen yhteydessä ja hankittaessa uutta liiketoimintaa. Yhtiö arvioi jatkuvasti vakuutusturvansa riittävyttä ja mitoittaa tarvittavat vakuutukset ajankohdan ja kasvutavoitteen mahdollisen toteutumisen edellyttämällä tavalla.

Vakuutustapahtumien lukumäärän, vakuutusmaksujen ja omavastuiden nousut sekä mahdolliset ongelmat vakuutusturvan kattavuudessa voivat vaikuttaa haitallisesti Yhtiön kilpailukykyyn, liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

Vaikka Yhtiö pyrkii rajoittamaan liiketoimintavastuisiin liittyviä riskejä muun muassa toimialalla tyypillisin vakuutuksin ja varauksin, takeita ei ole siitä, etteivätkö tuote- ja muihin vastuisiin liittyvät mahdolliset vaatimukset voisi vaikuttaa haitallisesti sen kilpailukykyyn, liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

Ympäristökysymykset

Yhtiön tiedossa ei ole, että Yhtiön liiketoimintaan liittyisi merkittäviä ympäristöriskejä suhteessa toiminnan laajuuteen. Yhtiö ei kuitenkaan voi antaa takuita siitä, että kaikki ympäristöön liittyvät riskit on otettu huomioon.

Yhtiön liiketoiminta ei aiheuta merkittäviä ympäristöriskejä. Liiketoimintayhtiöistä Hervannan Koneistus Oy:ssä on käytössä sertifioitu ja auditoitu ISO 14001-ympäristöhallintajärjestelmä. Tampereen Laatokoneistus Oy on tehnyt liiketoimintansa edellyttämän ilmoituksen kemikaalien vähäisestä teollisesta käsittelystä ja varastoinnista ympäristöviranomaiselle.

Mahdolliset muutokset tuotannossa tai ympäristölainsäädännössä saattavat tuoda lisähaasteita ympäristöasioiden arviointiin ja käsittelyyn tulevaisuudessa.

Riippuvuus avainhenkilöistä

Yhtiön menestys riippuu sen johdosta sekä muusta henkilöstöstä. Yhtiön ja sen konserniyhtiöiden operatiivisella johdolla on strategian muodostamisessa, toteuttamisessa ja hallinnossa keskeinen merkitys. Kenen tahansa operatiiviseen johtoon kuuluvan avainhenkilön menetys voi vaikuttaa epäedullisesti Yhtiön toimintaan ja sen tulokseen. Lisäksi Yhtiön menestys riippuu sen kyvystä palkata, kehittää, kouluttaa ja motivoida henkilöstöä sekä pitää avainhenkilöt palveluksessaan.

Liiketoimintayhtiöiden johto tulee muuttamaan tulevaisuudessa Yhtiön strategian ja toimintamallin mukaisesti yrittäjävetoiseksi. Liiketoimintayhtiön johdossa olevan omistajayrittäjän merkitys liiketoimintayhtiön operatiivisen johtamisen ja Yhtiön strategian muokautumisen tavoitteiden saavuttamisen kannalta tulee olemaan huomattava.

Emoyhtiö Takoma Oyj:n toimitusjohtajana ja toimii hallituksen jäsenenä toimii Kimmo Korhonen, joka omistaa noin 17 % emoyhtiön Osakkeista.

Yhtiön melko pienestä koosta johtuen myös sen hallinnolliset resurssit ovat tavanomaiseen listayhtiöön verrattuna rajalliset. Kasvuvaiheen alussa Takoma Oyj:n hallinto tulee saamaan yritysostojen valmistelua ja toteuttamista varten operatiivista tukea emoyhtiön Panostaja Oyj:n hallinnosta.

Osingonmaksupolitiikka ja jakokelpoiset varat

Mahdollisten tulevaisuudessa jaettavien osinkojen määrä riippuu Yhtiön tulevasta tuloksesta, taloudellisesta asemasta, kassavirrasta, käyttö pääomavaatimuksista ja muista tekijöistä. Yhtiö tarvitsee pääomaa strategiansa mukaisen kasvutavoitteen toteuttamiseen, joten Yhtiö pyrkii toiminnan alkuvaiheessa noudattamaan kasvuyritykselle tyypillistä maltillista osingonjakopolitiikkaa.

Osakemarkkinoiden riskit

Yhtiön osake noteerataan Helsingin Pörssin listalla pienten yhtiöiden markkina-arvoryhmässä (Small Cap). Yhtiön osakkeenomistajien lukumäärä on pörssiyritykselle suhteellisen pieni. Keskittynyt osakeomistus antaa määräysvallan Yhtiössä pienelle määrälle osakkeenomistajia ja on myös omiaan heikentämään yhtiön osakkeen likviditeettiä osakemarkkinoilla.

Yhtiön pörssiarvoon vaikuttavat olennaisesti Yhtiön sijoittajien subjektiiviset käsitykset yhtiön arvosta. Yhtiö ei vastaa siitä, että osakkeiden julkisen noteerauksen jatkuessa osakkeiden markkinahinta vastaisi sijoittajien osakkeista maksamaa hintaa eikä sitä, että osakkeille muodostuu aktiiviset jälkimarkkinat pörssilistalla.

Pörssin sääntöihin liittyvät riskit

Pörssi on siirtänyt Yhtiön osakkeet tarkkailulistalle 30.5.2007 arvopaperipörssin sääntöjen 2.1.8 kohdan (iv) perusteella, koska Panostaja Oyj julkisti aikomuksensa tehdä yhtiöstä ostotarjouksen. Pörssi on 27.9.2007 ilmoittanut Yhtiön osakkeen kaupankäynnistä tarkkailulistalla myös arvopaperipörssin sääntöjen 2.1.8 (v) kohdan (käänteinen yritysvaltaus) perusteella.

Pörssin kannanoton 1.11.2007 mukaan Yhtiöllä on merkittävä puute listalleottamisen hallinnon järjestämistä ja osakkeen hinnanmuodostusta koskevien edellytysten täyttymisessä. Helsingin Pörssin sääntöjen mukaan vapaan kaupankäynnin kohteena olevien osakkeiden osuuden tulee olla vähintään 25 prosenttia ja osakkeenomistajien lukumäärä riittävä. Yhtiö ei Pörssin sääntöjen mukaan täytä näitä vaatimuksia Perusesitteen päivämääränä. Yhteensä Takomalla on noin 220 osakkeenomistajaa.

Yhtiö on ryhtynyt toimenpiteisiin Pörssin edellytysten täyttämiseksi. Yhtiön hallituksen 5 jäsenestä 2 on Perusesitteen päivämääränä täysin riippumattomia ja Yhtiön hallintoa on vahvistettu palkkaamalla talousjohtaja. Yhtiö tulee antamaan Pörssin edellyttämän selvityksen hallintonsa järjestämisestä Pörssin asettamassa määräajassa. Yhtiö tulee noudattamaan Corporate Governance -suositusten mukaisia hallinnointiperiaatteita, kuitenkin niillä varauksilla, että puolet hallituksen jäsenistä ei ole riippumattomia Yhtiöstä suosituksen edellyttämällä tavalla, Yhtiöllä ei ole valiokuntia ja Yhtiön toimitusjohtaja on Yhtiön hallituksen jäsen.

Ellei Yhtiö pysty kuitenkaan täyttämään Pörssin edellytyksiä Pörssin asettamassa 6 kuukauden pituisessa määräajassa, seurauksena on tarkkailun jatkuminen tai Yhtiön osakkeen poistaminen pörssilistalta.

1.2. YRITYSKAUPPOIHIN LIITTYVÄT RISKIT JA YRITYSJÄRJESTELYTOIMENPITEISIIN LIITTYVÄT RISKIT

Liiketoiminnan myynti Panostaja Oyj:lle

Yhtiön aiemman liiketoiminnan myynnin yhteydessä ostajana olleen Panostaja Oyj:n kanssa on sovittu aiempaan liiketoimintaan liittyvien velkojen ja vastuiden siirtymisestä Panostaja Oyj:lle. Panostaja Oyj jatkaa aiempaa liiketoimintaa ja on ottanut vastataakseen yhtiön aiempaan liiketoimintaan liittyvistä varoista ja veloista. Kaikki yhtiöihin liittyvät vastuut ovat siirtyneet Panostaja Oyj:lle, mukaan lukien mahdolliset kaupantekohetkellä tuntemattomat vastuut.

Mahdolliset tulevat yrityskaupat

Yhtiön strategiaan kuuluu tulevaisuudessakin toiminnan laajentaminen myös yritysostoin. Yritysostot ovat usein vaativia projekteja, joihin liittyy epäonnistumisen riski. Yritysosto voi epäonnistua muun muassa hankitun yrityksen integroinnin epäonnistumisen, odotettujen synergiaetujen poisjäämisen sekä asiakkuuksien ja avainhenkilöiden menetyksen myötä.

Yrityskaupoissa viime vuosien hyvä markkinatilanne näkyy osaksi myös negatiivisesti. Vahvan jakson aikana monet yritykset ovat tehneet myös poikkeuksellisen hyviä tuloksia, mistä johtuen luopuvien yrittäjien hintatoiveet yrityskauppatilanteessa saattavat olla korkeita. Osaksi yritysostojen avulla laajentuvalla yritykselle tästä voi aiheutua riski siitä, että sopivia kohdeyhtiöitä ei ole kaupan hyväksyttävissä olevalla hinnalla. Myös suhdannekehityksen vuoksi korkeaan hintaan tehty yrityskauppa saattaa osoittautua kannattamattomaksi, ellei suhdannekehitys jatku suotuisana tai hankitun yhtiön arvo muuten vastaa yleisen hintatason ja viimeisten vuosien myötä nousutta hintaa. Riskejä pyritään rajaamaan kohdeyhtiöiden ja niiden toimintaympäristön huolellisella selvittämällä due diligence -vaiheessa.

Tampereen Laatakoneistus Oy:n liiketoiminnan ja Hervannan Koneistus Oy:n kauppoihin liittyvät riskit

Yhtiö on tehnyt vuoden 2007 aikana useita yrityskauppoja, jotka ovat suoraan tai välillisesti yrityskauppojen edellyttämien toimenpiteiden johdosta muokanneet konsernin rakennetta ja tasetta. Ostetun liiketoiminnan ja liiketoimintayhtiön osalta yrityskauppoihin liittyy niiden kohteina olleet liiketoiminnat ja arvot huomioon ottaen tavanomaisia yrityskauppa- ja muita vastuita. Mikäli merkittävä määrä näitä vastuita toteutuisi, saattaisi nämä vaikuttaa haitallisesti Yhtiön taloudelliseen asemaan ja tulokseen.

Yhtiö on pyrkinyt varautumaan yrityskauppoihin liittyviin riskeihin ennen yrityskauppaa tehtyjen yritystarkastusten (Due Diligence) avulla. Yhtiö on tehnyt Hervannan Koneistus Oy:n yritystarkastuksen. Tampereen Laatakoneistus Oy:n yritystarkastuksen on tehnyt yhtiön myynyt Panostaja Oyj yhtiötä hankkiessaan kesällä 2007. Panostaja Oyj on myös Yhtiön pääomistaja ja emoyhtiö.

Kauppoihin liittyy niissä syntyvää liikearvoa koskeva riski. On mahdollista, että kaupantekopäätöksen taustalla oleva harkinta on perustunut väärin lähtökohtiin tai se on ollut virheellistä, eikä odotettua liikearvoa tästä syystä tai jonkin ennakoimattoman ulkoisen seikan johdosta synny odotetulla tavalla.

Yleisesti ottaen yrityskauppoihin liittyy Yhtiön haltuunottoon liittyvät riskit. Yhtiö sovittaa liiketoimintayhtiöiden ja emoyhtiön taloudelliset järjestelmät Rahoitustarkastuksen edellytysten mukaisiksi. Liiketoimintayhtiöiden johdon kilpailukieltosopimukset ovat voimassa. Liiketoimintayhtiöiden aikaisempi liiketoiminta jatkuu ja yhteistyötä aikaisempien toimittajien ja asiakkaiden kanssa jatketaan.

1.3. RAHOITUSRISKIT

Yrityskauppojen rahoitukseen liittyvät riskit

Kohonneet yritysten hintapyynnöt voivat johtaa myös mahdollisesti toteutuvien kauppahintojen kohoamiseen, mikä osaltaan lisää yrityskauppoihin tarvittavaan rahoitukseen liittyvää kuluriskiä. Yhtiö pyrkii rajaamaan riskiä olemalla rahoituksen suhteen mahdollisimman omavarainen.

Valuuttariski ja valuuttakurssivaihtelut

Yhtiön valuuttakurssiriskit liittyvät pääasiassa sen kansainväliseen toimintaan.

Yhtiön tilinpäättövaluutta on euro ja sen osakkeen substanssiarvo lasketaan euroissa. Yhtiö saattaa jatkossa tehdä sijoituksia muisakin valuutoissa kuin euroissa. Valuuttariskiltä suojautuminen ei ehkä ole aina mahdollista tai kustannuksiltaan perusteltua.

Valuuttakurssien vaihtelu ja valuuttakurssien sääntely saattaa vaikuttaa Yhtiön sijoitusten arvoon sekä tuottoihin, jotka myös laskeaan euroissa. Valuuttakurssien vaihteluilla saattaa siten olla vaikutus Yhtiön tulokseen.

Suurin osa Yhtiön kaupoista ja ostoista tehdään euroissa. Raaka-aineisiin liittyvät valuuttariskit on hallittu sopimusjärjestelyin, joissa mahdollinen raaka-aineen hinnannousu kanavoidaan asiakkaalle. Yhtiö pyrkii tasapainottamaan valuuttariskiä huolehtimalla siitä, että myynnit ja ostot samassa valuutassa ovat suunnilleen samansuuruisia. Yhtiö ei ole suojautunut valuuttakurssien muutoksia vastaan rahoitusinstrumentein.

Euroopan sisäiset hankinnat ja kaupat asiakkaiden kanssa tehdään euromääräisinä. Kiinalaisten yhteistyökumppaneiden kanssa kaupat pyritään tekemään Yhdysvaltain dollareissa siten, että valuuttakurssien muutoksilta on suojauduttu valuuttaklausulein.

Korkoriski

Konsernin emoyhtiö Takoma Oyj on ollut toiminnan alkuvaiheessa Perusesitteen päivämääränä velaton. Yhtiö pyrkii hankkimaan liiketoimintaa ja tulevien yritys- tai liiketoimintakauppojen myötä tilanne tulee todennäköisesti muuttumaan.

Mikäli korkoriskiä aiheutuu tulevaisuudessa mahdollisesti tarvittavan rahoituksen johdosta, riskiä pyritään hallitsemaan mitoittamalla vieraan rahoituksen tarve oikein suhteessa vallitsevaan ja ennakoitavissa olevaan korkotasoon. Tällä hetkellä Konsernin tulot sekä operatiiviset kassavirrat ovat pääosiltaan riippumattomia markkinakorkojen vaihteluista.

Hervannan Koneistus Oy:n osalta on pyritty suojautumaan korkoriskiltä koronvaihtosopimuksella.

Luottoriski

Konsernin toimintatapana on todeta asiakkaiden luottokelpoisuus. Konsernilla on merkittävimpien asiakkaidensa kanssa pitkään jatkuneet vakiintuneet liikesuhteet eikä myyntisaamisissa ole aiheutunut merkittäviä luottotappiota. Konsernilla ei ole merkittävää luottoriskikeskittymää. Osaltaan luottotappioiden riskiä pienentää se, että liiketoimintayhtiöiden asiakaskunnat muodostuvat pääosin suurista pörssiyhtiöistä. Yhtiöstä ei ole lainattu varoja ulkopuolisille.

Maksuvalmiusriski

Konsernissa arvioidaan ja seurataan jatkuvasti liiketoiminnan edellyttämän rahoituksen määrää, jotta konsernilla olisi tarpeeksi likvidejä varoja toiminnan rahoittamiseksi ja erääntyvien lainojen takaisinmaksuun. Rahoituksen saatavuus ja joustavuus pyritään takaamaan riittävillä luottolimiiteillä sekä käyttämällä rahoituksen hankinnassa useita rahoittajia ja eri rahoitusmuotoja.

Verotukselliset riskit

Muuttuneen verolainsäädännön eräiden yhtiöiden myyntivoitot ovat veronalaisia ja myyntitappiot vähennyskelpoisia verotuksessa. Muilla osakeyhtiöillä myyntivoitot voivat tietyin edellytyksin olla verovapaita ja myyntitappiot vähennyskelvottomia.

Nämä Suomen verolainsäädännössä tapahtuneet muutokset voivat siis vaikuttaa Yhtiön tytäryhtiöiden myynnissä saatavien myyntitulojen ja/tai -tappioiden verotukseen. Muuttuneen lainsäädännön tulkinnasta johtuen Yhtiön johdolla ei ole Konsernin verokohtelusta varmuutta. Tällä hetkellä yhtiö ei ole myymässä tytäryhtiöitään.

Verosuunnittelu hidastaa yrityskauppojen toteuttamista ja nostaa yrityskaupan kustannuksia.

Rahoituksen tarve tulevaisuudessa

Kasvutavoitteen toteuttaminen edellyttää rahoitusta olemassa olevien liiketoimintojen kasvattamista ja uuden hankkimista varten. Rahoituksen tarve pyritään Yhtiön strategian mukaisesti aluksi kattamaan mahdollisimman pitkälle aikaisempien liiketoimintayhtiöiden myynnistä saaduilla varoilla ja Yhtiön omasta tuloksesta. Yrityskaupat tai liiketoimintojen hankkiminen tullaan rahoittamaan lisäksi luottolaitoksilta hankitulla rahoituksella ja mahdollisesti esimerkiksi vaihdettavalla pääomalainalla tai suunnatulla osakeannilla. Mikäli tulo-rahoituksella ei pystytä riittävästi rahoittamaan mahdollista liiketoiminnan hankkimista, rahoitusta voidaan joutua hankkimaan Yhtiön ulkopuolelta ennakoitua enemmän.

2. PERUSESITTEEN SISÄLTÄMISTÄ TIEDOISTA

Yleistä

Tietyt tässä Perusesitteessä esitetyt tulevaisuutta koskevat lausunnot ja tiedot pohjautuvat Yhtiön johdon arvioon tai ovat oletuksia, jotka pohjautuvat johdon käytössä oleviin tietoihin. Tällaiset tulevaisuutta koskevat lausunnot heijastavat Yhtiön ja sen liiketoiminta-alueiden näkymiä suhteessa tuleviin tapahtumiin ja ovat alttiina tietyille riskeille, epävarmuustekijöille ja oletuksille. Yhtiön ja sen liiketoiminta-alueiden kannattavuus ja osakkeenomistajien omistuksen arvo Yhtiössä voivat tulevaisuudessa poiketa huomattavasti tulevaa kehitystä koskevista arvioista. Monet kannattavuuteen ja omistuksen arvoon vaikuttavat tekijät ovat sellaisia, ettei Yhtiö voi niihin vaikuttaa tai ennustaa niitä. Sijoittajien ei tule liiallisesti luottaa tulevaa kehitystä koskeviin arvioihin. Muun muassa seuraavat tärkeät tekijät voivat vaikuttaa Yhtiön toimintaan ja tulokseen, jolloin Yhtiön kannattavuus ja sen sijoituksen arvo voi tämän Perusesitteen julkistamisen jälkeen poiketa merkittävästi tässä Perusesitteessä esitetyistä tiedoista: yleisissä taloudellisissa suhdanteissa tapahtuvat muutokset, muutokset Yhtiön liiketoiminta-alueilla toimivien yhtiöiden yleisissä markkina-arvostus-perusteissa, Yhtiön yhteistyö- ja palveluntarjontasopimukset, kilpailutilanne markkinoilla, muutokset Yhtiön liiketoiminta-alueita koskevissa sääädöksissä sekä mahdollisesti tarvittavan lisäpääoman ja muun rahoituksen saatavuus hyväksyttävien ehdoin.

Perusesitteen saatavilla olo

Tämä Perusesite on saatavilla Yhtiön Internet-sivuilta (www.takoma.fi) ja Yhtiön pääkonttorista Tampereelta osoitteesta Postitorvenkatu 16, 33840 Tampere. Kuhunkin arvopaperin tarjoamiseen ja liikkeeseenlaskuun liittyvät tiivistelmä ja arvopaperiliite tulevat olemaan saatavilla samoista paikoista. Tämän lisäksi kunkin tarjoamisen tai liikkeeseenlaskun yhteydessä ne tulevat olemaan saatavilla julkisen kaupankäynnin järjestäjän toimipisteessä, jollaisena Perusesitteen päivämääränä toimii Helsingin Pörssin palvelupiste OMX Way, osoitteessa Fabianinkatu 14, 00130 Helsinki. Mikäli tarjoamisessa tai liikkeeseenlaskussa toimii erillinen järjestäjä, tulevat Perusesite, arvopaperiliite ja tiivistelmä olemaan saatavilla kyseisen järjestäjän kautta. Viitatus asiakirjat ovat osa Perusesitettä, ja ne pidetään saatavilla samalla tavalla kuin itse Perusesite.

Nähtävillä olevat asiakirjat

Perusesitteen voimassaolon ajan seuraaviin asiakirjoihin (tai niiden jäljennöksiin) on mahdollista tutustua: Takoma Oyj:n perustamiskirja ja yhtiöjärjestys; sellaiset lausunnot, kirjeet ja muut asiakirjat, historialliset taloudelliset tiedot sekä tilintarkastajan pro forma -tietoja koskeva lausunto, jotka sisältyvät kokonaan tai osittain Perusesitteeseen tai joihin siinä viitataan; sekä Takoma Oyj:n ja sen tytäryrityksiä koskevat historialliset taloudelliset tiedot kahdelta perusesitteen julkistamista edeltävältä tilikaudelta. Asiakirjoihin voi tutustua joko paikan päällä Yhtiön pääkonttorissa osoitteessa Postitorvenkatu 16, 33840 Tampere tai Helsingin Pörssin palvelupisteessä OMX Way, osoitteessa Fabianinkatu 14, 00130 Helsinki. Asiakirjoihin on mahdollista tutustua myös sähköisesti Yhtiön Internet-sivuilla osoitteessa www.takoma.fi.

Perusesitettä koskeva hallituksen vakuutus

Yhtiö vastaa Perusesitteessä esitetyistä tiedoista ja vakuuttaa varmistuneensa riittävällä huolellisuudella, että sen parhaan ymmärryksen mukaan Perusesitteessä esitetyt tiedot vastaavat tosiseikkoja, eikä tiedoista ole jätetty pois mitään asiaan todennäköisesti vaikuttavaa.

Mikäli Perusesitteen sisältämät tiedot ovat peräisin ulkopuolisesta lähteestä, kyseinen lähde on yksilöity. Siltä osin kuin tiedot ovat peräisin kolmannelta Yhtiö vahvistaa, että tiedot on toistettu asianmukaisesti, ja että siltä osin kuin Yhtiö tietää ja on pystynyt kyseisen kolmannen julkistamien tietojen perusteella varmistamaan tiedoista ei ole jätetty pois seikkoja, jotka tekisivät toistetuista tiedoista harhaanjohtavia tai epätarkkoja.

Tampere, 18.2.2008
Takoma Oyj
Hallitus

Perusesitteestä vastuulliset tahot

Takoma Oyj (y-tunnus 0597397-9)
 Postitorvenkatu 16
 33840 TAMPERE
 Suomi

Takoma Oyj:n hallituksen jäsenet Perusesitteen julkistamishetkellä

Juha Sarsama	hallituksen puheenjohtaja
Kimmo Korhonen	hallituksen jäsen
Harri Nikunen	hallituksen jäsen
Veli Ollila	hallituksen jäsen
Juhani Vesterinen	hallituksen jäsen

Tilintarkastajat ja neuvonantajat

Tilintarkastuksesta ovat tilikausilla 2005–2008 olleet vastuussa seuraavat henkilöt. Tilintarkastajan vaihtuessa edellisen tilintarkastajan tehtävä on päätynyt yhtiökokouksen päättyessä.

Aikaisemmat tilintarkastajat

Tilikaudet 2005 ja 2006	KHT Jukka Ala-Mello ja KHT-yhteisö PricewaterhouseCoopers Oy päävastuullisena tilintarkastajana KHT Markku Tynjälä
Tilikausi 2007, varsinaisen yhtiökokouksen valitsemana 19.12.2006	KHT Markku Tynjälä ja KHT-yhteisö PricewaterhouseCoopers Oy päävastuullisena tilintarkastajana KHT Riitta Ulvinen
Tilikausi 2007, ylimääräisen yhtiökokouksen 25.6.2007 valitsemana	KHT Janne Rajalahti ja KHT-yhteisö PricewaterhouseCoopers Oy päävastuullisena tilintarkastajana KHT Riitta Ulvinen

Varsinaisen yhtiökokouksen 18.12.2007 valitsevat tilintarkastajat tilikaudelle 2008

KHT Janne Rajalahti ja KHT-yhteisö PricewaterhouseCoopers Oy (Itämerentori 2, 00100 Helsinki), päävastuullisena tilintarkastajana KHT Mikko Lilja

Yhtiön oikeudellinen neuvonantaja

Asianajotoimisto Klingendahl Oy
 Eteläpuisto 2 C
 33200 Tampere
 Suomi

Taloudellisen ja muun tiedon esittäminen

Yhtiö (ent. Suomen Helasto Oyj) on siirtynyt raportoimaan taloudellisista tiedoistaan kansainvälisten tilinpäätösperiaatteiden (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti 1.11.2005 alkaen. Ensimmäinen IFRS-tilinpäätös laadittiin vuonna 2006. Ennen kyseistä siirtymistä Yhtiön tilinpäätökset laadittiin suomalaisen tilinpäätöskäytännön (Finnish Accounting Standards, FAS) mukaisesti.

Yhtiön keskeisiä tilinpäätöksen laadintaperiaatteita on käsitelty vuoden 2007 tilinpäätöksessä sivuilla 27-30 ja tämän perusesitteen jaksossa 4.1. IFRS-tilinpäätösperiaatteiden mukaiseen raportointiin siirtymistä sekä IFRS:n ja suomalaisen tilinpäätöskäytännön keskeisiä eroja on kuvattu vuoden 2006 konsernitilinpäätöksen liitetiedoissa, joka on sisällytetty Perusesitteeseen viittaamalla.

Tähän Perusesitteeseen on sisällytetty viittaamalla Takoma-konsernin (ent. Suomen Helasto-konserni) konsernitilinpäätökset ja emoyhtiö Takoma Oyj:n (ent. Suomen Helasto Oyj) tilintarkastetut tilinpäätökset 1.11.2004 alkaneelta tilikaudelta lähtien.

Konsernin tilinpäätös 31.10.2005 päättyneeltä tilikaudelta on laadittu suomalaisen tilinpäätöskäytännön mukaisesti. Konsernin tilinpäätökset 31.10.2006 ja 31.10.2007 päättyneiltä tilikausilta on laadittu IFRS-tilinpäätösperiaatteiden mukaisesti.

Perusesitteeseen on sisällytetty viittaamalla Hervannan Koneistus Oy:n tilintarkastettu IFRS-rinnakkaistilinpäätös 30.9.2007 (12 kk) päättyneeltä tilikaudelta. Tilintarkastamattomana vertailutietona on esitetty IFRS-standardeja noudattaen myös tilinpäätös 30.9.2006 päättyneeltä 15 kuukauden mittaiselta tilikaudelta. Tilintarkastetut tilinpäätökset 30.9.2006 ja 30.6.2005 päättyneiltä tilikausilta on esitetty suomalaisen tilinpäätöskäytännön mukaisesti (FAS).

Perusesitteeseen on sisällytetty viittaamalla Tampereen LaatuKoneistus Oy:n tilintarkastettu IFRS-rinnakkaistilinpäätös 30.4.2007 (12 kk) päättyneeltä tilikaudelta. Tilintarkastamattomana vertailutietona on esitetty IFRS-standardeja noudattaen myös tilinpäätös 30.4.2006 päättyneeltä 12 kuukauden mittaiselta tilikaudelta. Tilintarkastetut tilinpäätökset 30.4.2006 ja 30.4.2005 päättyneiltä tilikausilta on esitetty suomalaisen tilinpäätöskäytännön mukaisesti (FAS).

Perusesitteeseen viittaamalla sisällytetyt tilinpäätösasiakirjat ovat saatavilla arkipäivinä normaalin toimistoajan puitteissa Yhtiön pääkonttorissa osoitteessa Postitorvenkatu 16, 33840 Tampere. Lisäksi ne ovat saatavilla Yhtiön Internet-sivuilta osoitteessa www.takoma.fi. Viittaamalla sisällytetyt asiakirjat ovat myös tilattavissa Yhtiön pääkonttorista edellä mainitusta osoitteesta (p. 010 778 2019).

Tämän Perusesitteen sisältämät tilinpäätöstiedot sekä tietyt muut taulukkomuodossa esitetyt tiedot on saatettu pyöristää lähimpään kokonais- tai desimaalilukuun. Siten tietyissä tapauksissa taulukon sisältämien lukujen summa ei välttämättä vastaa täysin sarakkeelle laskettua kokonaissummaa. Lisäksi tietyt prosenttimäärät on laskettu taustatiedoista ennen pyöristämistä, joten ne eivät välttämättä täysin vastaa niitä prosenttilukuja, jotka saataisiin tulokseksi, jos kyseiset laskutoimitukset suoritettaisiin pyöristämisen jälkeen saaduilla luvuilla.

Perusesitteessä käytettyjen tunnuslukujen laskentakaavat ovat seuraavat:

Oman pääoman tuotto-% (ROE) =	Tilikauden voitto tai tappio / Oma pääoma + vähemmistöosuus + vapaaehtoiset varaukset ja poistoero laskennallisella verovelalla vähennettynä (keskimäärin) x 100
Sijoitetun pääoman tuotto-% (ROI) =	Liikevoitto + korko- ja muut rahoituskulut / Taseen loppusumma - korottomat velat (keskimäärin) x 100
Omavaraisuusaste (%) =	Oma pääoma + vähemmistöosuus + vapaaehtoiset varaukset ja poistoero laskennallisella verovelalla vähennettynä/Taseen loppusumma - saadut ennakot x 100
Nettovelkaantumisaste (gearing) =	Korolliset velat- rahat, pankkisaamiset ja rahoitusarvopaperit / Omapääoma + vähemmistöosuus x 100
Tulos/Osake (EPS) =	Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden voitto / Tilikauden keskimääräinen osakeantioikaistu osakemäärä
Oma pääoma/Osake =	Oma pääoma / Tilinpäätöspäivän osakeantikorjattu osakemäärä
Osinko/Osake =	Tilikaudelta jaettu osinko / Tilinpäätöspäivän osakeantioikaistu osakemäärä
Osinko/Tulos (%) =	(Osinko/osake) / (Tulos/osake) x 100 Efektiivinen osinkotuotto% = Osinko/osake / Tilikauden viimeinen osakkeen kurssi x 100
Hinta/Voitto-suhde =	Osakkeen kurssi tilikauden päättyessä/(Tulos/osake)
Osakkeen keskikurssi =	Osakkeen euromääräinen kokonaisvaihto tilikaudella / Tilikaudella vaihdettujen osakkeiden lukumäärä
Osakekannan markkina-arvo =	Tilikauden viimeinen kurssi x Osakkeiden lukumäärä
Current Ratio =	Lyhytaikaiset varat / Lyhytaikaiset velat

3. TIETOJA YHTIÖSTÄ JA KONSERNISTA

3.1. TIEDOT TAKOMA OYJ:STÄ

Yhtiön rekisteröity toiminimi on Takoma Oyj ja sen kotipaikka on Tampere. Yhtiön katuosoite on Postitorvenkatu 16, 33840 Tampere. Pääkonttorin puhelinnumero on 010 778 2019 ja telekopionumero 03-263 4343.

Yhtiö on tunnettu aikaisemmin toiminimellä Suomen Helasto Oyj. Toiminimen muutos Takoma Oyj:ksi on rekisteröity kaupparekisteriin 1.11.2007.

Takoma on suomalainen konepajayhtiö. Yhtiö on perustettu Suomen lakien mukaan 31.12.1984 ja merkitty Suomen patenti- ja rekisterihallituksen ylläpitämään kaupparekisteriin 25.7.1985. Yhtiön yhteisötunnus on 0597397-9. Yhtiöön sovelletaan Suomen lakia.

Takoman yhtiömuoto on julkinen osakeyhtiö. Yhtiöllä on yksi osakesarja ja Yhtiön osakkeet ovat julkisen kaupankäynnin kohteena Helsingin Pörssin pörssilistalla kaupankäyntitunnuksella "TAM1V".

Takoma Oyj:lle on rekisteröity aputoiminimi Takoma Products.

Yhtiön tilikausi alkaa 1. päivänä marraskuuta ja päättyy 31. päivänä lokakuuta.

Yhtiön yhtiöjärjestyksen mukaan sen Yhtiön toimialana on joko suoraan tai tytär- tai osakkuusyhtiöidensä välityksellä suunnitella, kehittää, myydä ja valmistaa maailmanlaajuisesti konepaja-, koneenrakennus-, työlaite- ja automaatioteollisuuden komponentteja, tuotteita ja järjestelmiä sekä niihin liittyviä palveluja. Yhtiö voi myös emoyhtiönä huolehtia konsernin organisaatiosta, rahoituksesta, ostoista ja muista sen kaltaisista yhteisistä tehtävistä sekä omistaa kiinteistöjä, osakkeita ja osuuksia, harjoittaa arvopaperikauppaa ja muuta sijoitustoimintaa. (ks. liite 1 Takoman yhtiöjärjestys).

3.2. TOIMINTAHISTORIA JA KEHITYS

Aikaisempi liiketoiminta

Yhtiön aikaisempi liiketoiminta muodostui kolmesta toimialasta: lukitus- ja turvallisuusalalla, hela-alalla sekä kiinnitinalalla. Toimialat pysyivät samana tilikaudesta 2004 asti 31.10.2007 saakka. Yhtiö toimi sekä tuotteiden tukkukaupassa että niihin liittyvissä palveluissa. Konsernin suurimpia asiakkaita olivat rakennus- ja kiinteistöalan, puusepän-, konepaja-, ja elektroniikkateollisuuden alan yritykset. Yhtiöllä oli vakiintunut asema kaikilla kolmella toimialalla. Lukitus- ja turvallisuusalalla konserni edusti edelläkävijää oviympäristön palvelukokonaisuuksien tarjoajana. Hela-alalla konserni oli maan johtavia toimijoita. Kiinnitinalalla konserni tunnettiin joustavana toimittajana, joka pystyi vastaamaan yksilöllisiin tarpeisiin. Yhtiö palveli aikaisemmalla toimialallaan asiakkaitaan sekä toimipisteissään että maantieteellisesti kattavasti. Yhtiön päämarkkinat olivat aikaisemmalla toimialallaan Suomen markkinat.

Yhtiön myytyjen tuotteiden pääryhmät olivat tilikaudesta 2004 asti olleet helat, lukitus- ja turvallisuustuotteet ja kiinnittimet. Yhtiö käynnisti 1.11.2005 alkaneella tilikaudella lukitus- ja kiinnitysosalalla mittavan toimintojen organisoimisen ja palveluvalikoiman laajentamisen. Yhtiö käynnisti uuden toimintamallin tavoitteiden mukaisen asiakkuuksien laajentamisen ja uusasiakashankinnan.

Panostaja Oyj Yhtiön pääomistajaksi

Panostaja Oyj hankki Yhtiön osake-enemmistön 30.5.2007 toteutetulla osakevaihdolla hankkimalla Myyjiltä (Maija Koskenkorva, Matti Koskenkorva, Mauno Koskenkorva, Anneli Koskenkorva, Karri Koskenkorva, Taru Koskenkorva, Aino Koskenkorva, Satu Koskenkorva, Johanna Koskenkorva, Pekka Koskenkorva, Minna Kumpu, Hanna Malo, Mikko Koskenkorva sekä Tampereen Seudun Osuuspankki) näiden omistamia Osakkeita niin, että Panostaja tuli omistamaan 68,77 % Osakkeista ja äänistä. Panostaja antoi toteutuneessa osakevaihdossa vastikkeena kutakin kuutta (6) Osaketta vastaan viisi (5) Vastikeosaketta sekä siltä osin kuin Yhtiön osakkeenomistajille tuleva Vastikeosakkeiden määrä ei ole ollut kokonaisluku, kokonaisluvun ylittävä osuus maksettiin rahassa käyttämällä laskentaperusteena Panostajan B-sarjan osakkeen päätöskurssia 29.5.2007.

Osakevaihdon seurauksena Panostajalle syntyi arvopaperimarkkinalain 6 luvun 10 §:n mukainen velvollisuus tehdä julkinen ostotarjous Yhtiön muille osakkeenomistajille. Panostaja julkisti 2.7.2007 tarjousasiakirjan ja esitteen. Ostotarjouksessa kustakin Osakkeesta maksettava tarjoushinta oli 1,27 euroa käteisenä tai osakevastikkeena kutakin kuutta (6) Osaketta vastaan viisi (5) Panostajan B-osaketta sekä siltä osin kuin Panostajan osakkeiden määrä ei ollut kokonaisluku, kokonaisluvun ylittävä osuus maksettiin rahassa käyttämällä laskentaperusteena Panostajan B-sarjan osakkeen päätöskurssia 29.5.2007, joka oli 1,52 euroa. Vastike oli yhtä suuri kuin Myyjien kanssa toteutetussa osakevaihdossa käytetty vastike.

Ostotarjouksen tarjousaika päättyi ehtojensa mukaisesti 6.8.2007. Panostajan omistusosuus Yhtiöstä ja Yhtiön osakkeiden tuottamasta äänimäärästä oli ostotarjouksen päätyttyä 95,41 %. Koska Ostotarjouksen toteuttamisen jälkeen Panostajan osuus Yhtiön kaikista osakkeista ja kaikkien osakkeiden tuottamasta äänimäärästä ylitti yhdeksän kymmenesosaa (9/10), Panostajalle syntyi osakeyhtiölain 18 luvun 1 pykälän mukainen oikeus ja vähemmistöosakkaan vaatiessa myös velvollisuus lunastaa käyvästä hinnasta vähemmistöosakkaan omistamat osakkeet.

Panostajan omistusosuus Takoma Oyj:ssä on sittemmin pudonnut 79,2 prosenttiin, Hervannan Koneistus Oy:n osakkeet on maksettu antamalla uusia Yhtiön Osakkeita Kimmo Korhoselle. Takoma Oyj:n toimitusjohtajan Kimmo Korhosen osuus on 17,0 prosenttia ja muilla sijoittajilla on 3,8 prosenttia.

Ylimääräinen yhtiökokous 17.10.2007

Yhtiön hallitus kutsui ylimääräisen yhtiökokouksen koolle käsittelemään hallituksen esityksiä, jotka koskivat yhtiön toimialan ja toiminnan muuttamista, osakepääoman korottamista, tytäryhtiöiden myyntiä, uuden liiketoiminnan ja liiketoimintayhtiön hankkimista, yhtiökokouskutsun julkaisemista ja hallituksen täydentämistä. Hallituksen esitykset perustuivat Yhtiön uuteen strategiaan, jonka mukaan Yhtiöstä kehitetään viidessä vuodessa liikevaihdoltaan noin 100 miljoonan euron konepajakonserni. Yhtiön strategiaa on kuvailtu jaksossa 3.5. Toimintatapa ja 4.2. Toimintaympäristö, strategia ja näkymät.

Yhtiökokous päätti yksimielisesti hyväksyä kaikki hallituksen ehdotukset.

Takoma Oyj aloittaa toimintansa

Yhtiö myi tytäryhtiönsä yhtiökokouksen päätöksen mukaisesti päättäneellä tilikaudella. Kauppoja ja niiden keskeisiä ehtoja on kuvailtu jaksossa 3.3. Yhtiö hankki 1.11.2007 yhtiökokouksen valtuutuksen mukaisesti Hervannan Koneistus Oy:n koko osakekannan siten, että osakkeiden ja liiketoiminnan hallinta siirtyi Yhtiölle samana päivänä. Edelleen Yhtiö hankki 1.11.2007 tytäryhtiönsä Causatak Oy:lle Tampereen LaatuKoneistus Oy:n liiketoiminnan. Kauppoja ja niiden keskeisiä ehtoja on kuvailtu jaksossa 3.4. Causatak Oy:n nimi on muuttunut 23.11.2007 Tampereen LaatuKoneistus Oy:ksi.

Yhtiö toimii Perusesitteen päivämääränä kahdella liiketoiminta-alueella. Nykyiseen Takoma-konserniin kuuluvat hydraulikkatoimialalla toimiva Tampereen LaatuKoneistus Oy ja konepajateollisuuden alihankintatoimialalla toimiva Hervannan Koneistus Oy. Yhtiöiden päätoimipaikat sijaitsevat Pirkanmaalla.

Konsernin emoyhtiönä toimii Takoma Oyj, joka vastaa konsernin taloushallinnosta, rahoituksesta, sijoittajaviestinnästä, IT-asioista sekä konsernin strategisesta päätöksenteosta. Näiden tehtävien hoitamista varten Takoma Oyj:n organisaatiota on vahvennettu ja tullaan vastaisuudessa vahventamaan vastaamaan kasvavan konsernin tarpeita.

Nimi	Päätoimipaikka	Perustamismaa	Takoman omistusosuus
Tampereen LaatuKoneistus Oy	Tampere	Suomi	100
Hervannan Koneistus Oy	Tampere	Suomi	100

Konsernin pro forma liikevaihto tilikaudella 2007 oli 17,2 miljoonaa euroa ja tilikauden pro forma tulos 1,7 miljoonaa euroa. Pro forma tietojen laadintaperiaatteet löytyvät Perusesitteen liitteestä 2.

Nykymuotoisen konsernin palveluksessa on esitehetkellä noin 92 henkilöä. Vanhan Suomen Helasto -konsernin työntekijöitä ei siirtynyt Takoma-konserniin.

3.3. AIKAISEMPIEN LIKETOIMINTAYHTIÖIDEN MYYNTI

Tausta ja päätöksenteon valmistelu

Yhtiön omistusrakenteen muututtua Yhtiön hallitus selvitti suurimman osakkeenomistajan Panostaja Oyj:n kanssa mahdollisuuksia Yhtiön toiminnan kehittämiseen. Hallitus sai Panostajalta tiedon, jonka mukaan Panostaja ehdottaa Yhtiön muuttamista ja kehittämistä konepajayhtiöksi.

Yhtiön uusi strategia edellytti aikaisemmasta liiketoiminnasta luopumista. Strategiansa mukaisesti Yhtiö tulee keskittymään konepajaliiketoimintaan, johon aikaisempi liiketoiminta ei kuulunut. Aikaisemmasta liiketoiminnasta saatavalla kauppahinnalla voidaan rahoittaa Yhtiön uuden liiketoiminnan hankintaa ja yritysostoja. Keskittämällä voimavaroja vain konepaja-alan toisiaan tukeviin liiketoiminta-alueisiin Yhtiö pyrkii saavuttamaan synergiaetuja, kehittämään liiketoiminta-alueillaan toimivia tytäryhtiötä ja siten saavuttamaan liikevaihtotavoitteensa Yhtiön kasvustrategian mukaisesti.

Neuvotteluissa Panostajan kanssa päädyttiin vaihtoehtoon, jossa Panostaja Oyj ostaa Yhtiön tytäryhtiöt ja Yhtiö hankkii Panostaja Oyj:n omistaman Tampereen LaatuKoneistus Oy:n liiketoiminnan. Yhtiön hallitus päätti, että asia siirretään yhtiökokouksen käsiteltäväksi ja päätettäväksi. Hallituksen mukaan päätös yhtiökokouksikäsitelystä oli perusteltu johtuen asian merkittävyydestä Yhtiön liiketoiminnan kannalta.

Edellä olevista syistä johtuen Yhtiön hallitus esitti 17.10.2007 kokoontuvalle ylimääräiselle yhtiökokoukselle, että yhtiökokous valtuuttaa hallituksen myymään yhtiön kaikkien liiketoimintaa harjoittavien tytäryhtiöiden ja muiden tytäryhtiöidensä osakkeet kokonaisuudessaan Panostaja Oyj:n omistamille yhtiöille seuraavin ja hallituksen muutoin parhaaksi katsomin ehdoin:

- Yhtiö myy kiinnitinyhtiöidensä eli Porin Pultti Oy:n, Helsingin Laaturuuvit Oy:n sekä Ruuvipojat Oy:n osakkeet Panostaja Oyj:n omistamalle tytäryhtiölle Ollinvara III Oy:lle yhteensä 2,1 miljoonan euron kauppahinnalla.
- Yhtiö myy helayhtiöidensä eli Seinäjoen Rakennustarvike ja Lukko Oy:n sekä Suomen Helakeskus Oy:n osakkeet Panostaja Oyj:n omistamalle tytäryhtiölle Novacausa II Oy:lle yhteensä 11,8 miljoonan euron kauppahinnalla ja ehdolla, että Yhtiöllä on oikeus nostaa mainituista tytäryhtiöistään yhteensä enintään 1,5 miljoonaa euroa osinkoa.
- Yhtiö myy lukitus- ja turvallisuusyhtiönsä eli LukkoExpert Security Oy:n osakkeet Panostaja Oyj:n omistamalle tytäryhtiölle Novacausa I Oy:lle 2,3 miljoonan euron kauppahinnalla.
- Yhtiö myy Helakiinteistöt Oy:n, Pulapotti Oy:n ja Suomen Turvaurakointi Oy:n osakkeet Panostaja Oyj:n omistamille tytäryhtiöille Panostaja Real Estate Oy:lle ja Solikko Oy:lle yhteensä noin 0,3 miljoonan euron kauppahinnalla.
- Kaikkien edellä mainittujen myytävien yhtiöiden osakekannan kaupan ehtona on, että ostaja sitoutuu vastaamaan siitä, että myytävät tytäryhtiöt maksavat velkansa Yhtiölle erikseen sovittavassa määräajassa. Muutoin hallituksella on oikeus sopia parhaaksi katsomallaan tavalla muista kaupan ehdoista.

Yhtiökokous päätti yksimielisesti hyväksyä hallituksen ehdotukset.

Lopulliset kauppahinnat ja kauppojen keskeiset ehdot

Yhtiökokouksen jälkeen hallitus ryhtyi valmistelemaan kauppojen toteuttamista. Takoma Oyj myi 31.10.2007 tytäryhtiöidensä osakkeet Panostajalle ylimääräisen yhtiökokouksen 17.10.2007 päättämän valtuutuksen mukaisesti ja yhtiökokouksen määräämillä ehdoilla.

Kaupoissa on sovittu, että kaupat perustuvat Panostaja Oyj:n 29.6.2007 tekemään julkiseen ostotarjoukseen kaikista Yhtiön liikkeeseen laskemista osakkeista, tarjousasiakirjan laatimisen yhteydessä KPMG Oy Ab:n 30.7.2007 antamaan lausuntoon (Fairness Opinion), Yhtiön osavuositarkastukseen 31.7.2007 ja KPMG Oy Ab:n Yhtiön osakekannan käyvän arvon määrittämiseen 9.8.2007. Kauppa on liittynyt yritysjärjestelyihin, joissa kaikki myyjän liiketoimintaa harjoittavien tytäryhtiöiden ja muiden tytäryhtiöidensä osakkeet myydään kokonaisuudessaan Panostaja Oyj:n omistamille yhtiöille. Sopimusten mukaiset kaupat tehtiin Panostaja -konsernin sisällä. Kaupantekohetkellä Panostaja Oyj on omistanut Yhtiön osakkeista 95,41 % ja ostajayhtiöiden osakkeista 100 %. Yritysjärjestelyiden yhteydessä Panostaja -konserniin kuuluva Tampereen LaatuKoneistus Oy on luovuttanut liiketoimintansa myyjän tytäryhtiölle Causatak Oy:lle.

Takoma Oyj:n saama velaton kokonaiskauppahinta oli 16,5 miljoonaa euroa. Omistusoikeus osakkeisiin siirtyi heti. Kauppakirjojen ehtojen mukaisesti myydyt tytäryhtiöt maksoivat kaupantekopäivänä nettovelkansa Yhtiölle, joiden yhteismäärä oli 5,3 miljoonaa euroa.

Yhtiökokouksen valtuutuksen mukaisten ehtojen lisäksi sovittiin kaikkien liiketoimintaa harjoittavien yhtiöiden kohdalla kilpailukiellosta, jonka mukaan Yhtiö on sitoutunut olemaan viiden vuoden ajan kaupanteosta lukien harjoittamatta liike- tai yritystoimintaa itse, yhtiössä tai välikäsiensä kautta toimialoilla, joilla myydyt yhtiöt kaupantekohetkellä toimivat. Kilpailukielloa koskevan ehdon rikkominen aiheuttaa rikkojalle 1.000.000 euron määräisen sopimussakon maksamisen ostajalle. Lisäksi rikkojan on korvattava se vahinko, jonka toinen osapuoli osoittaa itselleen aiheutuneen.

Lisäksi osapuolet ovat kauppakirjoissa todenneet, että Yhtiö on toiminut ainoastaan kaupan kohteena olevien yhtiöiden emoyhtiönä tarjoten hallinnollisia palveluita. Kaupan kohteena olevien yhtiöiden vastuut olivat syntyneet niiden harjoittamassa liiketoiminnassa. Osapuolet ovat kauppakirjojen ehtojen mukaan sopineet, että sen vuoksi mahdollisista tuntemattomista vastuista vastaavat liiketoimintaa harjoittaneet kaupan kohteena olevat yhtiöt ja myyjällä ei ole vastuuta kaupantekohetkellä tuntemattomista veloista ja vastuista.

Myynnin vaikutus konsernin tase-eriin

1 000 euroa	Myytyjen tase-erien kirjanpitoarvot IFRS
Aineettomat hyödykkeet	847
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	1 508
Vaihto-omaisuus	8 049
Saamiset	4 375
Rahavarat	514
Velat	-10 048
Myyty nettovarallisuus	5 245
Rahana saatu kauppahinta	16 503
Myydyn liiketoiminnan rahavarat	-514
Rahavirtavaikutus	15 989

Suomen Helaston entisten liiketoimintojen myynti on esitetty konsernin tuloslaskelmassa lopetettujen toimintojen rivillä.

3.4. UUDEN LIKETOIMINNAN JA LIKETOIMINTAYHTIÖN HANKKIMINEN

Tampereen Laatuksoneistus Oy:n liiketoiminnan kauppa

Tausta ja päätöksenteon valmistelu

Panostaja Oyj esitti edellä jaksossa 3.3 kuvatuissa neuvotteluissa, että Yhtiö ostaisi siltä Tampereen Laatuksoneistus Oy:n liiketoiminnan. Yhtiön hallitus päätti, että tarjous siirretään yhtiökokouksen käsiteltäväksi ja päätettäväksi. Hallituksen päätös yhtiökokouksen käsittelystä oli perusteltu johtuen asian merkittävydestä Yhtiön liiketoiminnan kannalta.

Hallitus esitti 17.10.2007 pidetylle ylimääräiselle yhtiökokoukselle, että Yhtiön yhtiökokous valtuuttaa hallituksen ostamaan Yhtiölle tai sen kokonaan omistamalle tytäryhtiölle Panostaja -konserniin kuuluvan Tampereen Laatuksoneistus Oy:n liiketoiminta 3.700.000,- euron kauppahinnalla ja muutoin hallituksen parhaaksi katsomillaan ehoilla. Yhtiökokous hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

Lopullinen kauppahinta ja kaupan keskeiset ehdot

Takoma Oyj:n tytäryhtiö Causatak Oy osti Panostaja-konserniin kuuluneen Tampereen Laatuksoneistus Oy:n liiketoiminnan ylimääräisen yhtiökokouksen antaman valtuutuksen mukaisesti ja yhtiökokouksen määräämillä ehoilla. Kauppakirja allekirjoitettiin 30.10.2007 ja liiketoiminta siirtyi Yhtiölle 1.11.2007. Liiketoiminnan ulkopuolinen varallisuus, mukaan lukien yhtiön omistama toimitila, jäi liiketoimintakaupassa myyjäyhtiöön.

Liiketoimintakauppa tehtiin yhtiökokouksen päätöksen mukaisin ehdoin. Kauppahinta sovittiin maksettavaksi 29.11.2007 mennessä. Kauppahinta maksettiin tytäryhtiöiden myynnistä saaduilla varoilla. Omistus- ja hallintaoikeus kaupan kohteena olleisiin koneisiin, kalustoon, vaihto-omaisuuteen, sopimuksiin, rahoitusomaisuuteen sekä muihin omaisuuseriin ja velkoihin siirtyi ostajalle 1.11.2007. Causatak Oy otti kaupassa siirtyneen liiketoiminnan vastatakseen 1.11.2007.

Yhtiön johto on IAS 8:n edellyttämällä tavalla käyttänyt harkintaansa laatimisperiaatetta valitessaan ja päättänyt soveltaa saman määräysvallan alaisiin liiketoimintojen yhdistämisiin IFRS 3 -standardia ja on täten arvostanut emoyhtiöltään hankitun liiketoiminnan nettovararot käypiin arvoihin ja kirjannut hankinnasta alustavasti 903 tuhatta euroa liikearvoa.

Hankitun nettovarallisuuden erittely	Yhdistämisessä kirjatut käyvät arvot (IFRS)	Kirjanpitoarvot ennen yhdistämistä (IFRS)
Tampereen Laatuksoneistus Oy:n liiketoiminta		
1 000 euroa		
Aineettomat hyödykkeet	8	8
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	410	410
Vaihto-omaisuus	1 542	1 437
Saamiset	1 527	1 527
Rahavarat	62	62
Velat	-753	-725
Hankittu nettovarallisuus	2 797	2 718
Hankintamenon muodostuminen 1 000 euroa		
Maksettu rahana	3 700	
Hankinnoista välittömästi johtuneet kulut	0	
Hankintameno yhteensä	3 700	
Hankitun nettovarallisuuden käypä arvo	2 797	
Liikearvo	903	
Hankintamenon muodostuminen on esiteltävällä alustava.		
Rahana maksetut vastikkeet	-3 700	
Hankittujen tytäryritysten rahavarat	62	
Rahavirtavaikutus	-3 638	

Tampereen Laatakoneistus Oy:n kauppahinnan allokointi on alustava ja vielä kesken. Kauppahintaa on allokoitu vaihto-omaisuuden arvoon 106 tuhatta euroa. Yhtiön vakiintuneet toimintaprosessit kyseisellä erityistoimialalla voidaan myös arvioida sisältyvän syntyneeseen liikearvoon. Arvioitu jäljelle jäävä liikearvo muodostuu ammattitaitoisesta työvoimasta, erityisesti koneistajista, ja liiketoiminnan tulonodotuksesta. Jäljelle jäävään liikearvoon lukeutuvat myös synergiaedut, joita aiheutuu yhteisistä materiaali- ja palveluhankinnoista sekä muualla konsernissa tapahtuvasta henkilöstön erikoisosaamisen hyödyntämisestä.

Hervannan Koneistus Oy:n osakkeiden kauppa

Tausta ja päätöksenteon valmistelu

Yhtiön uuden strategian mukaisesti Yhtiön hallitus selvitti uuden liiketoimintayhtiön hankkimista. Hallitus etsi sopivaa kohdeyhtiötä ja aloitti neuvottelut tamperelaisen Hervannan Koneistus Oy:n pääomistajan Kimmo Korhosen kanssa Hervannan Koneistuksen osakkeiden kaupasta.

Yhtiö suoritti Hervannan Koneistuksen hallinnon tarkastuksen (due diligence), joka valmistui 4.9.2007.

Koska kauppa aiottiin toteuttaa osakevaihtona, yhtiön Hallitus esitti 17.10.2007 kokoontuvalle ylimääräiselle yhtiökokoukselle, että se valtuuttaisi hallituksen korottamaan Yhtiön osakepääomaa 159.775,50 eurolla 939.855,96 euroon toimeenpanemalla osakkeenomistajien merkintäetuoikeudesta poikkeavan osakeannin ja antamaan Kimmo Korhoselle vastikkeena 2.662.925 uutta Yhtiön osaketta. Yhtiökokous hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti. Päätöksessään yhtiökokous totesi hallituksen ehdotuksen mukaisesti, että merkintäetuoikeudesta poikkeamiselle oli yhtiökokouksen hyväksyntä ja yhtiön kannalta painava taloudellinen syy, koska uudet osakkeet annettiin rakennejärjestelyyn liittyvässä yrityskaupassa.

Osakeantipäätöksen sisältöä on selostettu tarkemmin jaksossa 3.12. ja jäljempänä tässä jaksossa.

Hervannan Koneistus Oy lunasti ennen Kimmo Korhosen ja Yhtiön välistä osakevaihtoa vähemmistössä olevan Hervannan Koneistus Oy:n osakkeenomistajan Reijo Hietasen osakkeet.

Kaupan keskeiset ehdot ja kaupan toteuttaminen osakevaihdolla

Yhtiö allekirjoitti 1.11.2007 Hervannan Koneistus Oy:n omistajan Kimmo Korhosen kanssa osakkeiden vaihtosopimuksen, jolla Korhonen luovutti Hervannan Koneistus Oy:n koko osakekannan Takoma Oyj:lle.

Yhtiön hallitus päätti samassa yhteydessä osakevaihdon toteuttamiseksi korottaa Yhtiön osakepääomaa Yhtiökokouksen antaman valtuutuksen mukaisesti, ja antaa uudet osakkeet Kimmo Korhoselle.

Osakkeen merkintähinta oli 1,84 euroa osakkeelta, joka oli Yhtiön 31.10.2007 päätöskurssi Helsingin Pörssissä. Merkintähinnasta kirjataan osakepääoman korotukseksi 0,06 euroa ja sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon 1,78 euroa. Osakevaihdon arvo on Yhtiön osakkeen päätöskurssin 31.10.2007 mukaan laskettuna 4,9 miljoonaa euroa.

Osakeannissa annetut osakkeet tuottavat osakkeenomistajan oikeudet niiden tultua rekisteröidyksi kaupparekisteriin 28.11.2007.

Hankitun nettovarallisuuden erittely Hervannan Koneistus Oy 1 000 euroa	Yhdistämisessä kirjatut käyvät arvot (IFRS)	Kirjanpitoarvot ennen yhdistämistä (IFRS)
Aineettomat hyödykkeet	8	289
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	3 492	3 492
Vaihto-omaisuus	2 057	2 000
Saamiset	1 504	1 504
Rahavarat	17	17
Velat	-6 255	-6 240
Hankittu nettovarallisuus	823	1 062
Hankintamenon muodostuminen 1 000 euroa		
Maksettu osakkeina	4 900	
Hankinnoista välittömästi johtuneet kulut	83	
Hankintameno yhteensä	4 983	
Hankitun nettovarallisuuden käypä arvo	823	
Liikearvo	4 160	
Hankintamenon muodostuminen on tilinpäätöshetkellä alustava.		
Rahana maksetut vastikkeet	0	
Hankittujen tytäryritysten rahavarat	17	
Rahavirtavaikutus	17	

Hervannan Koneistus Oy:n kauppahinnan allokointi on Perusesitteen tekohetkellä alustava ja vielä kesken. Hervannan Koneistus Oy:n liikearvosta osan voidaan arvioida muodostuvan vakiintuneista toimintaprosesseista. Kauppahintaa on allokoitu vaihto-omaisuuden arvoon 57 tuhatta euroa. Arvioitu jäljelle jäävä liikearvo muodostuu ammattitaitoisesta työvoimasta, erityisesti CNC-koneistajista, ja liiketoiminnan tulonodotuksesta. Jäljelle jäävää liikearvoa ovat myös synergiaedut, jotka aiheutuvat yhteisistä materiaali- ja palveluhankinnoista ja henkilöstön erikoisosaamisen hyödyntämisestä muualla konsernissa.

Pro forma -konsernitase 31.10.2007

Pro forma -konsernitase on esitetty jaksossa 9. Pro forma -tietojen laadintaperiaatteita on selvitetty Perusesitteen liitteessä 2.

3.5. TOIMINTATAPA

Takoman liiketoiminta tulee muodostumaan kolmesta toimialasta. Perusesitteen päivämäärällä liiketoimintaa on kahdella toimialalla.

Hydrauliikkatoimiala perustuu Tampereen LaatuKoneistus Oy:n osaamiseen. Alihankintatoimialan tukijalkana on vaativien kappa-leiden koneistukseen erikoistunut Hervannan Koneistus Oy. Kolmantena toimialana tulee olemaan omien teknologiatuotteiden valmistaminen. Yhtiön tulee järjestämään liiketoimintayhtiöidensä toiminnan yrittäjävetoiseksi.

Konsernin kolme toimialaa tasapainottavat suhdannevaihteluja ja paikallista markkinariskiä sekä tuovat merkittäviä toiminnallisia etuja. Takoma Oyj:n resurssit ja pörssilistaus luovat mahdollisuuden rakentaa uudenlaisen, vahvaan suomalaiseen osaamiseen perustuvan teknologiakonsernin. Konepajaryhmän arvioidaan kasvavan sekä orgaanisesti että yritysostojen kautta. Toimintaa kehitetään hakien olemassa olevien yksiköiden synergiaetuja sekä kasvattamalla konsernia uusilla yksiköillä, jotka sopivat suunniteltuun strategiaan ja kolmeen toimialaan.

3.6. PÄÄMARKKINAT

Konsernin päämarkkinoita kuvataan kohdissa 3.8 Liiketoimintasegmentit, 4.2. Yhtiön, strategia ja liiketoimintayhtiöitä koskevissa jaksoissa.

3.7. ORGANISAATORAKENNE

Takoma-konsernin liiketoiminta tapahtuu tytäryhtiöissä. Emoyhtiönä Takoma Oyj vastaa konsernin ylimmästä johdosta, taloushallinnosta, rahoituksesta sekä henkilöstöhallinnosta, viestinnästä ja tietojärjestelmästä.

Liiketoimintayhtiöt

Konsernin emo- ja tytärsuhteet	Kotipaikka	Konsernin omistusosuus %	Osuus äänivallasta %	Emoyrityksen omistusosuus %
<i>Emoyritys</i>				
Takoma Oyj	Tampere			
<i>Tytäryritykset</i>				
Tampereen LaatuKoneistus Oy	Tampere	100	100	100
Hervannan Koneistus Oy	Tampere	100	100	100

Konsernissa ei ole muita kuin liiketoimintaa harjoittavia tytäryhtiöitä.

Takoma Oyj kuuluu Panostaja -konserniin, jonka emoyhtiö on Panostaja Oyj, kotipaikka Tampere.

3.8. LIIKETOIMINTASEGMENTIT

Laatimisperiaate

Segmentti-informaatio tullaan esittämään konsernin liiketoiminnallisen segmenttijaon mukaisesti (IAS 14). Yhtiöllä ei ole toissijaista segmenttiraportointimuotoa. Liiketoimintasegmentit perustuvat konsernin sisäiseen organisaatorakenteeseen ja sisäiseen taloudelliseen raportointiin. Yhtiö tulee muodostumaan kolmesta liiketoimintasegmentistä, jotka ovat Takoma Hydraulics, Takoma Subcon ja Takoma Products. Segmenttien tuotteiden luonne ja toimitusprosessi poikkeavat olennaisesti toisistaan.

Kunkin liiketoimintasegmentin perusta tulee muodostumaan liiketoimintayhtiöstä tai yhtiöistä, joiden ympärille liiketoimintasegmentti rakennetaan. Liiketoimintayhtiöt tulevat Yhtiön toimintaperiaatteiden mukaisesti olemaan yrittäjävetoisia. Segmentin varat ja velat ovat sellaisia liiketoiminnan eriä, joita segmentti käyttää liiketoiminnassaan tai jotka ovat järkevällä perusteella kohdistettavissa segmenteille.

Perusesitteen päivämäärällä Takoma Hydraulicsilla ja Takoma Subconilla on liiketoimintaa. Takoma Productsin liiketoiminta-alueeseen pyritään hankkimaan liiketoiminta-alueen runkona toimivaa liiketoimintayhtiötä.

Konserni siirtyi tilikauden 1.11.2005-31.10.2006 aikana IFRS-tilinpäätöskäytäntöön. Siirtymispäivä oli 1.11.2004. Vuoden 2006 tilinpäätös on Konsernin ensimmäinen IFRS:n mukaan laadittu, tilintarkastettu tilinpäätös. Vuoden 2005 IFRS:n mukainen tuloslaskelma ja tase ovat tilintarkastamattomia.

Liiketoimintayhtiöiden (Hervannan Koneistus Oy ja Tampereen LaatuKoneistus Oy) osalta on laadittu ja tilintarkastettu tätä Perusesitettä varten IFRS-rinnakkaistilinpäätökset viimeksi päättyneiltä 12 kuukauden tilikaudelta. Perusesitteen päivämäärän tietojen mukaan liiketoimintayhtiöt eivät tule muutoin siirtymään IFRS:n mukaiseen käytäntöön, vaan jatkavat raportointia suomalaisen tilinpäätöskäytännön mukaisesti. Liiketoimintayhtiöiden luvut tulevat kuitenkin sisältymään Takoman IFRS konsernitilinpäätökseen tulevaisuudessa.

Takoma Hydraulics

Takoma Hydraulics keskittyy hydraulikkakomponenttien myyntiin, suunnitteluun ja valmistukseen. Takoma Hydraulicsin ytimen muodostaa Tampereen LaatuKoneistus Oy, joka on toimittanut ensimmäiset hydraulikkasyylinterit 1970-luvun puolivälissä. Tampereen LaatuKoneistus Oy eli entinen Causatak Oy, on hankittu liiketoimintakaupalla 1.11.2007 Tampereen LaatuKoneistus Oy:ltä.

Tampereen LaatuKoneistus on yksi harvoista hydraulikkasyylinterivalmistajista, jonka sylintereitä on käytössä niin arktisissa kuin trooppisissa olosuhteissa. Esimerkiksi Yhdysvaltain laivaston aluksissa on Tampereen LaatuKoneistuksen hydraulisyylintereitä.

Takoma Hydraulicsin suoran viennin osuus liikevaihdosta on noin 70 % ja päävientimaita ovat Norja, Kiina, Saksa ja Ruotsi. Suurin yksittäinen asiakassegmentti on laiva- ja off-shore – teollisuuden laitevalmistajat. Toisena merkittävänä asiakassegmenttinä ovat ne liikkuvien työkonien valmistajat, jotka tarvitsevat suuria hydraulikkasyylintereitä omista tuotteistaan.

Hydraulikkasyylinterien merkittävimmät raaka-aineet ovat kuumavalssatut teräsputket, joita käytetään aihiona sylinteriputkiin ja terästangot, joista hydraulikkasyylinterien mäntä koneistetaan. Metalliteollisuuden globaali hyvä kysyntä on aiheuttanut sen että Takoma Hydraulicsin raaka-aineiden toimitusajat ovat yleisesti pidentyneet ja toimittajien toimitusvarmuus on heikentynyt. Raaka-aineiden saatavuutta kuitenkin parantaa se, että vaihtoehtoisia toimittajia on lukuisia. Lisäksi yhtiön asiakkaiden julkaisemiin pitkiin tilauskantoihin pohjautuen voidaan raaka-ainetoimittajille antaa myös tarkempia kysyntäennusteita.

Perustiedot

Yhtiö	Tampereen LaatuKoneistus Oy
Toimipaikka	Tampere
Henkilökunta (keskim. tk 2007)	45
Liiketoiminta alkanut	1964
Liiketoiminta hankittu Yhtiölle	2007
Perustamisvuosi	2007
Takoma Oyj:n omistusosuus	100 %

Tampereen LaatuKoneistus Oy:n avainlukuja

	tilintarkastettu IFRS	tilintarkastamaton IFRS	tilintarkastettu FAS	tilintarkastettu FAS
Milj. €	30.4.2007 (12 kk)	30.4.2006 (12 kk)	30.4.2006 (12 kk)	30.4.2005 (16 kk)
Liikevaihto	5,8	5,6	5,6	6,5
Liikevoitto	0,7	0,8	0,7	0,2

Takoma Subcon

Takoma Subcon muodostaa Konsernin alihankintatoimialan. Takoma Subconin ytimen muodostaa Hervannan Koneistus Oy, joka on keskittynyt valmistamaan ja toimittamaan vaativia ja suuria koneistettuja komponentteja. Hervannan Koneistus Oy:n koko osakekannan Takoma Oyj hankki osakevaihdolla 1.11.2007 Kimmo Korhoselta.

Hervannan Koneistus Oy valmistaa komponentteja alojensa maailmanlaajuisille, johtaville toimijoille. Asiakassegmenttejä ovat laiva- ja voimalaitosmoottorivalmistajat sekä liikkuvien työkoneiden ja kontin- ja lastinkäsittelylaitteiden valmistajat.

Hervannan Koneistus Oy:n suora viennin osuus on vähäinen, mutta epäsuoran viennin osuus on yli 90 % tuotannosta. Hervannan Koneistus Oy hankkii noin 70 % raaka-aineistaan Pohjoismaiden ulkopuolelta, suurimpina tuontimaina Kiina, Saksa, Turkki ja Intia. Konepajateollisuuden hyvä maailmanlaajuinen kysyntä ylittää ajoittain valimojen ja takomoiden kapasiteetin. Riippuvuuttaan toimitustaan Hervannan Koneistus Oy on pyrkinyt vähentämään hankkimalla uusia raaka-ainetoimittajia yhdessä omien asiakkaidensa kanssa. Tästä esimerkkinä ovat Turkin ja Intian uudet toimittajat vuonna 2007.

Hervannan Koneistus Oy:n työstökonekanta ja menetelmät soveltuvat muidenkin edellä mainittujen asiakassegmenttien palveluun. Mahdollinen kysynnän heikkeneminen nykyasiakkaiden tilauksissa on mahdollista kompensoida uusasiakashankinnalla.

Perustiedot

Yhtiö	Hervannan Koneistus Oy
Toimipaikka	Tampere
Henkilökunta (keskim. tk 2006)	45
Takoman hankintavuosi	2007
Yhtiö merkitty kaupparekisteriin	1996
Liiketoiminta alkanut	1971
Takoma Oyj:n omistusosuus	100 %

Hervannan Koneistus Oy:n avainlukuja

	tilintarkastettu IFRS	tilintarkastamaton IFRS	tilintarkastettu FAS	tilintarkastettu FAS
Milj. €	30.9.2007 (12 kk)	30.9.2006 (15 kk)	30.9.2006 (15 kk)	30.6.2005 (18 kk)*
Liikevaihto	11,0	12,0	12,0	6,1
Liikevoitto	1,8	1,6	1,6	0,4
* liiketoimintaa 9 kk				

Takoma Products

Takoma Productsilla ei ole vielä liiketoimintaa Perusesitteen päivämääränä.

Muut liiketoiminnot

Konserni raportoi liiketoimintojen lisäksi muut liiketoiminnot -kohdassa kohdistamattomat erät sekä konsernieliminoinnit.

Konsernin pro forma -liikevaihdon jakautuminen nykyisissä liiketoimintasegmenteissä (tilintarkastamaton)

	1.11.2006 - 31.10.2007
Takoma Hydraulics	6,1
Takoma Subcon	11,1
Takoma Products	
Muut liiketoiminnot	
Yhteensä	17,2 milj. €

Pro forma -tietojen laatimisperiaatteet on esitetty tämän Perusesitteen liitteessä 2.

Henkilöstö

Henkilöstön määrä Perusesitteen päivämääränä segmentteittäin

Takoma Hydraulics	45
Takoma Subcon	47
Takoma Products	-
Muut liiketoiminnot	-
Takoma Oyj	2
Henkilöstö keskimäärin yhteensä	94

Liiketoimintasegmentteihin vaikuttaneet poikkeukselliset seikat

Yhtiön liiketoiminta-alat ovat uusia ja aikaisempi liiketoiminta on myyty. Yhtiön toimialan vaihtamista ja uutta strategiaa on selostettu jaksoissa 3.2., 3.3. ja 3.4.

3.9. MAKSUVALMIUS JA PÄÄOMALÄHTEET

Takoman maksuvalmius Perusesitteen tekohetkellä perustuu tilikaudella 2007 entisen Suomen Helasto -konsernin liiketoimintojen myynnistä saatuihin varoihin ja nykyisten liiketoimintojen tuottamaan rahavirtaan. Tärkeimmät rahoitustarpeet liittyvät liiketoimintojen investointeihin, lainojen hoitoon ja käyttöpääoman rahoittamiseen. Merkittäviä rahoitustarpeita syntyy jatkossa lisäksi Yhtiön kasvustrategian toteuttamisesta yritysostoin.

Mahdollisia yritysostoja voidaan rahoittaa tytäryhtiöiden myynnistä 31.10.2007 saaduilla varoilla, osakeanneilla ja antamalla omia osakkeita, pääomalainoilla, pankkilainoilla tai muilla lainoilla. Nykyiset liiketoiminnot pyrkivät rahoittamaan käyttöpääoma- ja investointitarpeensa pääosin tulorahoituksella.

Lopetettujen toimintojen nettorahavirta oli vuonna 2007 0,6 miljoonaa euroa negatiivinen ja vuonna 2006 0,6 miljoonaa euroa positiivinen. Vuoden 2007 negatiivinen kassavirta johtui lähinnä käyttöpääoman muutoksesta.

Lopetettujen toimintojen investointeihin käytetty nettorahavirta oli vuonna 2007 21,7 miljoonaa euroa positiivinen ja vuonna 2006 0,2 miljoonaa euroa negatiivinen. Positiivinen nettorahavirta vuonna 2007 muodostui tytäryhtiöosakkeiden myynnistä 16,5 miljoonaa euroa, lainasaamisten takaisinmaksusta 5,3 miljoonaa euroa ja investoinneista aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin -0,1 miljoonaa euroa.

Lopetettujen toimintojen rahoituksen nettorahavirta oli vuonna 2007 5,1 miljoonaa euroa negatiivinen ja vuonna 2006 0,8 miljoonaa euroa negatiivinen. Vuoden 2007 negatiivinen kassavirta johtui olennaisilta osin pitkä- ja lyhytaikaisten lainojen takaisinmaksusta ja tilikaudella maksetuista osingoista.

Takoma-konsernin emoyhtiö on päävastuussa konsernin maksuvalmiuden hallinnasta ja se seuraa tytäryhtiöiden maksuvalmiutta. Tytäryhtiöt siirtävät varoja emoyhtiöön osinkoina, konserniavustuksina ja lainojen lyhennyksinä. Yhtiön rahavirrat ovat euromääräisiä ja esitethetken tilanteen mukaan Yhtiö ei tarvitse ulkoista rahoitusta olemassa olevien sitoumustensa täyttämiseen.

Yhtiön tilintarkastetun taseen 31.10.2007 pitkäaikaiset varat koostuvat pääasiassa aineellisten hyödykkeiden ennakkomaksuista 0,1 miljoonaa euroa ja muista rahoitusvaroista 0,03 miljoonaa euroa. Lyhytaikaiset varat koostuvat pääasiassa rahavaroista 16,1 miljoonaa euroa.

Taseen velat 0,2 miljoonaa euroa koostuivat pääasiassa ostovelosta ja muista veloista.

Yhtiön tilintarkastamattoman pro forma -taseen 31.10.2007 pitkäaikaiset varat koostuvat pääasiassa liiketoimintojen hankinnasta muodostuneesta liikearvosta 5,1 miljoonaa euroa ja aineellisista hyödykkeistä 3,8 miljoonaa euroa. Lyhytaikaiset varat koostuvat pääasiassa rahavaroista 10,7 miljoonaa euroa, vaihto-omaisuudesta 3,6 miljoonaa euroa ja myynti- ja muista saamisista 3,1 miljoonaa euroa.

Pro forma -taseen 31.10.07 pitkä- ja lyhytaikaiset rahoitusvelat ovat yhteensä 2,9 miljoonaa euroa. Muut lyhytaikaiset velat koostuvat pääasiassa ostovelosta ja muista veloista yhteensä 2,3 miljoonaa euroa. Laskennallista verovelkaa on 0,3 miljoonaa euroa. Pro forma -taloudellisten tietojen laadintaperiaatteet löytyvät tämän Perusesitteen liitteestä 2

Yhtiön korollisten velkojen tulevat maksusitoumukset on esitetty seuraavassa taulukossa pro forma -taloudellisen tiedon perusteella tilanteesta 31.10.2007 (tilintarkastamaton):

1 000 euroa	Yhteensä	Pankkilainat	Osamaksuvelat
alle 1 vuosi	867	221	646
1 - 2 vuotta	1 686	442	1 244
3 -5 vuotta	378	378	
yli 5 vuotta	0		
	2 931	1 041	1 890

Takomalla ei ole tämän Perusesitteen päivämääränä mitään pääoman käyttöä koskevia rajoituksia.

Seuraavassa taulukossa on esitetty yhtiön taseen ulkopuoliset vastuut:

1 000 euroa	31.10.2007 toteutunut (tilintarkastettu)	31.10.2007 pro forma (tilintarkastamaton)
Muut omasta puolesta annetut vakuudet, pantit	6	6
Vakuudet samaan konserniin kuuluvien yritysten puolesta, takaukset		20
Muut vastuut, yritysikiinnitykset		1 041
Muut vastuut, osamaksuvelkojen vakuudet		1 890
Vuokravastuut		2 185
Yhteensä	6	5 142

Pro forma -tietoja on esitetty Perusesitteen liitteessä 2.

Yhtiö on maksanut tai sopimusteitse sitoutunut rahoittamaan kassavaroillaan Hervannan Koneistus Oy:n investointeja tuotannollisiin koneisiin ja laitteisiin esitepäivämäärään mennessä noin 1,1 miljoonalla eurolla.

Käyttämättömien luottolimiittien määrä esitehetkellä on 400 tuhatta euroa.

Takoman rahavarat olivat 31.10.2007 yhteensä 16,1 miljoonaa euroa ja 31.10.2006 yhteensä 0,1 miljoonaa euroa. Rahavarojen kasvu johtui tytäryhtiöiden myynnistä. Katso myös kohta 3.3. Aikaisempien liiketoimintayhtiöiden myynti.

Transaktioiden rahoituksen kohdalta katso myös Perusesitteen kohta 3.4. Uuden liiketoiminnan ja liiketoimintayhtiön hankkiminen.

3.10. INVESTOINNIT

Yleistä

Yhtiön tärkeimmät investoinnit muodostuivat nykyisten liiketoimintojen hankkimisesta 1.11.2007, jota on selostettu jaksossa 3.4.

Nykyiset investoinnit

Yhtiöllä ei ole omistuksessaan kiinteistöomaisuutta eikä merkittäviä rakennelmia. Liiketoimintayhtiöiden tuotantotiloja ja rakennusten maapohjaa koskevista vuokrasopimuksista on annettu selvitykset liiketoimintayhtiöitä koskevissa jaksoissa.

Konsernin liiketoiminnan käytössä olevien koneiden ja laitteiden yhteenlaskettu pro forma -tasearvo on noin 3,8 miljoonaa euroa. Merkittävin osa koneista ja laitteista on tuotantokoneita, -linjoja ja -laitteita. Pro forma -tietojen laadintaperiaatteita on selostettu Perusesitteen liitteessä 2.

Yhtiöllä ei ole merkittäviä aineettomia hyödykkeitä, pois lukien liikearvo.

Tulevat investoinnit

Normaaliin liiketoimintaan tai aiempiin investointeihin liittyviä ylläpitoinvestointeja tullaan oletusarvoisesti toteuttamaan tuotantokapasiteetin ylläpitotarpeita varten.

Hervannan Koneistus Oy on tehnyt loppuvuodesta 2006 päätöksen uuden CNC-työstökeskuksen tilaamisesta. Hervannan Koneistus on tilannut syyskuussa 2007 vielä uuden CNC-työstökeskuksen. Ensimmäinen näistä koneista on otettu käyttöön joulukuussa 2007 ja toinen otetaan käyttöön keväällä 2008. Nämä investoinnit rahoitetaan Takoma Oyj:n rahavaroilla ja Hervannan Koneistus Oy vuokraa koneet emoyhtiöltään. Näiden kahden CNC-työstökeskuksen yhteenlaskettu arvo on 0,9 miljoonaa euroa.

Tampereen Laatukoneistus Oy:ssä tehdään parhaillaan useamman vuoden investointiohjelmaa, jonka tavoitteena on uusia voimakkaasti tuotantokalustoa ja toiminnanohjausjärjestelmiä.

3.11. HALLINTO-, JOHTO- JA VALVONTAELIMET SEKÄ YLIN JOHTO

Yleistä

Ylin vastuu konsernin hallinnosta ja toiminnasta on Takoman toimielimillä, joita ovat yhtiökokous, hallitus ja toimitusjohtaja. Takoma noudattaa yhtiöjärjestyksensä ja osakeyhtiölain sääntöjä ja määräyksiä sekä soveltaa AML:n mukaisia ohjeita sisäpiiri-ilmoituksesta, sisäpiirirekisterin ja yrityskohtaisen sisäpiirirekisterin ylläpitämisestä sekä Helsingin Pörssin hyväksymiä sisäpiiriohjeita. Yhtiö noudattaa HEX Oyj:n, Keskuskauppakamarin sekä Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliiton joulukuussa 2003 antamaa suositusta listayhtiöiden hallinnointi- ja ohjausjärjestelmistä (Corporate Governance) jäljempänä luetelluin poikkeuksin. Takoma Oyj on soveltanut Helsingin Pörssin 28.10.1999 hyväksymää sisäpiiriohjetta 1.3.2000 lähtien. Tässä kuvatut toimintaperiaatteet täydentävät voimassa olevan lainsäädännön ja yhtiöjärjestyksen säännöksiä.

Yhtiö noudattaa Corporate Governance -suositusta soveltuvin osin johtuen yhtiön kokoluokasta, hyväksytyistä toimintatavoista ja valvontajärjestelmästä. Yhtiön koko huomioon ottaen hallitus ei ole pitänyt tarpeellisenä suosituksen mukaisten valiokuntien perustamista. Yhtiön hallituksen jäsenten enemmistö ei ole suosituksen mukaisesti riippumaton ja toimitusjohtaja toimii myös Yhtiön hallituksen jäsenenä.

Yhtiökokous

Varsinainen yhtiökokous on Takoma Oyj:n ylin päättävä elin. Se muun muassa vahvistaa vuosittain yhtiön tilinpäätöksen, päättää voitonjaosta ja vastuuvapauden myöntämisestä hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle sekä hallituksen jäsenten ja tilintarkastajien valitsemisesta ja heille maksettavista palkkioista. Varsinaisen yhtiökokouksen kutsuu koolle yhtiön hallitus. Varsinainen yhtiökokous on yhtiöjärjestyksen mukaan pidettävä vuosittain huhtikuun loppuun mennessä.

Kutsu yhtiökokoukseen on toimitettava osakkeenomistajille aikaisintaan kaksi kuukautta ja viimeistään 17 päivää ennen kokousta julkaisemalla kokouskutsu yhtiökokouksen määräämässä vähintään yhdessä valtakunnallisen levikin omaavassa sanomalehdessä. Yhtiön toimitusjohtaja, hallituksen puheenjohtaja sekä hallituksen jäseneksi ensimmäistä kertaa ehdolla olevat henkilöt osallistuvat yhtiökokoukseen, ellei heidän poissaololleen ole painavia syitä.

Hallitus

Takoman hallitukseen kuuluu vähintään kolme ja enintään seitsemän jäsentä. Perusesitteen päivämäärällä Takoman hallituksessa on viisi jäsentä. Yhtiöjärjestyksessä ei ole erityistä hallituksen jäseniä koskevaa asettamisjärjestystä. Hallituksen tehtävät ja vastuut määräytyvät yhtiöjärjestyksen, osakeyhtiölain ja muun soveltuvan lainsäädännön perusteella. Hallituksen jäsenten toimikausi päättyy vaalia ensiksi seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä.

Hallitus käsittelee laissa ja yhtiöjärjestyksessä mainittujen tehtävien lisäksi yhtiön ja konsernin kannalta tärkeitä ja laajakantoisia asioita kuten pitkän aikavälin strategiset tavoitteet, konserniin kuuluvien yhtiöiden budjetit osana konsernin budjettia, konsernin olennaiset investoinnit, liiketoiminnan olennaiset laajentumiset tai supistumiset sekä merkittävät yritys- ja liiketoimintakaupat. Hallitus vastaa muun muassa Takoma-konsernin strategisista tavoitteista, liiketoiminnan ja hallinnon asianmukaisesta järjestämisestä sekä yrityskaupoista.

Hallitus on laatinut toimintaansa varten kirjallisen työjärjestyksen ja vuosiohjelman. Hallitus arvioi vuosittain toimintaansa ja työtapojaan. Yhtiön koko huomioon ottaen hallitus ei ole pitänyt tarpeellisenä valiokunnan perustamista.

Corporate Governance -suosituksesta poiketen tämän hetkisen viisihenkeisen hallituksen jäsenten enemmistö ei ole Yhtiöstä riippumattomia. Yhtiön hallituksen mukaan hallituksen kokoonpanon tulee heijastaa selvästi Yhtiön omistusrakennetta ja tavoitteena on suurimpien osakkeenomistajien kattava ja jatkuva edustus hallituksessa. Takoman hallituksessa ovat edustettuina yhtiön suurimmat omistajat.

Hallitus on arvioinut jäsentensä riippumattomuuden. Hallitusta on täydennetty yhtiökokouksessa 18.12.2007 kahdella Yhtiöstä ja osakkeenomistajista riippumattomalla jäsenellä. Hallituksen puheenjohtaja on Juha Sarsama ja varsinaisia jäseniä ovat toimitusjohtaja Kimmo Korhonen, Veli Ollila, Harri Nikunen ja Juhani Vesterinen, joista kaksi viimeistä ovat edellä mainittuja riippumattomia jäseniä.

Tilikaudella 2006/2007 aikaisemmillä hallituksilla oli yhteensä 23 kokousta, joista 9 oli puhelinkokousta. Hallituksen jäsenten keskimääräinen osallistuminen kokouksiin oli 100 %.

Vuoden 2006 varsinaisen yhtiökokouksen päättämä hallituksen puheenjohtajan palkkio oli 1 500 euroa kuukaudessa ja hallituksen jäsenten 1 000 euroa kuukaudessa. Lisäksi hallituksen jäsenet olivat oikeutettuja päivärahaan ja matkakustannusten korvaukseen.

Puheenjohtaja

Juha Sarsama, VT, OTK, s. 1965   Takoma Oyj:n hallituksen puheenjohtaja 1.11.2007 lähtien
Postitorvenkatu 16
33840 Tampere

Ei omista Takoma Oyj:n osakkeita
Panostaja Oyj:n toimitusjohtaja 14.9.2007 alkaen
Grenovia Oy:n hallituksen jäsen 12.9.2007 asti, OpusCapita Oy:n ja OpusCapita Groupin toimitusjohtaja 3.7.2007 asti, hallituksen jäsen OpusCapitassa 19.7.2007 ja OpusCapita Groupissa 17.7.2007 asti.

Varsinaiset jäsenet

Kimmo Korhonen, DI, s. 1964   Takoma Oyj:n hallituksen jäsen 1.11.2007 lähtien
Postitorvenkatu 16
33840 Tampere

Takoma Oyj:n osakkeita: 2.662.925 kpl B-osakkeita, 17,0 % osakemäärästä ja 17,0 % äänimäärästä. Omistus sisältää määräysvalta-yhteisöt

ATA Gears Oy:n toimitusjohtaja 1/2001-12/2002 ja hallituksen jäsen 4/2003-4/2005. Hervannan Koneistus Oy:n toimitusjohtaja ja hallituksen jäsen 10/2004-10/2007.

Harri Nikunen, KTM, s. 1955   Takoma Oyj:n hallituksen jäsen 18.12.2007 lähtien
Lepistönkatu 6
15800 Lahti

Ei omista Takoma Oyj:n osakkeita

Metso Paper Oy:n ja Metso Paper Valkeakoski Oy:n hallituksen jäsen. Lisäksi hänellä on ollut viimeisen viiden vuoden aikana muita Metso-konsernin tytäryhtiöiden hallituksen jäsenyyksiä, jotka ovat jo päättyneet.

Veli Ollila, KTM, OTK, s. 1972   Takoma Oyj:n hallituksen jäsen 25.6.2007 lähtien
Postitorvenkatu 16
33840 Tampere

Ei omista Takoma Oyj:n osakkeita

Panostaja Oyj:n talousjohtaja
Satakunnan Kurkahirsi Oy:n toimitusjohtaja ja hallituksen varapuheenjohtaja

Juhani Vesterinen, ekonomi, s. 1953
Lönnotinkatu 43 a A 10, PL 254
00181 Helsinki

Takoma Oyj:n hallituksen jäsen 18.12.2007 lähtien

Ei omista Takoma Oyj:n osakkeita

Osallisena seuraavien yhtiöiden hallinnossa: KMT Invest Oy, KMT Group Oy, VM-Group Oy, Vespercon Oy, Jorkale Oy. Hän on lisäksi ollut viimeisen 5 vuoden aikana osallisena seuraavien yhtiöiden hallinnossa: KMT Tekniikka Oy, Promeco Components Oy, Incap Oy, JMC Engine Oy, Wemi Oy, Wemi Parts Oy, Wemi Electric Oy, Wemi Servise Oy, Initia Oy.

Toimitusjohtaja

Takoman toimitusjohtajan nimittää yhtiön hallitus, joka päättää tämän palvelussuhteen ehdoista. Ehdot määritetään kirjallisesti toimitusjohtajasopimuksessa. Yhtiön hallitus nimittää toimitusjohtajan, joka on samalla konsernijohtaja. Toimitusjohtajan tehtävä on johtaa konsernin liiketoimintaa ja hoitaa hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Toimitusjohtaja hoitaa yhtiön juoksevaa hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja määräyksien mukaisesti.

Toimitusjohtajan palkasta ja muista eduista päättää hallitus. Toimitusjohtajalla on kirjallinen toimitusjohtajasopimus, jonka mukainen irtisanomisaika on 6 kuukautta ja eroraha vastaa 12 kuukauden palkkaa.

Toimitusjohtajan palkka ja muut etuudet tulevat tilikaudella 2007/2008 olemaan 137.500 euroa. Toimitusjohtajan kanssa ei ole sopimusta eläkkeellesiirtymisestä.

Kimmo Korhonen
Postitorvenkatu 16
33840 TAMPERE

Takoma Oyj:n toimitusjohtaja vuodesta 2007

Ks. edellä Yhtiön hallitusta käsittelevä kohta.

Corporate Governance -suosituksesta poiketen Yhtiön toimitusjohtaja Kimmo Korhonen on myös Yhtiön hallituksen jäsen.

Talousjohtaja

Takoman hallituksen sihteerinä toimii yhtiön talousjohtaja.

Tarja Rantala
Postitorvenkatu 16
33840 TAMPERE

Takoma Oyj:n talousjohtaja vuodesta 19.11.2007 lähtien

Ei omistusta Takomassa.

Määräysvalta yhdessä perheenjäsenen kanssa Insinööritoimisto Seppo Rantala Oy:ssä.

Tiedot Yhtiön johdon rikosvastoista ja osallisuudesta maksukyvttömyysmenettelyihin yms.

Esitteeseen sovellettavien säännösten edellyttämällä tavalla todetaan, että viimeisen viiden vuoden aikana Takoman hallinto-, johto- tai valvontaelimen jäseniä tai toimitusjohtajaa ei ole tuomittu petoksellisista rikoksista tai rikkomuksista, yksikään heistä ei ole ollut johdon jäsenenä osallisena konkurssiin tai selvitystilaan asetetussa yhtiössä. Hallinto-, johto- tai valvontaelimen jäseniä tai toimitusjohtajaa vastaan ei ole myöskään esitetty oikeus- tai valvontaviranomaisen, mukaan lukien ammattijärjestöt, virallisia julkisia syytteitä tai määräämistä muihin seuraamuksiin, eikä tuomioistuimien ole kieltänyt heitä toimimasta Takoman konsernin hallinto-, johto- tai valvontaelimissä tai hoitamasta Takoman liiketoimintaa.

Yhtiön edustaminen

Yhtiöjärjestyksen mukaan toiminimen kirjoittaa hallituksen puheenjohtaja ja toimitusjohtaja kumpikin yksin ja hallituksen jäsenet kaksi yhdessä.

Talousjohtaja Tarja Rantala on Yhtiön prokuristi, joka yhtiöjärjestyksen mukaan edustaa Yhtiötä yhdessä hallituksen jäsenen kanssa.

Takoman liiketoiminta-alueiden johto

Konsernin operatiivinen liiketoiminta tapahtuu toimialoittain muodostetuissa liiketoiminta-alueissa. Operatiivisesta liiketoiminnasta vastaavat tytäryhtiöiden toimitusjohtajat ja sekä yksikönpäälliköt. Kunkin liiketoiminta-alueen hallitukseen kuuluu Takoma Oyj:n toimitusjohtajan lisäksi Takoma Oyj:n hallituksen erikseen määrittelemät henkilöt.

Takoma Hydraulics
Veli Lemmetty
Teivaalantie 1
33400 Tampere

Tampereen LaatuKoneistus Oy:n toimitusjohtajana 1.1.2008 alkaen

Ei omistusta Takoma Oy:ssä.

Takoma Subcon
Reijo Hietanen
Hepolamminkatu 22
33720 Tampere

Hervannan Koneistus Oy:n toimitusjohtaja 1.11.2007 alkaen

Ei omistusta Takomassa.
Määräysvalta yksin R. Hietanen Oy:ssä.

Takoma Productsin liiketoimintaa ei ole vielä aloitettu Perusesitteen päivämäärällä.

Eturistiriidat

Listalleottoesitteeseen sovellettavien säännösten edellyttämällä tavalla todetaan, että hallituksen jäsenillä tai toimitusjohtajalla ei ole eturistiriitoja Takomaan liittyvien tehtävien ja heidän yksityisten etujensa tai muiden tehtäviensä välillä.

Tytäryhtiöiden hallinto*Tampereen LaatuKoneistus Oy*

Osakeyhtiölain ja Tampereen LaatuKoneistuksen yhtiöjärjestyksen mukaan (ks. liite 4) Tampereen LaatuKoneistuksen johto ja hallinto on jaettu yhtiökokouksessa edustettuina olevien osakkeenomistajien, hallituksen sekä toimitusjohtajan välillä.

Tampereen LaatuKoneistus Oy:n yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiön hallitus koostuu vähintään yhdestä ja enintään viidestä jäsenestä, sekä varajäsenestä, mikäli hallitukseen valitaan vähemmän kuin kolme varsinaista jäsentä.

Hallitus
Kimmo Korhonen
Juha Sarsama
Veli Ollila

hallituksen puheenjohtaja

Toimitusjohtaja
Veli Lemmetty

Tampereen LaatuKoneistuksen johto ei omista Tampereen LaatuKoneistus Oy:n osakkeita, eikä heillä ole optio-oikeuksia. Selvitys johdon omistamista Yhtiön osakkeista on annettu edellä tässä jaksossa.

Tilintarkastaja:

PricewaterhouseCoopers Oy, Y-tunnus 0486406-8,

Päävastuullinen tilintarkastaja:

250264-021X Rajalahti Janne Antero

Hervannan Koneistus Oy

Osakeyhtiölain ja Hervannan Koneistuksen yhtiöjärjestyksen mukaan (ks. liite 3) Hervannan Koneistuksen johto ja hallinto on jaettu yhtiökokouksessa edustettuina olevien osakkeenomistajien, hallituksen sekä toimitusjohtajan välillä.

Hervannan Koneistuksen yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiön hallitus koostuu vähintään 3 ja enintään 6 jäsenestä.

Yhtiön hallitus

Kimmo Korhonen

hallituksen puheenjohtaja

Juha Sarsama

Veli Ollila

Reijo Hietanen

Toimitusjohtaja

Reijo Hietanen

Hervannan Koneistuksen johdolla ei ole hallussaan optio-oikeuksia, eivätkä he omista Hervannan Koneistus Oy:n. Selvitys johdon omistamista Yhtiön osakkeista on annettu edellä tässä jaksossa.

Tilintarkastaja:

KHT-yhteisö PricewaterhouseCoopers Oy, Y-tunnus 0486406-8,

Lähipiiriliiketoimet

Yhtiö on myynyt edellä jaksossa 3.3. selostetulla tavalla aikaisemmat liiketoimintayhtiönsä emoyhtiönsä Panostaja Oyj:n omistamille tytäryhtiöille. Takoma Oyj:n tytäryhtiö Tampereen LaatuKoneistus Oy (ent. Causatak Oy) on hankkinut liiketoimintansa Panostaja Oyj:n tytäryhtiöltä jaksossa 3.4. selostetulla tavalla.

Hervannan Koneistus Oy on maksanut Hervannan Koneistus Oy:n hallituksen jäsenelle ja toimitusjohtajalle Reijo Hietaselle tai hänen kanssaan läheisessä yhteydessä oleville tahoille 30.9.2007 päättyneellä tilikaudella toimitilojen ja koneiden vuokria yhteensä 251 tuhatta euroa (edellisellä 15 kk:n pituisella 30.9.2006 päättyneellä tilikaudella 294,5 tuhatta euroa ja yhtiön ensimmäisellä 9 kuukauden pituisella 30.6.2005 päättyneellä tilikaudella 191 tuhatta euroa).

Tampereen LaatuKoneistus Oy vuokraa osoitteessa Teivaalantie 1, 33400 Tampere sijaitsevat toimitilansa Panostaja Oyj:n tytäryhtiöltä Koy Tampereen Teivaalantie 1:ltä. Vuokrasopimus on tehty liiketoimintakaupan yhteydessä ja on voimassa 31.12.2011 asti. Vuokra on 4,14 euroa kerrosneliötä kohden kuukaudessa (2854 m², vuokraan lisätään arvonlisävero 22%). Vähimmäisvuokrien kokonaismäärä on 591 tuhatta euroa. Vuokra on sidottu elinkustannusindeksiin ja tarkistetaan vuosittain.

Tilinpäätöspäivän jälkeen Hervannan Koneistus Oy on lunastanut itselleen 100 kpl omia osakkeitaan Reijo Hietaselta. Hankintaa ja sen rahoittamista Panostaja Oyj:ltä otetulla lyhytaikaisella lainalla on selostettu jäljempänä jaksossa 5.2.

Yhtiöllä ei ole ollut viimeisen kolmen viimeisen vuoden aikana muita merkittäviä lähipiiri liiketoimia. Lähipiiriin kuuluville ei ole myönnetty muita lainoja tai takauksia eikä muita vakuuksia. Takoma Oyj:n lähipiirin palkoista on selvitys tämän kappaleen kohdassa Palkat ja palkkiot.

Palkat ja palkkiot

Takoma Oyj:n varsinainen yhtiökokous vahvistaa hallituksen jäsenten palkkiot vuosittain. Varsinaisen yhtiökokouksen 18.12.2007 päätöksen mukaisesti palkkio hallituksen jäsenelle on 1.000 euroa kuukaudessa. Hallituksen jäsenelle, joka on yhtiöön tai sen kanssa samassa konsernissa olevaan yhtiöön työ- tai palvelusuhteessa, ei makseta palkkiota. Edellä mainitun lisäksi hallituksen jäsenille maksetaan päivärahat ja matkakulut kulloinkin voimassa olevan verolainsäädännön mukaisesti.

Aikaisempaan organisaatioon kuuluneiden konserniyhtiöiden hallituksen jäsenille palkkiot luontoisetuineen olivat tilikaudella 2007 yhteensä 242.162 euroa. Konsernin toimitusjohtajalle maksettiin tilikaudella 2007 palkkoja ja palkkioita luontoisetuineen yhteensä 103.300 euroa. Päätoimisen hallituksen puheenjohtajan vuosiansiot ja muut etuudet olivat hallituspalkkioiden lisäksi 112.862 euroa. Hallituksen puheenjohtajan vuosiansiot koostuivat palkasta sekä luontoiseduista.

Toimitusjohtajan eläkemaksuja maksettiin tilikaudella 2007 TyEL:n mukaisesti.

Takoman uudella toimitusjohtajalla on kirjallinen toimitusjohtajasopimus, jonka mukainen irtisanomisaika on 6 kuukautta ja eroraha vastaa 12 kuukauden palkkaa. Arvioitu uuden toimitusjohtajan palkka ja muut etuudet tilikaudella 2007/2008 ovat 137.500 euroa. Toimitusjohtajan johtajasopimuksessa ei ole mainintaa eläkkeellesiirtymisestä.

Yhtiön johdolle ei ole myönnetty lainoja eikä heidän hyväkseen ole annettu takauksia.

Yhteenveto palkoista ja palkkioista kolmelta viimeksi päättyneeltä tilikaudelta

	2007	2006	2005
Hallituksen puheenjohtajan palkkio /kk	1 500	1 500	1 500
Hallituksen jäsenen palkkio /kk	1 000	1 000	1 000
Hallituksen puheenjohtajan palkat ja palkkiot yhteensä	112 862	118 680	115 800
Toimitusjohtaja palkat ja palkkiot yhteensä	103 300	83 400	78 808
Lähipiirin palkat yhteensä	242 162	226 080	221 608
Hallitukselle ja toimitusjohtajalle maksetut palkat ja palkkiot	2007	2006	2005
Mauno Koskenkorva, hallituksen puheenjohtaja	112 862	118 680	115 800
Matti Koskenkorva	11 000	12 000	15 000
Hannu Kankkunen	8 000	12 000	12 000
Kimmo Uusimäki, toimitusjohtaja 27.9.2007 saakka	103 300	83 400	78 808
Jukka Ala-Mello	7 000		
Yhteensä	242 162	226 080	221 608
Muille hallituksen jäsenille tai väliaikaiselle toimitusjohtajalle ei ole maksettu palkkoja tai palkkioita.			
Johdon työsuhte-etuudet	2007	2006	2005
Palkat ja muut lyhytaikaiset työsuhte-etuudet, euroa	586 694	523 387	433 542

Palkat ja palkkiot tulevat muuttumaan kuluvalle tilikaudella liiketoimintayhtiöiden myynnin ja uuden liiketoiminnan aloittamisen johdosta. Nykymuotoisen Yhtiön hallituksen jäsenille tilikaudella 2008 maksettavat palkkiot luontaisetuineen ovat arviolta 20.000 euroa.

Kannustinjärjestelmät ja muut etuudet

Yhtiö ei ole antanut osakejohdannaisiin kannustinjärjestelmiin perustuvia omistuksia tai oikeuksia.

Yhtiöllä ei ole ollut viimeksi päättyneen tai kuluvalle tilikauden aikana sellaisia luonteeltaan tai ehdoiltaan epätavallisia liiketoimia, joista Yhtiön johto, lähipiiri, omistusyhteisyritykset tai Yhtiön määräysvaltaa käyttävät tahot olisivat saaneet etua.

3.12. OSAKKEET JA OSAKEPÄÄOMA

Osakkeet ja osakepääoma

Takoman kaupparekisteriin merkitty ja täysin maksettu osakepääoma on 939.855,96 euroa. Yhtiöllä on yksi osakelaji. Osakkeiden lukumäärä on 15.664.266 kappaletta.

Yhtiöjärjestyksen mukaan Yhtiön vähimmäispääoma on 600.000,- euroa ja enimmäispääoma 60.000.000,- euroa, joissa rajoissa osakepääomaa voidaan korottaa tai alentaa yhtiöjärjestyksestä muuttamatta. Osakkeen nimellisarvo on kuusi senttiä.

Osakkeet noteerataan OMX Helsingin Pörssissä. Osakkeiden noteeraus alkoi Helsingin Pörssin OTC-listalla 24.6.1992. Osakkeiden kaupankäyntitunnus on TAM1V ja aikaisempi tunnus on ollut SHE1V.

Osakkeiden siirtäminen tarkkailulistalle

Pörssi on siirtänyt Yhtiön osakkeet tarkkailulistalle 30.5.2007 arvopaperipörssin sääntöjen 2.1.8 kohdan (iv) perusteella, koska Panostaja Oyj julkisti aikomuksensa tehdä yhtiöstä ostotarjouksen. Pörssi on 27.9.2007 ilmoittanut Yhtiön osakkeen kaupankäynnistä tarkkailulistalla myös arvopaperipörssin sääntöjen 2.1.8 (v) kohdan (käänteinen yritysvaltaus) perusteella.

Helsingin Pörssi julkisti 27.9.2007 päätöksen Takoma Oyj:n osakkeen kaupankäynnistä tarkkailulistalla Arvopaperipörssin myös sääntöjen 2.1.8 kohdan (v) perusteella (käänteinen yritysvaltaus). Pörssi katsoi, että tarkkailulistaa koskevan säännön 2.1.8 (i) kohdan mukaan yhtiö ei täytä listalleottamisen edellytyksiä koskien hallinnon järjestämistä sekä osakkeen hinnanmuodostusta ja puutteita on pidettävä merkittävänä. Pörssin kannanoton 1.11.2007 mukaan Yhtiöllä on merkittävä puute listalleottamisen hallinnon järjestämistä ja osakkeen hinnanmuodostusta koskevien edellytysten täyttymisessä.

Helsingin Pörssin sääntöjen mukaan vapaan kaupankäynnin kohteena olevien osakkeiden osuuden tulee olla vähintään 25 prosenttia ja osakkeenomistajien lukumäärä riittävä. Mikäli Takoma Oyj:llä on kuuden kuukauden kuluttua merkittävä puute listalleottamisen edellytyksissä, voidaan tarkkailulistalla oloa jatkaa tai Pörssi voi aloittaa osakkeen listaltapoistamista koskevan käsittelyn. Yhtiön strategian ja Pörssin asettamien edellytysten mukaisesti Yhtiön on tarkoitus kasvattaa vapaan vaihdannan piirissä olevien osakkeiden määrää 25 prosenttiin sekä lisätä osakkeenomistajien määrää.

Yhtiö on ryhtynyt toimenpiteisiin Pörssin edellytysten täyttämiseksi. Yhtiön hallituksen 5 jäsenestä 2 on Perusesitteen päivämääränä täysin riippumattomia ja Yhtiön hallintoa on vahvistettu palkkaamalla talousjohtaja. Yhtiö tulee antamaan Pörssin edellyttämän selvityksen hallintonsa järjestämisestä Pörssin asettamassa määräajassa. Yhtiö tulee noudattamaan corporate governance -suositusten mukaisia hallinnointiperiaatteita, kuitenkin sillä varauksella, että puolet hallituksen jäsenistä ei ole riippumattomia Yhtiöstä suosituksen edellyttämällä tavalla.

Ellei Yhtiö pysty kuitenkaan täyttämään Pörssin edellytyksiä, seurauksena on tarkkailun jatkuminen tai Yhtiön osakkeen poistaminen pörssilistalta.

Omistusrakenne

Seuraavat Takoman osakkeenomistajat omistavat Perusesitteen päivämäärällä vähintään AML 2 luvun 19 §:n mukaisen alimman ilmoitusvelvollisuuden synnyttävän osuuden Yhtiön osakkeiden kokonaismäärästä ja äänimäärästä (yksi kahdeskymmenesosa eli 5 %).

Osakkeenomistaja	Osakkeita kpl	Osuus osakkeista ja äänistä, %
1 Panostaja Oyj	12 404 692	79,2
2 Kimmo Korhonen	2 662 925	17,0

Suurimmilla osakkeenomistajilla on samanlaiset äänioikeudet.

Hallintarekisteröityjä osakkeita on Perusesitteen päivämäärällä noin 0,03 % Yhtiön osakkeista.

Takoma Oyj:n hallituksen 1.11.2007 päättämä osakepääoman korotus 159.775,50 euroa merkittiin 28.11.2007 kaupparekisteriin. Yhtiön osakepääoma on korotuksen jälkeen 939.855,96 euroa ja osakkeiden yhteismäärä 15.664.266 kappaletta. Yhtiön oma pääoma on näiden toimenpiteiden jälkeen yli 20,9 miljoonaa euroa.

Osakepääoman korotuksen rekisteröimisen yhteydessä poistettiin Takoma Oyj:n osakkeita koskeva osakeyhtiölain 18 luvun 1 §:n mukainen enemmistöosakkaan lunastusoikeus ja -velvollisuus.

Valtuutukset korottaa osakepääomaa

Yhtiön 18.12.2007 pidetty varsinainen yhtiökokous hyväksyi seuraavan hallituksen esityksen valtuutuksesta osakepääoman korottamiseen sekä peruutti yhtiökokouksen 17.10.2007 antaman valtuutuksen osakepääoman korottamisesta osakeannilla osakkeenomistajien merkintäetuoikeudesta poiketen:

Päätettiin hallituksen ehdotuksen mukaisesti valtuuttaa hallitus päättämään osakepääoman korottamisesta yhdellä tai useammalla maksullisella tai maksuttomalla osakeannilla tai optio- ja muita osakeyhtiölain 10 luvun 1 §:ssä tarkoitettujen oikeuksien antamisesta siten, että osakeannissa tai osakeanneissa tarjotaan merkittäväksi yhteensä enintään 20.000.000 uutta 0,06 euron nimellisarvoista osaketta. Osakepääomaa voidaan korottaa enintään 1.200.000,- eurolla.

Valtuutuksella ei suljeta pois hallituksen oikeutta päättää osakkeenomistajien etuoikeudesta poiketen suunnatusta osakeannista tai edellä mainittujen erityisten oikeuksien antamisesta. Valtuutuksen ehdotetaan sisältävän hallitukselle oikeuden päättää kaikista osakeannin sekä mainittujen erityisten oikeuksien antamisen ehdoista mukaan lukien osakkeiden tai erityisten oikeuksien saajat ja maksettavan vastikkeen määrä.

Valtuutus on voimassa kaksi vuotta yhtiökokouksen päätöksestä lukien.

Yhtiössä ei ole muita voimassa olevia osakeantivaltuutuksia.

Vaihtovelkakirjalainat ja optiolainat sekä optio-oikeudet

Yhtiöllä ei ole Perusesitteen päivämääränä liikkeeseenlaskettuja vaihtovelkakirjalainoja, optiolainoja tai optio-oikeuksia.

Osakassopimukset

Takomassa ei ole osakassopimuksia tai muita sopimuksia, jotka liittyisivät äänioikeuden käyttöön Takomassa.

Takoman omat osakkeet

Takoma Oyj:n hallussa ei ole Perusesitteen päivämääränä Yhtiön omia osakkeita. Tytäryhtiöiden hallussa ei ole yhtään Takoma Oyj:n omaa osaketta.

Yhtiön tiedossa ei ole yhtiön osakkeiden omistukseen ja äänivallan käyttöön liittyviä osakkeenomistajien välisiä sopimuksia, jotka olisivat omiaan olennaisesti vaikuttamaan osakkeiden arvoon. Yhtiön tiedossa ei ole myöskään muita sopimuksia tai järjestelyitä liittyen Yhtiön osakkeenomistajien omistukseen tai äänivallan käyttöön, jotka olisivat omiaan olennaisesti vaikuttamaan osakkeiden arvoon.

Hallituksen ja toimitusjohtajan osakeomistus ja osakeoptiot

Yhtiön johtoon kuuluvista henkilöistä vain toimitusjohtaja Kimmo Korhonen omisti Perusesitteen päivämääränä Yhtiön osakkeita. Osakeomistus on esitetty edellä kohdassa "Hallitus" ja "Toimitusjohtaja". Hallituksen jäsenillä ei ole osakejohdannaisiin kannustinjärjestelmiin perustuvia omistuksia tai oikeuksia.

Osinkopolitiikka

Mahdollisten Takoman tulevaisuudessa jakamien osinkojen määrä riippuu Takoman ja konsernin tuloksesta, taloudellisesta asemasta, pääoman tarpeesta ja muista tekijöistä. Osakeyhtiölain ja Suomessa sovellettavan käytännön mukaisesti osinkoa maksetaan tyypillisesti kerran tilikaudessa varsinaisen yhtiökokouksen vahvistettua Yhtiön tilinpäätöksen ja päätettyä mahdollisesta osingonjaoista Takoman hallituksen osingonjakoehdotuksen perusteella. Yhtiö tarvitsee pääomaa strategiansa mukaisen kasvutavoitteen toteuttamiseen, joten Yhtiö pyrkii toiminnan alkuvaiheessa noudattamaan kasvuyritykselle tyypillistä maltillista osingonjakopolitiikkaa.

Osakepääoman muutokset 1.11.2004 lähtien Perusesitteen päivämäärään saakka

Osakemäärä ja osakepääoma	1.11.2004	12 801 341 kpl	768 080	
Muutokset		Merkintäaika	Osakemäärän muutos kpl	Osakepääoma, euroa
Suunnattu anti (yritysosto)		16.5.2007	200 000	780 080
Suunnattu anti (yritysosto)		1.11.2007	2 662 925	939 856
Osakemäärä ja osakepääoma Perusesitteen päivämääränä			15 664 266 kpl	939 856 €

Osakepääomasta on maksettu 18,3 % muilla kuin käteisvaroilla 1.11.2004 ja Perusesitteen päivämäärän välisenä aikana. Yhtiö (ent. Suomen Helasto Oyj) hankki 17.1.2007 Erikoislukko Oy:n osaksi aikaisempaa liiketoimintaansa. Osana kaupan rahoitusta Suomen Helaston hallitus päätti käyttää osakeantivaltuutusta suuntaamalla myyjille 200.000 Yhtiön uutta osaketta omistajien merkintätuoikeudesta poiketen. Myyjät maksoivat osakkeet Erikoislukko Oy:n osakkeilla. Osana jaksossa 3.4. kuvattua Hervannan Koneistus Oy:n osakekannan kauppaa Kimmo Korhonen maksoi hänelle suunnatut osakkeet Hervannan Koneistus Oy:n osakkeilla.

Muita osakepääoman muutoksia ei ole tehty 1.11.2004 ja Perusesitteen päivämäärän välisenä aikana.

3.13. LISÄTIEDOT

Patentit, lisenssit, luvat, ympäristökysymykset ja muut sopimukset

Konserniyhtiöiden toimintaan liittyy lisenssejä ja erilaisia lupia, kuten tiettyjen tuotteiden käsittelyyn ja hallussapitoon liittyviä viranomaislupia. Kunkin yhtiön toimintaan liittyy lisäksi pääasiassa sisällöltään tavanomaisia päämies-, asiakas- yms. sopimuksia. Minkään yksittäisen lisenssin, luvan tai sopimuksen vaikutus ei kuitenkaan ole minkään yhtiön taloudellisen toiminnan kannalta merkittävä tai ratkaiseva.

Konsernin toiminta tai tulos ei olennaisesti riipu patenteista tai lisensseistä.

Yhtiön liiketoiminta ei edellytä ympäristölupia. Liiketoimintayhtiöt ovat tehneet asianmukaiset ja liiketoiminnan laajuus huomioon ottaen tarpeelliset ilmoitukset ympäristöviranomaisille.

Yhtiö ei ole osallisena sopimusjärjestelyissä, joilla olisi rajoitettu nykyisillä toimialoilla toimimista.

Liiketoiminnan tai tuotannon keskeytykset

Konsernilla ei ole tällä hetkellä eikä ole kuluvalle tilikaudella ollut sellaisia liiketoiminnan tai tuotannon keskeytyksiä, joilla olisi ollut merkittäviä vaikutuksia konsernin taloudelliseen asemaan.

Tilaukanta

Liiketoimintayhtiöillä on sitovaa tilaukanta. Myös liiketoimintayhtiöiden pitkäaikaisilla asiakkaila on Yhtiön tietojen mukaan Perus-
esitteen päivämääränä vahvat tilaukannat.

Tutkimus- ja kehitystoiminta

Konserniyhtiöiden toimintoja ja tuotteita kehitetään jatkuvasti tavanomaisen liiketoiminnan puitteissa.

Oikeudenkäynnit

Konsernilla ei ole tällä hetkellä eikä viimeisen 12 kuukauden aikana ole ollut oikeudenkäyntejä tai välimiesmenettelyjä, joilla olisi konserniyhtiöiden kannalta merkittävää vaikutusta niiden taloudelliseen asemaan. Yhtiön tiedossa ei myöskään ole sellaisia tapah-
tumuksia, jotka saattaisivat johtaa merkittäviin oikeudenkäynteihin.

4. TIEDOT YHTIÖN LIIKETOIMINNASTA, VAROISTA JA VASTUISTA, RAHOITUSASEMASTA SEKÄ TOIMINNAN TULOKSESTA

4.1. YLEISTÄ

Yhtiön aikaisempaa liiketoimintaa koskevia tietoja käsitellään tässä jaksossa vain rajoitetusti, koska nykymuotoista Yhtiötä voidaan pitää uutena liiketoiminnallisena kokonaisuutena.

Yhtiön aikaisempaa ennen 1.11.2007 harjoittamaa liiketoimintaa koskevia taloudellisia on käsitelty vuosina 2005, 2006 ja 2007 päättyneiden tilikausien tilinpäätöksissä ja toimintakertomuksissa, jotka on sisällytetty tähän Perusesitteeseen viittaamalla.

Yhtiö ei ole julkaissut tietoja liikevaihdon jakautumisesta maantieteellisesti, koska tällaisella jaottelulla ei ole Yhtiön kannalta ollut suurta merkitystä.

Johdon harkintaa edellyttävät arviot ja keskeiset laatimisperiaatteet

Tilinpäätöstä laadittaessa joudutaan tekemään tulevaisuutta koskevia arvioita ja oletuksia, joiden lopputulemat voivat poiketa tehdyistä arvioista ja oletuksista. Lisäksi joudutaan käyttämään harkintaa tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden soveltamisessa.

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden valintaan ja soveltamiseen liittyvä johdon harkinta

Yhtiön johto käyttää harkintaa tehdessään päätöksiä tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden valinnasta ja näiden soveltamisesta. Tämä koskee erityisesti niitä tapauksia, joissa voimassaolevassa IFRS-normistossa on vaihtoehtoisia kirjaamis-, arvostamis- tai esittämistapoja. Merkittävimmät osa-alueet, joissa johto on käyttänyt edellä kuvattua harkintaa, ovat saman määräysvallan alaisten liiketoimintojen yhdistäminen ja liiketoimintayhtiöiden toimitilavuokrasopimukset.

Yhtiön johto on IAS 8:n edellyttämällä tavalla käyttänyt harkintaansa laatimisperiaatetta valitessaan ja päättänyt soveltaa saman määräysvallan alaisiin liiketoimintojen yhdistämisiin IFRS 3 -standardia. Saman määräysvallan alla tapahtuneita transaktioita ovat olleet Takoma Oyj:n (ent. Suomen Helasto Oyj) liiketoimintayhtiöiden myynti emoyhtiö Panostaja Oyj:lle ja Panostaja-konserniin kuuluneen Tampereen Laatikoneistus Oy:n liiketoiminnan hankinta Takoma-konserniin. Vuokrasopimusten on analysoinnin jälkeen katsottu olevan muita vuokrasopimuksia, sillä johdon näkemyksen mukaan näihin vuokrausjärjestelyihin liittyvät merkittävät riskit ja edut jäävät vuokralleantajalle.

Arvioihin liittyvät epävarmuustekijät

Tilinpäätöksen laadinnan yhteydessä tehdyt arviot pohjautuvat johdon parhaaseen näkemykseen tilinpäätöshetkellä. Arvioiden taustalla ovat aiemmat kokemukset sekä tulevaisuutta koskevat, tilinpäätöshetkellä todennäköisimpinä pidetyt oletukset, jotka liittyvät muun muassa yhtiön taloudellisen toimintaympäristön odotettuun kehitykseen myynnin ja kustannustason kannalta. Yhtiössä seurataan arvioiden ja oletamusten toteutumista sekä näiden taustalla olevien tekijöiden muutoksia säännöllisesti käyttämällä useita, sekä sisäisiä että ulkoisia tietolähteitä. Mahdolliset arvioiden ja oletamusten muutokset merkitään kirjanpitoon sillä tilikaudella, jonka aikana arviota tai oletamusta korjataan, ja kaikilla tämän jälkeisillä tilikausilla.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Johdon periaatteena on kirjata arvonalentumisvähennys hitaasti liikkuvasta ja vanhentuneesta vaihto-omaisuudesta perustuen johdon parhaaseen arvioon tilinpäätöshetkellä hallussa olevasta mahdollisesta käyttökelvottomasta vaihto-omaisuudesta. Johto perustaa arvionsa systemaattiselle ja jatkuvalle seurannalle ja arvioinnille.

Liiketoimintojen yhdistämisessä hankittujen hyödykkeiden käyvän arvon määrittäminen

Aineellisten hyödykkeiden osalta tehdään vertailuja vastaavien hyödykkeiden markkinahintoihin ja arvioitu hankittujen hyödykkeiden iästä, kulumisesta ja muista vastaavista tekijöistä aiheutuva arvon vähentyminen. Aineettomien hyödykkeiden käyvän arvon

määritys perustuu arvioihin hyödykkeisiin liittyvistä rahavirroista, sillä markkinoilta ei ole ollut saatavissa tietoja vastaavanlaisten hyödykkeiden kaupoista. Johto uskoo käytettyjen arvioiden ja oletusten olevan riittävän tarkkoja käyvän arvon määrittämisen pohjaksi. Lisäksi konsernissa käydään läpi vähintään jokaisena tilinpäätöspäivänä mahdolliset viitteet niin aineellisten kuin aineettomienkin hyödykkeiden arvonalentumisesta.

Arvonalentumistestaus

Yhtiössä testataan liikearvo sekä niiden aineettomien hyödykkeiden arvo, joilla on rajoittamaton taloudellinen vaikutusaika vuosittain mahdollisen arvonalentumisen varalta sekä arvioidaan viitteitä arvonalentumisesta edellä laatimisperiaatteissa esitetyn mukaisesti. Rahavirtaa tuottavien yksiköiden kerrytettävissä olevat rahamäärät määritetään käyttöarvoon perustuvien laskelmien avulla. Näiden laskelmien laatiminen edellyttää arvioiden käyttämistä.

4.2. YHTIÖN STRATEGIA

Yhtiön tavoitteena on rakentaa hydraulikkakomponenttien valmistukseen, maahantuontiin ja myyntiin keskittyvä liiketoiminta-alue, joka pystyy tarjoamaan mahdollisimman kattavan valikoiman teollisuuden tarvitsemia hydraulikkakomponentteja.

Yhtiön toinen tavoite on rakentaa suuria konepaja-asiakkaita palveleva alihankintakonepajaryhmä, joka keskittyy korkean jalostusarvon komponenttien valmistamiseen.

Yhtiön johdon tavoitteena on kehittää Yhtiöstä viidessä vuodessa liikevaihdoltaan noin 100 miljoonan euron konepajakonserni.

Takoma Hydraulics -liiketoimintasegmentin (hydrauliikkatoimiala) osalta Yhtiön strategiana on tuottaa omavalmistus- ja välitystuotteita paikallisille ja globaaleille asiakkaille ja harjoittaa hydraulikkatuotteiden maahantuontia ja tukkukauppaa. Toimiala panostaa laadukkaisiin tuotemerkkeihin ja tavoitteena on tarjota asiakkaille laaja valikoima teollisuuden tarvitsemia komponentteja. Takoma Subcon -liiketoimintasegmentin (alihankintatoimiala) osalta Yhtiön strategiana on harjoittaa kotimaisille asiakkaille osavalmistusta ja kokoonpanoa. Osavalmistuksen tavoitteena on korkea jalostusarvo ja investointiaste. Pörssi-yhtiön vahva tase toimii osaltaan Yhtiön alihankintatoimialan kilpailuetuna

Takoma Products -liiketoimintasegmentin osalta Yhtiön strategiana on olla niche-toimialan kärkituotteen valmistaja paikallisille ja globaaleille asiakkaille. Yhtiö tulee pyrkimään toimialalla vahvaan markkina-asemaan. Perusesitteen päivämääränä Yhtiöllä ei ole liiketoimintaa tällä segmentillä.

Kolme toimialaa tasapainottavat suhdannevaihteluja ja paikallista markkinariskiä sekä mahdollistavat toimialojen välisen yhteistyön ja synergiaedut. Kasvu yritysostojen kautta on helpompaa, kun Yhtiö ei tähtää johtavaan markkina-asemaan vain yhdellä toimialalla.

Kullakin toimialalla toimialan vetäjän ja avainhenkilön on tarkoitus olla merkittävänä omistajana omassa yhtiössään.

4.3. TILIKAUDEN 2007 TULOSLASKELMA, TASE JA RAHAVIRTALASKELMA VERTAILU-TIETOINEEN

Konsernin yksityiskohtaisempia taloudellisia tietoja on 2007 tilinpäätöksessä sekä siihen liittyvässä hallituksen toimintakertomuksessa ja tilintarkastuskertomuksessa. Mainitut asiakirjat on sisällytetty Perusesitteeseen viittaamalla (ks. kohta "Perusesitteeseen viittaamalla sisällytetyt asiakirjat").

KONSERNIN TULOSLASKELMA, IFRS (tilintarkastettu)

1 000 euroa

1.11.2006 - 31.10.2007

1.11.2005 - 31.10.2006

Jatkuvat toiminnot		
Lopetetut toiminnot		
Tilikauden voitto lopetetuista toiminnoista	11 640	871
Tilikauden voitto	11 640	871
Jakautuminen		
Emoyhtiön omistajille	11 640	871
Vähemmistölle		
Tulos/osake, euroa	0,903	0,068
Tulos/osake, laimennettu, euroa	0,903	0,068

KONSERNIN TASE, IFRS (tilintarkastettu)

1 000 euroa

31.10.2007

31.10.2006

VARAT		
Pitkäaikaiset varat		
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	5	1 321
Liikearvo	0	566
Muut aineettomat hyödykkeet	4	7
Muut rahoitusvarat	29	66
Ennakkomaksut	92	0
Pitkäaikaiset varat yhteensä	130	1 960
Lyhytaikaiset varat		
Vaihto-omaisuus	0	6 847
Myyntisaamiset ja muut saamiset	43	3 837
Rahavarat	16 078	89
Lyhytaikaiset varat yhteensä	16 121	10 774
Varat yhteensä	16 251	12 734
OMA PÄÄOMA JA VELAT		
Emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma		
Osakepääoma	780	768
Ylikurssirahasto	422	422
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	229	0
Kertyneet voittovarot	14 602	3 731
Oma pääoma yhteensä	16 034	4 921
Pitkäaikaiset velat		
Laskennalliset verovelat	0	120
Korolliset velat	0	2 655
Pitkäaikaiset velat yhteensä	0	2 775

Lyhytaikaiset velat		
Ostovelat ja muut velat	218	2 993
Korolliset velat	0	2 046
Lyhytaikaiset velat yhteensä	218	5 039
Velat yhteensä	218	7 813
Oma pääoma ja velat yhteensä	16 251	12 734

Tilinpäätökseen vaikuttaneet poikkeuksellisten seikkojen vaikutukset

Tilinpäätöksessä 31.10.2007 Yhtiön (ent. Suomen Helasto) aikaisemmat liiketoiminnot on esitetty lopetettuina liiketoimintoina. Tilinpäätöshetkellä Yhtiöllä ei ole ollut lainkaan liiketoimintaa. Poikkeuksellisia seikkoja on selostettu tarkemmin jaksoissa 3.3 ja 3.4.

Takoma Oyj:n (ent. Suomen Helasto Oyj) liiketoimintayhtiöiden myynti emoyhtiö Panostaja Oyj:lle

Panostaja ilmoitti 27.9.2007 aikomuksestaan muuttaa tytäryhtiönsä Suomen Helasto Oyj Takoma Oyj:ksi. Ylimääräinen yhtiökokous hyväksyi 17.10.2007 Suomen Helasto Oyj:n muuttumisen Takoma Oyj – nimiseksi konepajaemoyhtiöksi. Samalla Suomen Helasto Oyj:n yhtiökokous valtuutti yhtiön hallituksen parhaaksi katsomallaan tavalla myymään liiketoimintayhtiönsä emoyhtiölleen Panostaja Oyj:lle sekä ostamaan Hervannan Koneistus Oy:n koko osakekannan Kimmo Korhoselta ja hankkimaan kuuluvan Tampereen LaatuKoneistus Oy:n liiketoiminnan emoyhtiöltään Panostaja Oyj:ltä.

Yhtiökokouksen 17.10.2007 päätöksen mukaisesti Suomen Helasto Oyj myi 31.10.2007:

- Porin Pultti Oy:n, Helsingin Laaturuuvi Oy:n sekä Ruuvipojat Oy:n osakkeet Panostaja Oyj:n kokonaan omistamalle Ollinvara III Oy:lle yhteensä 2,1 miljoonan euron kauppahinnalla;
- Seinäjoen Rakennustarvike ja Lukko Oy:n sekä Suomen Helakeskus Oy:n osakkeet Panostaja Oyj:n kokonaan omistamalle Novacausa II Oy:lle yhteensä 11,8 miljoonan euron kauppahinnalla ja ehdolla, että myyjällä on oikeus nostaa mainituista tytäryhtiöistään yhteensä enintään 1,5 miljoonaa euroa osinkoa. Myyjä nosti osinkoa tämän perusteella yhteensä 337 tuhatta euroa;
- LukkoExpert Security Oy:n osakkeet Panostaja Oyj:n kokonaan omistamalle Novacausa I Oy:lle 2,3 miljoonan euron kauppahinnalla; sekä
- Helakiinteistöt Oy:n, Pulapotti Oy:n ja Suomen Turvaurakointi Oy:n osakkeet Panostaja Oyj:n kokonaan omistamille Panostaja Real Estate Oy:lle ja Solikko Oy:lle yhteensä 0,3 miljoonan euron kauppahinnalla.

Suomen Helasto Oyj:n 31.10.2007 saama velaton kokonaiskauppahinta oli 16,5 miljoonaa euroa. Lisäksi tytäryhtiöt maksoivat velkansa Suomen Helastolle.

Tilinpäätöksessä 31.10.2007 entisen Suomen Helaston liiketoiminnot on esitetty lopetettuina liiketoimintoina eikä yhtiöllä ollut jatkuvaa liiketoimintaa lainkaan.

Yhtiön johto on IAS 8:n edellyttämällä tavalla käyttänyt harkintaansa laatumisperiaatetta valitessaan ja päättänyt soveltaa saman määräysvallan alaisiin liiketoimintojen yhdistämisiin IFRS 3 –standardia.

Lopetetut toiminnot (tilintarkastamaton)

Myydyn liiketoiminnan tulos, sen luovutuksesta johtuvat voitot sekä osuus rahavirroista olivat seuraavat:
1000 euroa

1.11.2006 - 31.10.2007

1.11.2005 - 31.10.2006

Lopetettujen liiketoimintojen**tavanomainen voitto**

Tuotot	28 514	25 966
Kulut	-27 417	-24 783
Voitto ennen veroja	1 097	1 183
Verot	-492	-312
Voitto verojen jälkeen	605	871

Lopettamisesta johtuva voitto

Voitto liiketoimintojen luovutuksesta ennen veroja	11 640	
Verot	0	
Voitto liiketoimintojen luovutuksesta verojen jälkeen	11 640	

Tilikauden voitto lopetetuista toiminnoista**11 640** **871****Lopetettujen liiketoimintojen rahavirrat**

Liiketoiminnan rahavirrat	-601	572
Investointien rahavirrat	21 716	-225
Rahoituksen rahavirrat	-5 126	-813
Rahavirrat yhteensä	15 989	-466

Myyntin vaikutus konsernin taloudelliseen asemaan

Myytjien erien kirjanpitoarvot, 1000 euroa	
Aineettomat hyödykkeet	847
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	1 508
Vaihto-omaisuus	8 049
Saamiset	4 375
Rahavarat	514
Velat	-10 048
Varat ja velat yhteensä	5 245
Rahana saatu vastike	16 503
Myydyn liiketoiminnan rahavarat	-514
Rahavirtavaikutus	15 989

Lopetettujen liiketoimintojen verokulu

(i) lopettamisesta johtuva voitto

Voitto liiketoimintojen luovutuksesta ennen veroja	11 640
Verovapaat tulot	
Tytäryhtiöosakkeiden myynti	-11 454
Osinkotuotot saman konsernin yrityksiltä	-337
Verotettava voitto (+) / tappio (-)	-151

Laskennallista verosaamista lopetettujen liiketoimintojen luovutuksesta ei ole kirjattu.

(ii) lopetettujen toimintojen tavanomainen voitto

Voitto ennen veroja	1 097
Verot laskettuna kotimaan verokannalla 26 %	-285
Kirjaamattomat laskennalliset verosaamiset verotuksellisista tappioista	-196
Vähennyskelvottomat kulut	-11
Verot	-492

KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA, IFRS (tilintarkastettu)

1 000 euroa

1.11.2006 - 31.10.2007

1.11.2005 - 31.10.2006

Liiketoiminnan rahavirrat		
Liiketoiminnan nettorahavirta	-	-
Investointien rahavirrat		
Lopetetut liiketoiminnot	15 989	-466
Investointien nettorahavirta	15 989	-466
Rahoituksen rahavirrat		
Rahoituksen nettorahavirta	-	-
Rahavarojen muutos	15 989	-466
Rahavarat tilikauden alussa	89	556
Rahavarat tilikauden lopussa	16 078	89

KONSERNIN TUNNUSLUVUT (tilintarkastamattomia)

milj. euroa

	Suomen Helasto -konserni		
	IFRS	IFRS	IFRS
	2007	2006	2005
TOIMINNAN LAAJUUS JA KANNATTAVUUS			
Liikevaihto		26,0	25,8
Liikevoitto		1,3	1,7
% liikevaihdosta		5,1	6,7
Voitto ennen veroja		1,2	1,6
% liikevaihdosta		4,6	6,3
Bruttoinvestoinnit		0,2	0,2
Henkilöstö keskimäärin	166	150	147
Oman pääoman tuotto (ROE), %	111,1	16,0	20,5
Sijoitetun pääoman tuotto (ROI), %	90,3	14,3	18,6
RAHOITUS JA TALOUDELLINEN ASEMA			
Taseen loppusumma	16,3	12,7	12,7
Vieras pääoma	0,2	7,8	6,7
Osakepääoma	0,8	0,8	0,8
Muu oma pääoma	15,2	4,2	5,2
Omavaraisuusaste, %	98,8	38,6	47,1
Korolliset nettovelat, 1 000 euroa	0	4 701	3 594
Osingonjako	0,94	0,77	1,92
OSAKEKOHTAISET TUNNUSLUVUT			
Tulos/osake, €	0,903	0,068	0,093
Tulos/osake, laimennettu, €	0,903	0,068	0,093
Oma pääoma/osake, €	1,23	0,38	0,47
Osinko/osake, €	0,06	0,06	0,15
Osinko/tulos, %	6,64	88,2	161,3
Efektiiivinen osinkotuotto, %	3,3	4,9	15,3
P/E-luku	2,0	17,9	10,5
Osakekannan markkina-arvo, M€	23,9	15,6	12,5
Osakkeiden vaihto pörssissä			
vaihdon arvo, M€	15,3	1,9	1,8
vaihdon määrä, 1 000 kpl	11911	1673	2169
osuus osakkeiden kokonaismäärästä, %	92,4	13,1	16,9
Osakkeiden kurssikehitys, €			
ylin 1,84	1,29	1,02	
alin	1,12	0,99	0,71
keskikurssi	1,28	1,16	0,84
kauden lopussa	1,84	1,22	0,98
Osakkeiden lukumäärä, osakeantioikaistu			
keskimäärin, 1 000 kpl	12 893	12801	12801
kauden lopussa, 1 000 kpl	13 001	12801	12801

Tunnuslukujen laskentakaavat on esitetty Perusesitteen jaksossa 2.

4.4. VIIMEAIKAINEN KEHITYS JA TULEVAISUUDENNÄKYMÄT

Yhtiön liiketoiminnan kehityksen kannalta merkittävät tapahtumat

Uuden liiketoiminnan ja liiketoimintayhtiön hankkimista sekä toimialan muutosta on selostettu edellä jaksossa 3.2 ja 3.4..

Yhtiön liiketoiminnallinen toimintaympäristö ja kilpailutilanne

Yhtiön johdon käsityksen mukaan konepajateollisuudessa vallitsee kapasiteettipula ja alan tilauskannat ovat vahvoja.

Yhtiö keskittyy ainakin toimintansa alkuvaiheessa kotimaiseen liiketoimintaan, mutta Yhtiön johto pitää mahdollisena myös liiketoiminnan harjoittamista ulkomailla.

Yhtiön toimintaympäristöä ja kilpailutilannetta koskevia Yhtiön johdon näkemyksiä on selostettu myös jaksossa 4.2.

Viimeaikainen kehitys ja tulevaisuudennäkymät

Nykymuotoinen Yhtiö on toimintansa alkuvaiheessa. Yhtiön viimeaikaista kehitystä on selostettu jaksossa 3.4. Uuden liiketoiminnan ja liiketoimintayhtiön hankkiminen.

Yhtiön hallituksen näkemyksen mukaan suuret konepajaryitykset haluavat keskittää ostojaan suuremmiksi kokonaisuuksiksi tavoitteenaan alihankintayhteistyökumppanien olennainen vähentäminen. Samaan aikaan suuri joukko alihankintakonepajoja on tulossa myyntiin yrittäjien ikääntymisen vuoksi.

Liiketoiminnan lähiajan riskit ja epävarmuustekijät

Yrityskaupoissa viime vuosien hyvä markkinatilanne näkyy osaksi myös negatiivisesti. Vahvan jakson aikana monet yritykset ovat tehneet myös poikkeuksellisen hyviä tuloksia, mistä johtuen luopuvien yrittäjien hintatoiveet yrityskauppatilanteessa saattavat olla korkeita. Osaksi yritysostojen avulla laajentuvalla yritykselle tästä voi aiheutua riski siitä, että sopivia kohdeyhtiöitä ei ole kaupan hyväksyttävissä olevalla hinnalla.

Riskejä ja epävarmuustekijöitä on kuvattu laajemmin jaksossa 1.

Konsernin merkittävimmät muutokset viimeksi julkistetun tilinpäätöksen jälkeen

Viimeksi päättyneen (31.10.2007) tilikauden jälkeistä uuden liiketoiminnan aloittamista ja siihen liittyvää Hervannan Koneistus Oy:n ja Tampereen LaatuKoneistus Oy:n liiketoiminnan hankkimista on selostettu edellä jaksossa 3.4.

5. TIEDOT LIIKETOIMINTAYHTIÖIDEN VAROISTA JA VASTUISTA, RAHOITUSASEMASTA SEKÄ TOIMINNAN TULOKSESTA

5.1. TAMPEREEN LAATUKONEISTUS OY

Yleistä

Tässä jaksossa annetaan tietoja Tampereen Laatukoneistus Oy:n liiketoiminnasta, joka siirtyi 1.11.2007 tehdyllä liiketoiminnan kaupalla samannimiseltä yritykseltä Takoman tytäryhtiölle Causatak Oy:lle. Tampereen Laatukoneistus Oy rekisteröitiin Causatak Oy:n toiminimeksi 23.11.2007. Panostaja-konserniin kuuluneen Tampereen Laatukoneistus Oy:n liiketoiminnan hankinta Takoma-konserniin katsotaan saman määräysvallan alla tapahtuneeksi transaktioksi.

Tiedot perustuvat liiketoiminnan kaupan yhteydessä myyjän antamiin tietoihin, julkisiin tilinpäätösasiakirjoihin ja liiketoiminnan kaupan jälkeen Yhtiön tietoon tulleisiin seikkoihin.

Tampereen Laatukoneistuksen liiketoiminnan kauppaa ja liiketoimintaa on kuvattu jaksoissa 3.4. ja 3.8.. Yhtiön hallintoa on selostettu jaksossa 3.11..

Tampereen Laatukoneistus Oy:n liiketoiminnan kauppahinta oli 3,7 miljoonan euroa. Liiketoiminnan ulkopuolinen varallisuus, mukaan lukien yhtiön omistama toimitila, ja osa veloista jäivät liiketoimintakaupassa myyjäyhtiöön.

Yhtiön johto on IAS 8:n edellyttämällä tavalla käyttänyt harkintaansa laatimisperiaatetta valitessaan ja päättänyt soveltaa saman määräysvallan alaisiin liiketoimintojen yhdistämisiin IFRS 3 -standardia ja on täten arvostanut emoyhtiöltään hankitun liiketoiminnan nettovarot käypiin arvoihin ja kirjannut hankinnasta alustavasti 903 tuhatta euroa liikearvoa.

Taloudellisia tietoja on esitetty vuoden 2005, 2006 ja 2007 tilinpäätöksissä, jotka on sisällytetty Perusesitteeseen viittaamalla (ks. kohta Perusesitteeseen viittaamalla sisällytetyt asiakirjat).

Tilikausien 2005-2007 tuloslaskelmat, taseet ja rahoituslaskelmat sekä tunnusluvut

Tampereen Laatukoneistus Oy:n tilikauden 2007 (1.5.2006 - 30.4.2007, 12 kk) IFRS:n mukaiset tilinpäätöstiedot ovat tilintarkastettuja. Tilikauden 2006 (1.5.2005 - 30.4.2006, 12 kk) IFRS:n mukaiset tilinpäätöstiedot ovat tilintarkastamattomat. Tilikauden 2006 (1.5.2005 - 30.4.2006, 12 kk) ja tilikauden 2005 (1.1.2004 - 30.4.2005, 16 kk) suomalaisen kirjanpitokäytännön (FAS) mukaisesti tehtyt tilinpäätöstiedot ovat tilintarkastettuja.

Taloudellisia tietoja on esitetty myös vuoden 2005, 2006 ja 2007 tilinpäätöksissä, jotka on sisällytetty Perusesitteeseen viittaamalla (ks. kohta Perusesitteeseen viittaamalla sisällytetyt asiakirjat).

IFRS-raportoinnin aiheuttamat keskeiset muutokset tuloslaskelmassa ja taseessa

Tampereen Laatukoneistuksen tilinpäätöksen 30.4.2007 muuttamisessa aiemmasta suomalaisesta tilinpäätösnormistosta IFRS-standardien mukaiseen raportointiin on tehty seuraavat keskeiset oikaisut:

FAS-virheiden korjaus:

Aiempien tilinpäätösten rakennusten arvoon on virheellisesti lisätty kertynyt poistoero ja arvonkorotus. Näistä arvoista on myös tehty kirjanpidon poistot. Kertynyt oikaisu vähentää aineellisten hyödykkeiden arvoa FAS taseessa 30.4.2005 yhteensä 410,4 tuhatta euroa.

IFRS-oikaisut:

IFRS-standardien mukaiseen vaihto-omaisuuden arvoon sisältyy valmistuksen kiinteitä ja muuttuvia yleismenoja. Aiempaa tilinpäätösnormistoa noudatettaessa näitä yleismenoja ei ole otettu huomioon. Avaavassa taseessa 1.5.2005 oikaisu lisää vaihto-omaisuuden arvoa 67,5 tuhatta euroa.

Yhtiö ei ole aikaisemman tilinpäätösnormiston salliman liikkumavaran puitteissa kirjannut takuuvarausta, kun takuuehdon sisältävä tuote on myyty. Takuukulut on kirjattu syntymishetkellään kuluksi. Kokemuseräiseen tietoon pohjautuen IFRS-normiston mukainen takuuvaraus on lisätty lyhytaikaiseen vieraaseen pääomaan. Takuuvarauksen on arvioitu olevan noin 0,5 % liikevaihdosta ja kulujen odotetaan realisoituvan 12 kuukauden aikana tuotteen myynnistä. Avaavassa taseessa 1.5.2005 oikaisu lisää lyhytaikaista vierasta pääomaa 32,7 tuhatta euroa.

Laskennalliset verosaamiset ja -velat on kirjattu kaikista väliaikaisista eroista varojen ja velkojen verotuksellisten arvojen ja kirjanpitoarvojen välillä, kun ne aiemmin oli laskettu vain jaksotuseroista. Laskennallinen verovelka on avaavassa taseessa 1.5.2005 yhteensä 16,6 tuhatta euroa.

Kertyneitä voittovaroja on edellisten perusteella oikaistu 47,4 tuhannella eurolla.

TULOSLASKELMA				
1 000 euroa	tilintarkastettu 12 kk 1.5.2006 - 30.4.2007 IFRS	tilintarkastamaton 12 kk 1.5.2005 - 30.4.2006 IFRS	tilintarkastettu 12 kk 1.5.2005 - 30.4.2006 FAS	tilintarkastettu 16 kk 1.1.2004 - 30.4.2005 FAS
Liikevaihto	5 803,8	5 559,0	5 559,0	6 532,6
Liiketoiminnan muut tuotot	18,9	17,4	17,4	3,4
Valmiiden ja keskeneräisen tuotteiden varastojen muutos	-43,8	466,0	411,7	-101,6
Aineiden ja tarvikkeiden käyttö	-2 724,3	-2 886,9	-2 886,9	-3 152,5
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	-1 727,5	-1 813,7	-1 813,7	-2 311,5
Poistot	-151,9	-156,5	-183,6	-236,5
Liiketoiminnan muut kulut	-437,4	-349,3	-354,2	-578,2
Liikevoitto	737,8	836,0	749,7	155,7
Rahoitustuotot	4,6	1,1	1,1	2,5
Rahoituskulut	-19,2	-22,6	-22,6	-43,9
Voitto ennen satunnaisia eriä			728,2	114,3
Satunnaiset erät				19,5
Voitto ennen veroja	723,2	814,5	728,2	133,8
Tuloverot	-193,3	-212,9	-190,5	-21,6
Tilikauden voitto	529,9	601,6	537,7	112,2

TASE				
1 000 euroa	tilintarkastettu	tilintarkastamaton	tilintarkastettu	tilintarkastettu
	IFRS	IFRS	FAS	FAS
	30.4.2007	30.4.2006	30.4.2006	30.4.2005
VARAT				
Pitkäaikaiset varat				
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	707,2	730,1	1 090,3	1 206,7
Muut aineettomat hyödykkeet	8,2	8,2	8,2	14,0
Ennakkomaksut	0,0	0,0	0,0	0,0
Pitkäaikaiset varat yhteensä	715,4	738,3	1 098,5	1 220,7
Lyhytaikaiset varat				
Vaihto-omaisuus	1 551,9	1 506,4	1 384,6	812,0
Myyntisaamiset ja muut saamiset	1 128,2	1 171,3	1 171,3	1 056,4
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset	6,5	0,0	0,0	0,0
Rahavarat	64,4	90,0	90,0	121,9
Lyhytaikaiset varat yhteensä	2 750,9	2 767,7	2 645,9	1 990,3
Varat yhteensä	3 466,3	3 506,0	3 744,4	3 211,0
OMA PÄÄOMA JA VELAT				
OMA PÄÄOMA				
Osakepääoma	96,0	96,0	96,0	96,0
Arvonkorotusrahasasto				23,0
Edellisten tilikausien voitto	1 426,3	967,5	1 014,9	1 036,0
Tilikauden voitto	529,9	601,6	537,7	112,2
Oma pääoma yhteensä	2 052,2	1 665,1	1 648,6	1 267,2
Tilinpäätössiirtojen kertymä			321,7	321,7
Pitkäaikaiset velat				
Laskennalliset verovelat	44,0	39,1		
Rahoitusvelat	278,0	409,9	409,9	527,4
Pitkäaikaiset velat yhteensä	322,0	449,0	409,9	527,4
Lyhytaikaiset velat				
Ostovelat ja muut velat	931,2	1068,8	1068,8	984,9
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat	0,0	163,4	163,4	20,9
Varaukset	29,0	27,8		
Rahoitusvelat	131,9	131,9	131,9	88,9
Lyhytaikaiset velat yhteensä	1092,1	1391,9	1364,2	1094,7
Velat yhteensä	1 414,1	1 840,9	1 774,1	1 622,1
Oma pääoma ja velat yhteensä	3 466,3	3 506,0	3 744,4	3 211,0

RAHAVIRTALASKELMA			
1 000 euroa	tilintarkastettu	tilintarkastamaton	tilintarkastamaton
	1.5.2006	1.5.2005	1.1.2004
	- 30.4.2007	- 30.4.2006	- 30.4.2005
	IFRS	IFRS	FAS
Liiketoiminnan rahavirta			
Asiakailta saadut maksut	5 647,4	5 380,2	6433,5
Liiketoiminnan muista tuotoista saadut maksut	18,9	17,4	3,4
Tavaroiden ja palvelujen toimittajille ja henkilöstölle suoritettut maksut	-4 928,3	-5 148,2	-5973,5
Maksetut korot	-14,9	-27,6	-37,6
Saadut korot	3,4	1,9	1,6
Maksetut verot	-358,3	-48,1	-0,1
Liiketoiminnan nettorahavirta (A)	368,2	175,6	427,3
Investointien rahavirta			
Investoinnit aineellisiin hyödykkeisiin	-128,8	-61,4	-190,0
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myynti	0,0	0,0	0,0
Investointien nettorahavirta (B)	-128,8	-61,4	-190,0
Rahoituksen rahavirta			
Lyhytaikaisten lainojen takaisinmaksut	0,0	0,0	0
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-131,9	-146,2	-160,5
Maksetut osingot	-133,2	0,0	-121,9
Rahoituksen nettorahavirta (C)	-265,1	-146,2	-282,4
Rahavarojen muutos (A+B+C)			
lisäys (+)/vähennys (-)	-25,6	-32,0	-45,1
Rahavarat tilikauden alussa	89,9	121,9	167,0
Rahavarat tilikauden lopussa	64,3	89,9	121,9

IFRS-standardien ja suomalaisen tilinpäätösnormiston mukaisen suoran rahavirtalaskelman välillä ei ole olennaisia eroja. Yhtiön ei ole tarvinnut laatia rahavirtalaskelmaa suomalaisen kirjanpitoikäntännön mukaisiin tilintarkastettuihin tilinpäätöksiin.

Osingonjakoperiaatteet

Yhtiö on aiemmin ollut perheyhtiö, jolloin osingonjakoon on vahvasti vaikuttanut verotus- ja muut omistaja-yrittäjiin liittyvät näkökohdat. Perusesitteen tekohetkellä viimeksi vahvistetussa tilinpäätöksessä 31.10.2007 (FAS) ei ehdotettu jaettavaksi osinkoa. Tilinpäätöksen 31.10.2007 (FAS) mukainen jakokelpoisten varojen määrä on 2.140 tuhatta euroa. Yhtiön voittovarot eivät siirtyneet liiketoimintakaupassa Takoma -konsernille.

TUNNUSLUVUT (tilintarkastamattomat)				
1 000 euroa				
	IFRS	IFRS	FAS	FAS
TOIMINNAN LAAJUUS JA KANNATTAVUUS	30.4.2007	30.4.2006	30.4.2006	30.4.2005
Liikevaihto	5803,8	5559,0	5559,0	6532,6
Liikevoitto	737,8	836,0	749,7	155,7
% liikevaihdosta	12,7 %	15,0 %	13,5 %	2,4 %
Voitto ennen veroja	723,2	814,5	728,2	133,8
% liikevaihdosta	12,5 %	14,7 %	13,1 %	2,0 %
Bruttoinvestoinnit	128,8	61,4	61,4	190,0
Henkilöstö keskimäärin	43	45	45	45
Oman pääoman tuotto (ROE), %	28,5 %	42,0 %	36,9 %	7,3 %
Sijoitetun pääoman tuotto (ROI), %	32,4 %	41,6 %	31,8 %	n/a
RAHOITUS JA TALOUDELLINEN ASEMA				
Taseen loppusumma	3466,3	3506,0	3744,4	3211,0
Vieras pääoma	1414,1	1840,9	1774,1	1622,1
Osakepääoma	96,0	96,0	96,0	96,0
Muu oma pääoma	1956,2	1569,1	1552,6	1171,2
Omavaraisuusaste, %	59,2 %	49,6 %	45,8 %	42,3 %
Korolliset nettovelat, 1 000 euroa	409,9	541,8	541,8	616,3
Osingonjako	176,4	142,8	142,8	133,2
OSAKEKOHTAISET TUNNUSLUVUT				
Tulos/osake, €	2,21	2,51	2,24	0,47
Tulos/osake, laimennettu, €	2,21	2,51	2,24	0,47
Oma pääoma/osake, €	8,55	6,94	6,87	5,28
Osinko/osake, €	0,74	0,60	0,60	0,56
Osinko/tulos, %	33,3 %	23,7 %	26,6 %	118,7 %
Osakkeiden lukumäärä, kpl	240	240	240	240

Tunnuslukujen laskentakaavat on esitetty Perusesitteen jaksossa 2.

Rahoituksen lähteet

Tampereen Laatu-koneistus rahoittaa toimintansa liiketoimintansa rahavirralla, tuotannollisten koneiden osamaksurahoituksella ja pankkilainoilla.

Tampereen Laatu-koneistuksella ei ole pääoman käyttöä koskevia rajoituksia, jotka suoraan tai välillisesti olisivat vaikuttaneet tai voisivat merkittävästi vaikuttaa Tampereen Laatu-koneistuksen liiketoimintaan.

Tampereen Laatu-koneistuksella on aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin ja muihin tärkeisiin investointeihin kuten tuotannollisiin koneisiin ja laitteisiin sekä tietojärjestelmiin liittyvää aikaisempaan verrattuna merkittävää rahoitustarvetta.

Tulos ja taloudellinen asema

Tilikausi 2007 12 kk (IFRS, tilintarkastettu rinnakkaistilinpäätös)

Suomen konepajateollisuuden kasvu ja maailman meri- ja offshore -teollisuuden laivanrakennuksen noususuhdanne erityisesti Kaukoidässä takasivat Tampereen Laatu-koneistuksen (TL-Hydraulics) kapasiteetin täyden käyttöasteen tilikaudella. Yhtiön pörssi-noteeratut asiakkaat julkistivat tilauskantojensa kehittyvän edelleen suotuisasti. Tampereen Laatu-koneistuksen liikevaihto päättyneeltä tilikaudelta oli 5,8 miljoonaa euroa (5,6 edellisellä tilikaudella). Liikevaihto kasvoi 4,4 %. Suoran viennin osuus liikevaihdosta oli 62 % (71 %). Myyntiä haittasi Kaukoidässä euron vahvistuminen US-dollariin nähden. Tätä kuitenkin kompensoi Kaukoidän telakoiden kasvava kysyntä hydraulikkakomponenttien osalta.

Liiketoiminnan muihin tuottoihin 19 tuhatta euroa (17 tuhatta euroa) sisältyy 13 tuhatta euroa kertaluonteisia keskeytys- ja rikkovakuutuskorvauksia. Vastaavasti edellisellä tilikaudella on tuloutettu 13 tuhatta euroa vastaavia vakuutuskorvauksia. Loput liiketoiminnan muut tuotot muodostuvat jatkuvaluonteisista saaduista oppisopimuskorvauksista ja yhtiön omistaman maa-alueen vuokrasta.

Teräksen kova kysyntä maailmanlaajuisesti nosti eri teräslaatuojen hintaa tilikaudella merkittävästi ja samalla terästehtaiden toimitusajat pitenevät. Kustannusten nousua pystyttiin kuitenkin siirtämään asiakashintoihin. Yhtiön aine- ja tarvikekulut, joista suurin osa on riippuvaista teräksen hinnasta, olivat 47 % liikevaihdosta eli 2,7 miljoonaa euroa kuluneella tilikaudella (52 % edellisellä tilikaudella, 2,9 miljoonaa euroa). Vaihto-omaisuuden fyysisen inventaarin perusteella tehtävän arvostamisen johdosta yhtiön kulu-rakennetta ei voida analysoida kovin tarkasti.

Toinen merkittävä kuluerä yhtiön kustannusrakenteessa ovat henkilöstökulut. Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut olivat tilikaudella 30 % liikevaihdosta eli 1,7 miljoonaa euroa (33 % edellisellä tilikaudella, 1,8 miljoonaa euroa). Yhtiön keskimääräinen henkilökunta väheni tilikaudella 45:stä 43:een.

Tilikauden poistot olivat 0,15 miljoonaa euroa (0,16). Merkittävin erä poistoissa ovat koneiden ja kaluston poistot. Arvon alentumis-kirjauksiin ei ole ollut aihetta kuluneella eikä edellisellä tilikaudella.

Liiketoiminnan muiden kulujen, yhteensä 0,44 miljoonaa euroa merkittävimmät erät ovat toimitilakuluja, myyntilogistiikkakuluja sekä tuotannollisten koneiden ja laitteiden ylläpitokuluja. Edellisellä tilikaudella liiketoiminnan muut kulut muodostuivat vastaavista eristä, yhteensä 0,35 miljoonaa euroa. Merkittävin syy kulujen nousuun ovat olleet pikatoimitusten rahtikulut.

Liikevoitto oli 0,7 miljoonaa euroa eli 13 % liikevaihdosta (0,8 miljoonaa euroa ja 15 % edelliseltä tilikaudelta). Voitto ennen veroja laski tilikaudella 11 % edellisestä tilikaudesta ollen 0,7 miljoonaa euroa (0,8). Tilikauden tulos oli 0,5 miljoonaa euroa (0,6).

Tuloverot ja laskennallisten verojen muutos olivat tilikaudella yhteensä 193 tuhatta euroa (213 tuhatta euroa edellisellä tilikaudella). Efektiiivinen veroaste ei olennaisesti poikkea 26 % tuloveroasteesta.

Sijoitetun pääoman tuotto oli 32 % (42 %) ja omavaraisuusaste 59 % (50%).

Liiketoiminnan rahavirta parani 0,4 miljoonaan euroon (0,2). Tilikaudella maksetut investoinnit 0,13 miljoonaa euroa koneisiin ja kalustoon olivat kaksinkertaiset edelliseen tilikauteen verrattuna (0,06).

Tilikaudella investoinnit kohdistuivat maa-alueen oston (0,1 miljoonaa euroa) ja tuotannon ylläpitoinvestointeihin (0,15 miljoonaa euroa).

Rahoituksen rahavirta oli -0,26 miljoonaa euroa (-0,15). Rahavirtaan sisältyy maksettuja osinkoja 0,13 miljoonaa euroa. Edellisen tilikauden aikana ei maksettu osinkoja. Korollisten lainojen määrä väheni tilikaudella 0,13 miljoonaa euroa niiden määrän ollessa tilikauden lopussa 0,4 miljoonaa euroa (0,5). Yhtiön maksuvalmius oli koko tilikauden tyydyttävä. Nettorahoituskulut olivat 0,3 % liikevaihdosta (0,4 %).

Tilikausi 2006 12 kk (IFRS, tilintarkastamaton)

Tampereen Laatu-koneistuksen liikevaihto oli 5,6 miljoonaa euroa. Suora viennin osuus liikevaihdosta oli 71 %.

Hydrauliikkakomponenttien kysyntä kasvoi merkittävästi meri- ja offshore -teollisuuden kysynnän noustessa. Yleinen kaupankäynnin kasvu Kaukoidän ja Euroopan välillä mahdollisti yleisrahti-, RoRo - ja Ropax -alusten tilauskannan nousun Kaukoidän telakoilla. Merkittävä eurooppalainen kansinostureiden valmistaja ryhtyi tilaamaan tarvitsemansa hydraulisylinterit Tampereen Laatu-koneistuk-selta.

Liiketoiminnan muihin tuottoihin, 17 tuhatta euroa, sisältyy 13 tuhatta euroa kertaluonteisia keskeytys- ja rikkovakuutuskorvauksia. Loput liiketoiminnan muut tuotot muodostuvat jatkuvaluonteisista saaduista oppisopimuskorvauksista ja yhtiön omistaman maa-alueen vuokrasta.

Liikehdintä raaka-ainemarkkinoilla oli hermostunutta. Terästuotteiden hintojen nousu alkoi jyrkettä ja saatavuus heikkeni edelleen. Tästä seurasi selviä kustannuspaineita yhtiön tuotteisiin.

Yhtiön aine- ja tarvikekulut, joista suurin osa on riippuvaista teräksen hinnasta, olivat 52 % liikevaihdosta eli 2,9 miljoonaa euroa. Vaihto-omaisuuden fyysisen inventaarin perusteella tehtävän arvostamisen johdosta yhtiön kulurakennetta ei voida analysoida kovin tarkasti.

Toinen merkittävä kuluerä yhtiön kustannusrakenteessa ovat henkilöstökulut. Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut olivat tilikaudella 33 % liikevaihdosta eli 1,8 miljoonaa euroa. Yhtiön keksimääräinen henkilökunta pysyi 45:ssä.

Tilikauden poistot olivat 0,16 miljoonaa euroa. Merkittävin erä poistoissa ovat koneiden ja kaluston poistot. Arvonalentumiskirjauksiin ei ole ollut aihetta kuluneella tilikaudella.

Liiketoiminnan muut kulut yhteensä 0,35 miljoonaa euroa sisältävät tavanomaisia toimitilakuluja, myyntilogistiikkakuluja sekä tuotannollisten koneiden ja laitteiden ylläpitokuluja.

Liikevoitto oli 0,8 miljoonaa euroa eli 15 % liikevaihdosta. Voitto ennen veroja nousi 0,8 miljoonaan euroon. Tilikauden tulos oli 0,6 miljoonaa euroa.

Tuloverot ja laskennallisten verojen muutos olivat tilikaudella yhteensä 213 tuhatta euroa. Efektiivinen veroaste ei olennaisesti poikkea 26 % tuloveroasteesta.

Sijoitetun pääoman tuotto oli 42 % ja omavaraisuusaste 50 %.

Liiketoiminnan rahavirta heikkeni 0,2 miljoonaan euroon (0,4). Tilikaudella maksetut investoinnit 0,06 miljoonaa euroa koneisiin ja kalustoon olivat vähäiset edelliseen vuoteen verrattuna (0,2).

Rahoituksen rahavirta oli -0,15 miljoonaa euroa (-0,28). Rahavirtaan ei sisälly maksettuja osinkoja (0,1 miljoonaa euroa edellisellä tilikaudella). Korollisten lainojen määrä väheni tilikaudella 0,07 miljoonaa euroa niiden määrän ollessa tilikauden lopussa 0,5 miljoonaa euroa. Yhtiön maksuvalmius oli koko tilikauden tyydyttävä. Nettorahoituskulut olivat 0,4 % liikevaihdosta.

Tilikausi 2006 12 kk (FAS, tilintarkastettu)

Tampereen Laatu-koneistuksen liikevaihto oli 5,6 miljoonaa euroa (6,5 edellisellä 16 kuukauden tilikaudella). Vertailukelpoinen liikevaihto edelliseltä tilikaudelta on noin 4,9 miljoonaa euroa, johon nähden tilikauden liikevaihto osoittaa 14 % kasvua. Suora viennin osuus liikevaihdosta oli 71 % (78 %).

Hydrauliikkakomponenttien kysyntä kasvoi merkittävästi meri- ja offshore -teollisuuden kysynnän noustessa. Yleinen kaupankäynnin kasvu Kaukoidän ja Euroopan välillä mahdollisti yleisrahti-, RoRo - ja Ropax -alusten tilauskannan nousun Kaukoidän telakoilla. Merkittävä eurooppalainen kansinostureiden valmistaja ryhtyi tilaamaan tarvitsemansa hydraulisylinterit Tampereen Laatu-koneistukselta.

Liiketoiminnan muihin tuottoihin, 17 tuhatta euroa (3 tuhatta euroa edellisellä tilikaudella), sisältyy 13 tuhatta euroa kertaluonteisia keskeytys- ja rikkovakuutuskorvauksia. Edellisellä tilikaudella vastaavat vakuutuskorvaukset on esitetty satunnaisissa erissä. Loput liiketoiminnan muut tuotot muodostuvat jatkuvaluonteisista saaduista oppisopimuskorvauksista ja yhtiön omistaman maa-alueen vuokrasta.

Liikehdintä raaka-ainemarkkinoilla oli hermostunutta. Terästuotteiden hintojen nousu alkoi jyrkettä ja saatavuus heikkeni edelleen. Tästä seurasi selviä kustannuspaineita yhtiön tuotteisiin.

Yhtiön aine- ja tarvikekulut, joista suurin osa on riippuvaista teräksen hinnasta, olivat 52 % liikevaihdosta eli 2,9 miljoonaa euroa (48 % liikevaihdosta, 3,2 miljoonaa euroa). Vaihto-omaisuuden fyysisen inventaarin perusteella tehtävän arvostamisen johdosta yhtiön kulurakennetta ei voida analysoida kovin tarkasti.

Toinen merkittävä kuluerä yhtiön kustannusrakenteessa ovat henkilöstökulut. Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut olivat kuluneella 12 kuukauden tilikaudella 33 % liikevaihdosta eli 1,8 miljoonaa euroa (35 %, 2,3 miljoonaa euroa edellisellä 16 kuukauden tilikaudella). Yhtiön keksimääräinen henkilökunta pysyi 45:ssä. Henkilöstökulujen nousu johtui henkilöstörakenteen hienoisesta muuttumisesta ja yleiskorotuksista.

Tilikauden poistot olivat 0,18 miljoonaa euroa (0,24). Merkittävin erä poistoissa ovat koneiden ja kaluston poistot. Yhtiön FAS tilinpäätökseen sisältyy virheellisiä rakennusten poistoja 27 tuhatta euroa (29 tuhatta euroa edellisellä tilikaudella). Kyseinen virhe on korjattu yhtiön 31.10.2007 FAS -tilinpäätöksessä.

Liiketoiminnan muiden kulujen, yhteensä 0,35 miljoonaa euroa (0,58 miljoonaa euroa), merkittävimmät erät ovat toimitilakulut, myyntilogistiikkakulut sekä tuotannollisten koneiden ja laitteiden ylläpitokulut.

Liikevoitto oli 0,75 miljoonaa euroa eli 15 % liikevaihdosta (0,16 ja 2,4 %). Voitto ennen veroja nousi 0,73 miljoonaan euroon (0,13). Tilikauden tulos oli 0,54 miljoonaa euroa (0,11).

Tuloverot olivat tilikaudella yhteensä 190 tuhatta euroa (22 tuhatta euroa). Efektiivinen veroaste ei tilikaudella olennaisesti poikkea 26 % tuloveroasteesta.

Sijoitetun pääoman tuotto oli 42 % ja omavaraisuusaste 50 %.

Liiketoiminnan rahavirta heikkeni 0,2 miljoonaan euroon (0,4). Tilikaudella maksetut investoinnit 0,06 miljoonaa euroa koneisiin ja kalustoon olivat vähäiset edelliseen vuoteen verrattuna (0,2).

Rahoituksen rahavirta oli -0,15 miljoonaa euroa (-0,28). Rahavirtaan ei sisälly maksettuja osinkoja (0,1 miljoonaa euroa edellisellä tilikaudella). Korollisten lainojen määrä väheni tilikaudella 0,07 miljoonaa euroa niiden määrän ollessa tilikauden lopussa 0,5 miljoonaa euroa (0,6). Yhtiön maksuvalmius oli koko tilikauden tyydyttävä. Nettorahoituskulut olivat 0,4 % liikevaihdosta (0,6 %).

Tilikausi 2005 16 kk (FAS, tilintarkastettu)

Tampereen Laatu-koneistuksen liikevaihto oli 6,5 miljoonaa euroa (3,8). Vertailukelpoinen liikevaihdon kasvu edellisestä 12 kuukauden tilikaudesta oli 28 %. Suora viennin osuus liikevaihdosta oli 78 %. Kansinosturivalmistajien suhteellinen osuus yhtiön asiakunnasta kasvoi tilikaudella merkittävästi.

Yhtiön kannattavuus parani merkittävästi edelliseen tilikauteen verrattuna. Laiva- ja meriteollisuuden valmistuskapasiteetista 5-6 alusta oli jo erilaisia rahti- ja autolautta-aluksia. Vuosina 2002 - 2003 jopa 8-9 laivaa kymmenestä oli tankkialuksia. Rahti- ja autolauttapuolella yhtiön tuotteiden, hydraulikkasyntereiden, tarve on huomattavasti suurempi.

Hydraulisten työalustojen ja mekaanisen puujalostuksen käyttämien lastulevyipuristimien valmistus lisääntyi Suomessa ja tämä merkitsi yhtiölle tilauskannan nousua myös tällä sektorilla.

Liiketoiminnan muihin tuottoihin 3 tuhatta euroa (3 tuhatta euroa edellisellä tilikaudella) sisältyy maa-alueen vuokratuloja ja saatuja oppisopimuskorvauksia. Satunnaisissa erissä on esitetty keskeytys- ja rikkokorvauksia 19,5 tuhatta euroa.

Yhtiön aine- ja tarvikekulut, joista suurin osa on riippuvaista teräksen hinnasta, olivat 48 % liikevaihdosta eli 3,2 miljoonaa euroa (39 % liikevaihdosta, 1,5 miljoonaa euroa). Vaihto-omaisuuden fyysisen inventaarin perusteella tehtävän arvostamisen johdosta yhtiön kulurakennetta ei voida analysoida kovin tarkasti.

Toinen merkittävä kuluerä yhtiön kustannusrakenteessa ovat henkilöstökulut. Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut olivat kuluneella 16 kuukauden tilikaudella 35 % liikevaihdosta eli 2,3 miljoonaa euroa (45 %, 1,7 miljoonaa euroa edellisellä 12 kuukauden tilikaudella). Henkilöstökulujen osuuden merkittävä lasku johtuu lähinnä automaatiotason noususta.

Tilikauden poistot olivat 0,24 miljoonaa euroa (0,06). Merkittävin erä poistoissa ovat koneiden ja kaluston poistot. Yhtiön FAS tilinpäätökseen sisältyy virheellisiä rakennusten poistoja 29 tuhatta euroa. Kyseinen virhe on korjattu yhtiön 31.10.2007 FAS -tilinpäätöksessä.

Liiketoiminnan muiden kulujen, yhteensä 0,58 miljoonaa euroa (0,47 miljoonaa euroa), merkittävimmät erät ovat toimitilakulut, myyntilogistiikkakulut sekä tuotannollisten koneiden ja laitteiden ylläpitokulut.

Liikevoitto oli 0,16 miljoonaa euroa eli 2 % liikevaihdosta (-0,06 ja -1,1 %). Voitto ennen veroja oli 0,13 miljoonaa euroa (-0,06). Tilikauden tulos oli 0,11 miljoonaa euroa (-0,06).

Tuloverot olivat tilikaudella yhteensä 22 tuhatta euroa (0 euroa edellisellä tilikaudella). Edellisen tilikauden tappio -55 tuhatta euroa on hyödynnetty tilikauden veroissa.

Sijoitetun pääoman tuotto oli 7,3 % ja omavaraisuusaste 42 %.

Liiketoiminnan rahavirta oli 0,4 miljoonaa euroa. Tilikaudella maksetut investoinnit olivat 0,2 miljoonaa euroa.

Rahoituksen rahavirta oli -0,28 miljoonaa euroa. Rahavirtaan sisältyy maksettuja osinkoja 0,1 miljoonaa euroa. Korollisten lainojen määrä oli tilikauden lopussa 0,6 miljoonaa euroa. Yhtiön maksuvalmius oli koko tilikauden tyydyttävä. Nettorahoituskulut olivat 0,6 % liikevaihdosta.

Oikeudenkäynnit ja välimiesmenettelyt

Tampereen Laatumakoneistuksen liiketoimintaan liittyen ei ole eikä ole ollut viimeisten 12 kuukauden aikana vireillä tämän Peruslaitteen päivämäärästä hallintomenettelyitä, oikeudenkäyntejä tai välimiesmenettelyitä, joilla voi olla tai joilla olisi ollut merkittävä vaikutus liikkeeselaskijan ja/tai konsernin taloudelliseen asemaan tai kannattavuuteen.

Merkittävät muutokset Tampereen Laatumakoneistuksen taloudellisessa tai liiketoiminnallisessa asemassa ja lähipiiriliiketoimet 30.4.2007 jälkeen

Lähipiiritoimet

Tilinpäätöspäivän 30.4.2007 jälkeen yhtiö myytiin Panostaja Oyj:lle. Yhtiön emoyhtiö oli 31.10.2007 asti Panostaja Oyj. Takoma Oyj:n tytäryhtiö Causatak Oy osti 1.11.2007 yhtiön liiketoiminnan 3,7 miljoonan euron kauppahinnalla. Liiketoiminnan ulkopuolinen varallisuus, mukaan lukien yhtiön omistamat rakennukset ja osa pitkäaikaisista veloista, jäivät yhtiöön. Yhtiö muutti yhtiömuotonsa tämän jälkeen kiinteistöyhtiöksi ja nimensä Koy Tampereen Teivaalantie 1:ksi.

Uusi Tampereen Laatumakoneistus Oy vuokraa osoitteessa Teivaalantie 1, 33400 Tampere sijaitsevat toimitilansa Panostaja Oyj:n tytäryhtiöltä Koy Tampereen Teivaalantie 1:ltä. Vuokrasopimus on tehty liiketoimintakaupan yhteydessä ja on voimassa 31.12.2011 asti. Vuokra on 4,14 euroa kerrosneliötä kohden kuukaudessa (2854 m², vuokraan lisätään arvonlisävero 22%). Vähimmäisvuokrien kokonaismäärä on 591 tuhatta euroa. Vuokra on sidottu elinkustannusindeksiin ja tarkistetaan vuosittain.

Yhtiön lähipiiriin kuuluvat yhtiössä työskentelevät omistajat, hallituksen jäsenet ja toimitusjohtaja.

Johdon palkat ja palkkiot

	2007	2006	2005
Palkat ja muut työsuhte-etuudet, euroa	174 640	184 215	178 658

Yhtiö on myynyt 30.6.2007 kolme kiinteistöään aiemmille omistajille kauppahinnoiltaan yhteensä 250 tuhatta euroa. Kaupoista on kirjattu yhtiölle 92 tuhannen euron aineellisten hyödykkeiden myyntivoitto ja 22 tuhannen euron myyntitappio.

Yhtiöllä ei ole ollut viimeisen kolmen viimeisen vuoden aikana ollut muita merkittäviä lähipiiri liiketoimia. Lähipiiriin kuuluville ei ole myönnetty lainoja tai takauksia eikä muita vakuuksia.

*Muutokset taloudellisessa tai liiketoiminnallisessa asemassa 30.4.2007 jälkeen**Tilikausi 1.5.2007 – 31.10.2007 6 kk (FAS, tilintarkastettu)*

Tilinpäätöspäivän 30.4.2007 jälkeen yhtiö myytiin Panostaja Oyj:lle. Yhtiön emoyhtiö oli 31.10.2007 asti Panostaja Oyj. Lokakuun lopussa 2007 päättyneen 6 kuukauden tilikauden liikevaihto suomalaisen tilinpäätöskäytännön mukaan (FAS) oli 3,2 miljoonaa euroa. 31.10.2007 päättyneen 6 kuukauden tilikauden liikevaihto oli 3,2 miljoonaa euroa. Suora viennin osuus liikevaihdosta oli 66 %. Liiketoiminnan muihin tuottoihin kirjattiin poikkeukselliset yhtiön maa-alueiden myyntivoitot yhteensä 92 tuhatta euroa.

Materiaalien ja ostettujen palvelujen osuus liikevaihdosta oli tilikaudella 45 % (1,4 miljoonaa euroa). Henkilöstökulut olivat 873 tuhatta euroa (27 % liikevaihdosta). Liiketoiminnan muiden kulujen, yhteensä 245 tuhatta euroa, merkittävimmät erät koostuivat toimitilakuluista, koneiden ja kaluston ylläpitokuluista ja myyntirahdeista. Muihin kuluihin sisältyi lisäksi poikkeuksellinen käyttöomaisuuden luovutustappio 22 tuhatta euroa.

Tilikaudella on korjattu aikaisempien tilikausien rakennusten arvoon ja poistoihin liittyneet virheet suoraan omaan pääomaan. Tilikauden poistot 59 tuhatta euroa koostuivat pääosin koneiden ja kaluston poistoista. Rahoitustuotot ja -kulut olivat tilikaudella -13 tuhatta euroa.

Tilikauden liikevoitto oli 559 tuhatta euroa (17 % liikevaihdosta). Tilikauden tuloverot 143 tuhatta euroa vastaavat kotimaan verokantaa 26 %.

Päättyneeltä tilikaudelta ei jaettu osinkoa. Yhtiön kehityksen kuvaus 30.4.2007 jälkeen ei ole vertailukelpoinen tilintarkastetun IFRS tilinpäätöksen 30.4.2007 kanssa.

Takoma Oyj:n tytäryhtiö Causatak Oy osti 1.11.2007 yhtiön liiketoiminnan 3,7 miljoonan euron kauppahinnalla. Liiketoiminnan ulkopuolinen varallisuus, mukaan lukien yhtiön omistamat rakennukset ja osa pitkäaikaisista veloista, jäivät yhtiöön. Yhtiön kertyneet voittovarot eivät siirtyneet liiketoimintakaupassa Takoma -konserniin.

Yhtiö muutti yhtiömuotonsa tämän jälkeen kiinteistöyhtiöksi ja nimensä Koy Tampereen Teivaalantie 1:ksi. Causatak Oy:n toiminimi vaihtui 23.11.2007 Tampereen LaatuKoneistus Oy:ksi liiketoimintakaupan jälkeen. Liiketoimintaa jatkava yhtiö kuuluu Konserniin, jonka emoyhtiö on Takoma Oyj. Tampereen LaatuKoneistuksen liiketoiminnan siirtymistä Yhtiölle on selostettu edellä jaksoissa 3.2. ja 3.4..

Muita merkittäviä muutoksia Tampereen LaatuKoneistuksen taloudellisessa tai liiketoiminnallisessa asemassa ei ole.

Tilinpäätökset

Tampereen Laatukoneistuksen varsinainen yhtiökokous on vahvistanut 31.10.2007 päättyneen tilikauden tilinpäätöksen (FAS) 17.12.2007

Tampereen Laatukoneistuksen varsinainen yhtiökokous on vahvistanut 30.4.2007 päättyneen tilikauden tilinpäätöksen (FAS) 27.6.2007.

Tampereen Laatukoneistuksen varsinainen yhtiökokous on vahvistanut 30.4.2006 päättyneen tilikauden tilinpäätöksen (FAS) 25.10.2006.

Tampereen Laatukoneistuksen varsinainen yhtiökokous on vahvistanut 30.4.2005 päättyneen tilikauden tilinpäätöksen (FAS) 29.8.2005.

Tampereen Laatukoneistuksen IFRS-tilinpäätös 30.4.2007 päättyneeltä tilikaudelta on hallituksessa hyväksytty julkistettavaksi 5.2.2008.

Tilintarkastajat

Tilikaudet 2005-2007

Tilintarkastustoimisto Reijo Summanen Oy
päävastuullisena tilintarkastajana HTM Reijo Summanen

Tilikausi 1.5.2007 – 31.10.2007

KHT-yhteisö PricewaterhouseCoopers Oy
päävastuullisena tilintarkastajana KHT Janne Rajalahti

Tampereen Laatukoneistus Oy:n ja Koy Tampereen Teivaalantie 1:n tilintarkastaja tilikaudelle 2008 on KHT -yhteisö PricewaterhouseCoopers Oy päävastuullisena tilintarkastajana KHT Janne Rajalahti.

Toimitilat

Tampereen Laatukoneistus Oy (ent. Causatak Oy) vuokraa osoitteessa Teivaalantie 1, 33400 Tampere sijaitsevat toimitilansa Pannostaja Oyj:n tytäryhtiöltä Koy Tampereen Teivaalantie 1:ltä. Toimitilat sijaitsevat Tampereen kaupungin Lielahden kaupunginosassa korttelissa 2479 sijaitsevalla tontilla nro 1.

Vuokrasopimus on tehty osana liiketoiminnan luovutusta koskevaa kauppaa ja on voimassa 31.12.2011 asti. Rakennuksessa on tuotanto-, varasto- ja toimistotiloja sekä muita tiloja yhteensä noin 2.854 kerrosneliometriä. Osapuolet ovat sopineet, että vuokramaksu perustuu kerrosneliöihin. Vuokra on 4,14 euroa kerrosneliötä kohden kuukaudessa (vuokraan lisätään arvonlisävero 22%). Vähimmäisvuokrien kokonaismäärä on 591 tuhatta euroa. Vuokra on sidottu elinkustannusindeksiin ja tarkistetaan vuosittain.

5.2. HERVANNAN KONEISTUS OY

Yleistä

Hervannan Koneistus Oy:n osakekannan kauppaa ja yhtiön liiketoimintaa on kuvattu jaksoissa 3.2 ja 3.4. ja yhtiön hallintoa jaksossa 3.11.. Hervannan Koneistusta koskevat tiedot perustuvat myyjän antamiin tietoihin, julkisiin tilinpäätösasiakirjoihin ja osakekannan kaupan jälkeen Yhtiön tietoon tulleisiin seikkoihin.

Tässä jaksossa esitettyä yksityiskohtaisempia tietoja on Hervannan Koneistus Oy:n tilinpäätösasiakirjoissa 30.6.2005, 30.9.2006 ja tätä Perusesitettä varten laadituissa IFRS-tilinpäätösasiakirjassa 30.9.2007, jotka on sisällytetty tähän Perusesitteeseen viittaamalla (ks. jakso 10. Perusesitteeseen viittaamalla sisällytetyt asiakirjat).

Tilikausien 2005-2007 tuloslaskelmat, taseet ja rahoituslaskelmat sekä tunnusluvut

Tilikauden 2007 (1.10.2006 - 30.9.2007, 12 kk) IFRS:n mukaiset tilinpäätöstiedot ovat tilintarkastettuja. Tilikauden 2006 (1.7.2005 - 30.9.2006, 15 kk) tilinpäätöstiedot ovat vertailulukuina IFRS:n mukaiset, mutta tilintarkastamattomat. Tilikauden 2006 (1.7.2005 - 30.9.2006, 15 kk) ja tilikauden 2005 (1.1.2004 - 30.6.2005, 18 kk) tilinpäätöstiedot ovat tilintarkastetut ja laaditut suomalaisen kirjanpitoikäntönnön mukaisesti (FAS). Operatiivista liiketoimintaa tilikaudella 2005 oli 9 kuukautta, sillä yhtiö aloitti toimintansa lokakuussa 2004.

Taloudellisia tietoja on esitetty myös vuoden 2005, 2006 ja 2007 tilinpäätöksissä, jotka ovat sisällytetty Perusesitteeseen viittaamalla (ks. kohta Perusesitteeseen viittaamalla sisällytetyt asiakirjat).

IFRS-raportoinnin aiheuttamat keskeiset muutokset tuloslaskelmassa ja taseessa sekä rahavirtalaskelmassa

Hervannan Koneistuksen tilinpäätöksen 30.9.2007 muuttamisessa aiemmasta suomalaisesta tilinpäätösnormistosta IFRS-standardien mukaiseen raportointiin on tehty seuraavat keskeiset oikaisut:

Yhtiö ei ole aikaisemman tilinpäätösnormiston salliman liikkumavaran puitteissa kirjannut takuuvarausta, kun takuuehdon sisältävä tuote on myyty. Takuukulut on kirjattu syntymishetkellään kuluksi. Kokemusperäiseen tietoon pohjautuen IFRS-normiston mukainen takuuvaraus on lisätty lyhytaikaiseen vieraaseen pääomaan. Takuuvarauksen on arvioitu olevan noin 0,5 % liikevaihdosta ja kulujen odotetaan realisoituvan 12 kuukauden aikana tuotteen myynnistä. 1.7.2005 tehty takuuvaraus on 30,6 tuhatta euroa.

IFRS-standardien mukaiseen vaihto-omaisuuden arvoon sisältyy valmistuksen kiinteitä ja muuttuvia yleismenoja. Aiempaa tilinpäätösnormistoa noudatettaessa näitä yleismenoja ei ole otettu huomioon. Avaavassa taseessa 1.7.2005 oikaisu lisää vaihto-omaisuuden arvoa 9 tuhatta euroa..

Laskennalliset verosaamiset ja -velat on kirjattu kaikista väliaikaisista eroista varojen ja velkojen verotuksellisten arvojen ja kirjanpitoarvojen välillä, kun ne aiemmin oli laskettu vain jaksotuseroista. Merkittävin väliaikainen ero syntyy koneiden ja kaluston kertyneestä poistoerosta. Laskennallista nettoverosaamista on 1.7.2005 avaavassa taseessa yhteensä 5,7 tuhatta euroa edellä kuvatuista oikaisuista johtuen.

Kertyneitä voittovaroja on vähennetty 1.7.2005 edellä kuvatuista syistä johtuen yhteensä 16,1 tuhatta euroa.

Rahavirtalaskelman täsmäytys perustuu vastaaviin IFRS-oikaisuihin tilikauden voiton, poistojen, vaihto-omaisuuden muutoksen ja varausten muutosten osalta.

TULOSLASKELMA				
1 000 euroa	tilintarkastettu	tilintarkastamaton	tilintarkastettu	tilintarkastettu
	12 kk	15 kk	15 kk	18 kk*
	1.10.2006 - 30.9.2007	1.7.2005 - 30.9.2006	1.7.2005 - 30.9.2006	1.1.2004 - 30.6.2005
	IFRS	IFRS	FAS	FAS
Liikevaihto	11 032,0	12 031,4	12 031,4	6 122,1
Liiketoiminnan muut tuotot	27,6	11,2	11,2	9,9
Valmiiden ja keskeneräisen tuotteiden varastojen muutos	292,6	59,0	50,8	54,8
Aineiden ja tarvikkeiden käyttö	-6 345,4	-6 766,9	-6 766,9	-3 831,8
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	-1 757,3	-1 866,3	-1 866,3	-1 013,2
Poistot	-429,5	-459,5	-542,2	-320,0
Liiketoiminnan muut kulut	-1 028,2	-1 359,7	-1 330,1	-610,0
Liikevoitto	1 791,8	1 649,2	1 587,9	411,8
Rahoitustuotot	9,6	5,1	5,1	1,4
Rahoituskulut	-167,8	-204,0	-204,0	-112,8
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja			1 389,0	300,4
Tilinpäätössiirrot			-404,9	
Voitto ennen veroja	1 633,6	1 450,3	984,1	300,4
Tuloverot	-417,7	-385,3	-264,1	-78,2
Tilikauden voitto	1 215,9	1 065,0	720,0	222,2

* 9 kk operatiivista liiketoimintaa

TASE				
1 000 euroa	tilintarkastettu	tilintarkastamaton	tilintarkastettu	tilintarkastettu
	IFRS	IFRS	FAS	FAS
	30.9.2007	30.9.2006	30.9.2006	30.6.2005
VARAT				
Pitkäaikaiset varat				
Aineelliset hyödykkeet	3 403,9	3 018,7	3 018,7	3 334,6
Liikearvo	281,0	281,0	198,3	281,0
Muut aineettomat hyödykkeet	8,7	5,6	5,6	0,0
Ennakkomaksut	110,3	750,4	750,4	4,6
Laskennalliset verosaamiset				
Pitkäaikaiset varat yhteensä	3 803,9	4 055,7	3 973,0	3 620,2
Lyhytaikaiset varat				
Vaihto-omaisuus	1 855,2	1 170,5	1 153,5	765,3
Myyntisaamiset ja muut saamiset	1 549,7	1 158,1	1 158,1	1 332,6
Rahavarat	42,7	143,0	143,0	1,8
Lyhytaikaiset varat yhteensä	3 447,6	2 471,6	2 454,6	2 099,7
Varat yhteensä	7 251,5	6 527,3	6 427,6	5 719,9
OMA PÄÄOMA JA VELAT				
OMA PÄÄOMA				
Osakepääoma	300,0	300,0	300,0	300,0
Edellisten tilikausien voitto	1 105,0	146,1	162,2	0,0
Tilikauden voitto	1 215,9	1 065,0	720,0	222,2
Oma pääoma yhteensä	2 620,9	1 511,1	1 182,2	522,2
Tilinpäätössirtojen kertymä			404,9	
Pitkäaikaiset velat				
Laskennalliset verovelat	222,4	115,5		
Rahoitusvelat	2 092,2	2 509,8	2 509,8	2 533,9
Muut velat, pääomalaina		480,0	480,0	540,0
Pitkäaikaiset velat yhteensä	2 314,5	3 105,3	2 989,8	3 073,9
Lyhytaikaiset velat				
Ostovelat ja muut velat	1274,3	1073,3	1073,3	1 326,6
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat	162,2	184,7	184,7	85,1
Varaukset	55,2	60,2		
Rahoitusvelat	824,4	592,7	592,7	712,1
Lyhytaikaiset velat yhteensä	2316,1	1910,9	1850,7	2 123,8
Velat yhteensä	4 630,6	5 016,2	4 840,5	5 197,7
Oma pääoma ja velat yhteensä	7 251,5	6 527,3	6 427,6	5 719,9

RAHAVIRTALASKELMA				
1 000 euroa	tilintarkastettu	tilintarkastamaton	tilintarkastettu	tilintarkastettu
	IFRS	IFRS	FAS	FAS
	1.10.2006	1.7.2005	1.7.2005	1.1.2004
	- 30.9.2007	- 30.9.2006	- 30.9.2006	- 30.6.2005
Liiketoiminnan rahavirrat				
Voitto ennen veroja	1 633,6	1 450,5	1 389,1	300,4
Oikaisut:				0,0
Poistot	429,5	459,5	542,2	320,0
Rahoitustuotot ja -kulut	158,2	198,9	198,9	111,4
Käyttöpääoman muutokset:				0,0
Myyntisaamisten ja muiden saamisten muutos	-391,6	174,4	174,4	-1 332,6
Vaihto-omaisuuden muutokset	-684,5	-396,5	-388,3	-765,3
Ostovelkojen ja muiden velkojen muutos	261,2	-320,3	-320,3	1 333,5
Varausten muutos	-5,0	29,5		
Maksetut korot	-167,8	-204,0	-204,0	-112,8
Saadut korot	9,6	5,1	5,1	1,4
Maksetut verot	-333,6	-157,6	-157,6	0,0
Liiketoiminnan nettorahavirta (A)	909,6	1 239,5	1 239,5	-144,0
Investointien rahavirrat				
Investoinnit aineellisiin hyödykkeisiin	-177,8	-908,3	-908,3	-3 940,2
Aineellisten hyödykkeiden myynti	0,0	13,4	13,4	0,0
Investointien nettorahavirta (B)	-177,8	-894,9	-894,9	-3 940,2
Rahoituksen rahavirta				
Maksullinen osakeanti				297,5
Lyhytaikaisten lainojen nostot	0,0	117,3	117,3	652,1
Lyhytaikaisten lainojen takaisinmaksut	0,0	-176,7	-176,7	0,0
Pitkäaikaisten lainojen nostot	528,6	1 257,5	1 257,5	3 447,8
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-714,6	-1 281,5	-1 281,5	-913,9
Maksetut osingot	-106,0	-60,0	-60,0	0,0
Pääomalainojen takaisinmaksut	-540,0	-60,0	-60,0	600,0
Rahoituksen nettorahavirta (C)	-832,0	-203,4	-203,4	4 083,4
Rahavarojen muutos (A+B+C)				
lisäys (+)/vähennys (-)	-100,3	141,2	141,2	-0,8
Rahavarat tilikauden alussa	143,0	1,8	1,8	2,5
Rahavarat tilikauden lopussa	42,7	143,0	143,0	1,8

Osingonjakoperiaatteet

Yhtiö on aiemmin ollut yrittäjävetoinen, jolloin osingonjakoon on vahvasti vaikuttanut verotus- ja muut omistajayrittäjiin liittyvät näkökohdat. Perusesitteen tekohetkellä viimeksi vahvistetussa tilinpäätöksessä 30.9.2007 (FAS) ei ehdotettu jaettavaksi osinkoa. Tilinpäätöksen 30.9.2007 (FAS) mukainen jakokelpoisten varojen määrä oli 1.688,7 tuhatta euroa.

Yhtiö on lokakuussa 2007 ylimääräisen yhtiökokouksen päätöksellä lunastanut vähemmistöosakkaan osakkeet 100 kpl hintaan 1.678,1 tuhatta euroa. Menettelyn vaikutuksesta yhtiön kertyneet voittovarot kaupan jälkeen ovat vain 10,6 tuhatta euroa. Yhtiön osakepääoma on 300 tuhatta euroa.

TUNNUSLUVUT (tilintarkastamattomat)				
1 000 euroa				
	IFRS	IFRS	FAS	FAS
TOIMINNAN LAAJUUS JA KANNATTAVUUS	30.9.2007	30.9.2006	30.9.2006	30.6.2005
Liikevaihto	11032	12031,4	12031,4	6122,1
Liikevoitto	1791,8	1649,2	1587,9	411,8
% liikevaihdosta	16,2 %	13,7 %	13,2 %	6,7 %
Voitto ennen veroja	1633,6	1450,3	984,1	300,4
% liikevaihdosta	14,8 %	12,1 %	8,2 %	4,9 %
Bruttoinvestoinnit	-177,8	-894,9	-894,9	-3940,2
Henkilöstö keskimäärin	45	44	44	35
Oman pääoman tuotto (ROE), %	58,9 %	105,6 %	71,9 %	42,6 %
Sijoitetun pääoman tuotto (ROI), %	33,9 %	35,3 %	118,6 %	9,6 %
RAHOITUS JA TALOUDELLINEN ASEMA				
Taseen loppusumma	7251,5	6527,3	6427,6	5719,9
Vieras pääoma	4630,6	5016,2	4840,5	5197,7
Osakepääoma	300,0	300,0	300,0	300,0
Muu oma pääoma	2320,9	1211,1	882,2	222,2
Omavaraisuusaste, %	36,1 %	23,2 %	18,4 %	9,1 %
Korolliset nettovelat, 1 000 euroa	2916,6	3102,5	3102,5	3246,0
Osingonjako	0,0	106,0	106,0	60,0
OSAKEKOHTAISET TUNNUSLUVUT				
Tulos/osake, €	4,05	3,55	2,40	0,74
Tulos/osake, laimennettu, €	4,05	3,55	2,40	0,74
Oma pääoma/osake, €	8,74	5,04	3,94	1,74
Osinko/osake, €	0,00	0,35	0,35	0,20
Osinko/tulos, %	0,0 %	10,0 %	14,7 %	27,0 %
Osakkeiden lukumäärä, kpl	300	300	300	300

Tunnuslukujen laskentakaavat on esitetty Perusesitteen jaksossa 2.

Rahoituksen lähteet

Hervannan Koneistus rahoittaa toimintansa liiketoimintansa rahavirralla, tuotannollisten koneiden osamaksurahoituksella ja pankkilainoilla.

Yhtiöllä ei ole pääoman käyttöä koskevia rajoituksia, jotka suoraan tai välillisesti olisivat vaikuttaneet tai voisivat merkittävästi vaikuttaa yhtiön liiketoimintaan.

Hervannan Koneistuksen osalta jatketaan muun muassa tietojärjestelmiin ja tuotannollisiin koneisiin ja laitteisiin liittyviä investointeja, joista saattaa aiheutua rahoitustarvetta.

Tulos ja taloudellinen asema

Tilikausi 2007 12 kk (IFRS, tilintarkastettu rinnakkaistilinpäätös)

Yleinen hyvä kysyntä Suomen metalliteollisuudessa ja Hervannan Koneistuksen pitkäaikaisten asiakkaiden erinomainen tilauskanta auttoivat yhtiötä kasvattamaan liikevaihtoaan merkittävästi kolmantena tilikautena peräkkäin. Hervannan Koneistuksen liikevaihto oli 11,0 miljoonaa euroa edellisen tilikauden vertailukelpoisen liikevaihdon ollessa 9,8 miljoonaa euroa (todellinen liikevaihto 12,0 miljoonaa euroa 15 kuukaudelta). Vertailukelpoinen liikevaihto osoittaa 12 % vuotuista kasvua.

Liiketoiminnan muihin tuottoihin, 28 tuhatta euroa, sisältyi 20 tuhatta euroa poikkeuksellisia keskeytysvakuutuskorvauksia. Edellisellä tilikaudella liiketoiminnan muut tuotot olivat 11 tuhatta euroa.

Yhtiön investoinnit tuotantoprosessin automatisointiin ja laadunvalvontaan paransivat yhtiön kannattavuutta edelleen tilikaudella 2007. Raaka-aineiden hinnannousut pystyttiin pääosin siirtämään sopimusten mukaisesti asiakashintoihin.

Yhtiön aine- ja tarvikekulut olivat tilikaudella 57,5 % liikevaihdosta eli 6,3 miljoonaa euroa. Edellisellä tilikaudella vastaava ainekulu oli 56,2 %. Henkilöstökulujen osuus liikevaihdosta tilikaudella oli 15,9 % eli 1,76 miljoonaa euroa (15,5 % ja 1,87 miljoonaa euroa). Henkilöstön määrä kasvoi keskimäärin 44:stä 45:teen tilikaudella. Yhtiön henkilöstörakenteen muutokset ja tulospalkkausjärjestelmä ovat merkittävimmät tekijät keskimääräisen henkilökulun nousussa.

Tilikauden poistot olivat 430 tuhatta euroa (460). Merkittävin erä poistoissa ovat poistot tuotannollisista koneista ja laitteista. Arvon alentumiskirjauksiin ei ole ollut aihetta kuluneella eikä edellisellä tilikaudella.

Liiketoiminnan muut kulut, yhteensä 1,0 miljoonaa euroa (1,4), muodostuvat olennaisilta osin tuotannollisten koneiden ja kaluston ylläpitokuluista, 0,64 miljoonaa euroa (0,85), ja toimitilakuluista, 0,32 miljoonaa euroa (0,38).

Liikevoitto oli 1,8 miljoonaa euroa eli 16 % liikevaihdosta (1,3 miljoonaa euroa ja 14 % vertailukelpoinen liikevoitto edelliseltä tilikaudelta). Edellisen tilikauden liikevoitto 15 kuukaudelta oli 1,6 miljoonaa euroa. Vertailukelpoinen voitto ennen veroja kasvoi 41 % edellisestä tilikaudesta ollen 1,6 miljoonaa euroa (1,2). Edellisen tilikauden voitto ennen veroja oli kokonaisuudessaan 1,5 miljoonaa euroa. Tilikauden tulos oli 1,2 miljoonaa euroa (vertailukelpoinen tulos edelliseltä tilikaudelta oli 0,9 miljoonaa euroa). Edellisen tilikauden tulos oli 1,1 miljoonaa euroa 15 kuukaudelta.

Sijoitetun pääoman tuotto oli 34 % (35 %) ja omavaraisuusaste 36 % (23%).

Tuloverot ja laskennallisen veron muutos olivat tilikaudella yhteensä 418 tuhatta euroa (385). Efektiiivinen veroaste ei poikkea 26 % tuloveroasteesta.

Liiketoiminnan rahavirta laski 0,9 miljoonaan euroon (1,2). Tämä johtuu lähinnä vain 3 kuukautta lyhyemmästä periodista, jolta rahavirta on kumuloitu. Tilikaudella maksetut investoinnit 0,2 miljoonaa euroa koneisiin ja kalustoon olivat merkittävästi pienemmät kuin edellisellä tilikaudella (0,9).

Tilikauden aikana otettiin käyttöön FM-järjestelmän laajennus uusine ohjausjärjestelmineen sekä järeä vaakakarainen CNC -työstökeskus. Tilikauden investointien hankimenot olivat yhteensä 813 tuhatta euroa. Yhtiö teki myös loppuvuodesta 2006 päätöksen investoida uuteen kymmenpalettiseen CNC -työstökeskukseen, jonka hankintahinta on noin 0,5 miljoonaa euroa. Syyskuussa 2007 tilattiin vielä uusi vastaava CNC työstökeskus. Ensimmäinen näistä koneista saadaan käyttöön loppuvuodesta 2007 ja toinen keväällä 2008.

Rahoituksen rahavirta oli -0,8 miljoonaa euroa (-0,2). Yhtiö maksoi alkuvuodesta 2007 pääomalainansa 0,54 miljoonaa euroa ennenaikaisesti pois. Rahavirtaan sisältyy maksettuja osinkoja 0,10 miljoonaa euroa (0,06). Korollisten lainojen määrä väheni tilikaudella 0,2 miljoonaa euroa niiden määrän ollessa tilikauden lopussa 2,9 miljoonaa euroa (3,1). Yhtiön korolliset velat ovat pankkilainoja (36 %) ja tuotannollisten koneiden osamaksuvelkoja (64 %). Yhtiön maksuvalmius oli koko tilikauden tyydyttävä. Nettorahoituskulut olivat 1,4 % liikevaihdosta (1,7 %).

Yhtiön toimintojärjestelmälle saatiin tilikauden aikana ympäristöjärjestelmä sertifikaatti ISO14001. Yhtiöllä on käytössään jo aiemmin sertifioitu laatu- ja ympäristöjärjestelmä ISO9001.

Tilikausi 2006 15 kk (IFRS, tilintarkastamaton)

Hervannan Koneistuksen liikevaihto oli 12,0 miljoonaa. Liiketoiminnan muut tuotot olivat 11 tuhatta euroa ja koostuivat lähinnä saaduista oppisopimus- ja työllistämiskorvauksista.

Yhtiön investoinnit tuotantoprosessin automatisointiin ja laadunvalvontaan paransivat yhtiön kannattavuutta tilikaudella 2006. Raaka-aineiden hinnannousut pystyttiin pääsääntöisesti siirtämään sopimusten mukaisesti asiakashintoihin.

Yhtiön aine- ja tarvikekulut olivat tilikaudella 56,2 % liikevaihdosta eli 6,77 miljoonaa euroa. Henkilöstökulujen osuus liikevaihdosta tilikaudella oli 15,5 % eli 1,87 miljoonaa euroa. Henkilöstön lukumäärä kasvoi tilikaudella yhdeksällä työntekijällä. Tilikauden poistot olivat 460 tuhatta euroa. Merkittävin erä poistoissa ovat poistot tuotannollisista koneista ja laitteista. Arvon alentumiskirjauksiin ei ollut aihetta kuluneella tilikaudella.

Liiketoiminnan muut kulut, yhteensä 1,36 miljoonaa euroa, muodostuvat olennaisilta osin tuotannollisten koneiden ja kaluston ylläpitokuluista, 0,85 miljoonaa euroa, ja toimitilakuluista, 0,38 miljoonaa euroa.

Liikevoitto oli 1,65 miljoonaa euroa eli 14 % liikevaihdosta. Voitto ennen veroja nousi 1,5 miljoonaan euroon. Tilikauden tulos oli 1,07 miljoonaa euroa.

Sijoitetun pääoman tuotto oli 35 % ja omavaraisuusaste 23 %. Tuloverot ja laskennallisen veron muutos olivat tilikaudella yhteensä 385 tuhatta euroa. Efektivi veroaste ei poikkea 26 % tuloveroasteesta.

Liiketoiminnan rahavirta oli 1,2 miljoonaa euroa positiivinen. Tilikaudella maksetut investoinnit nousivat 0,9 miljoonaan euroon ja kohdistuivat lähinnä tuotannollisiin koneisiin ja kalustoon.

Tilikauden aikana otettiin käyttöön uusi TOS WHQ 105 CNC -aarpora (130 tuhatta euroa) ja tehtiin merkittävä investointipäätös FM-järjestelmän laajennuksesta ja FM - järjestelmään liitettävästä uudesta vaakakaraisesta CNC - työstökeskuksesta (investointien yhteisumma noin 800 tuhatta euroa). Investoinnin asennus ja ylösajo aloitettiin elokuussa 2006 ja investointi saadaan varsinaiseen tuotantokäyttöön loppuvuoden 2006 aikana.

Rahoituksen rahavirta oli -0,2 miljoonaa euroa. Rahavirtaan sisältyy maksettuja osinkoja 0,06 miljoonaa euroa. Korollisten lainojen määrä väheni tilikaudella 0,1 miljoonaa euroa niiden määrän ollessa tilikauden lopussa 3,1 miljoonaa euroa. Yhtiöllä oli tilinpäätöshetkellä pääomainioja 0,54 miljoonaa euroa, josta 0,24 miljoonaa euroa on vuosittain lyhennettävää ja 0,3 miljoonaa euroa on ns. bullet -tyyppistä lainaa. Molempien pääomainiojen korko on kiinteä 6 %. Yhtiön korolliset velat olivat pankkilainoia 1,3 miljoonaa euroa ja tuotannollisten koneiden osamaksuvelkoja 1,8 miljoonaa euroa. Yhtiön maksuvalmius oli koko tilikauden tyydyttävä. Nettorahoituskulut olivat 1,7 % liikevaihdosta.

Yhtiöllä on käytössään sertifioitu laatu järjestelmä ISO9001.

Tilikausi 2006 15 kk (FAS, tilintarkastettu)

Hervannan Koneistuksen liikevaihto oli 12,0 miljoonaa euroa edellisen yhtiön ensimmäisen tilikauden liikevaihdon ollessa 6,1 miljoonaa euroa 9 kuukauden operatiivisen toiminnan ajalta.

Liiketoiminnan muut tuotot olivat 11 tuhatta euroa (10) ja koostuivat lähinnä saaduista oppisopimus- ja työllistämiskorvauksista.

Yhtiön investoinnit tuotantoprosessin automatisointiin ja laadunvalvontaan paransivat yhtiön kannattavuutta tilikaudella 2006. Raaka-aineiden hinnannousut pystyttiin pääsääntöisesti siirtämään sopimusten mukaisesti asiakashintoihin.

Yhtiön aine- ja tarvikekulut olivat tilikaudella 56,2 % liikevaihdosta eli 6,77 miljoonaa euroa (ainekulut edellisellä tilikaudella olivat 62,5 %). Henkilöstökulujen osuus liikevaihdosta tilikaudella oli 15,5 % ja 1,87 miljoonaa euroa (16,5 % ja 1,01 miljoonaa euroa).

Henkilöstön lukumäärä kasvoi tilikaudella yhdeksällä työntekijällä 44:ään.

Tilikauden poistot olivat 542 tuhatta euroa (320). Merkittävin erä poistoissa ovat poistot tuotannollisista koneista ja laitteista. Liikearvon poistoa tilikaudelle kirjattiin 66 tuhatta euroa (50).

Liiketoiminnan muut kulut yhteensä 1,36 miljoonaa euroa (0,61) muodostuvat olennaisilta osin tuotannollisten koneiden ja kaluston ylläpitokuluista 0,85 miljoonaa euroa ja toimitilakuluista 0,38 miljoonaa euroa.

Liikevoitto oli 1,6 miljoonaa euroa eli 13 % liikevaihdosta (0,4 miljoonaa euroa eli 7 % edelliseltä tilikaudelta). Voitto ennen veroja kasvoi huomattavasti edellisestä yhtiön ensimmäisestä tilikaudesta 1,0 miljoonaan euroon (0,3). Tilikauden tulos oli 0,7 miljoonaa euroa (0,2).

Sijoitetun pääoman tuotto oli 118,6 % (9,6 %) ja omavaraisuusaste 18,4 % (9,1 %). Tilikauden veroihin ei liity poikkeuksellisia eriä, verokulu vastaa 26 % tuloverokantaa.

Liiketoiminnan rahavirta parani merkittävästi ollen 1,24 miljoonaa euroa (-0,14). Tämä johtuu lähinnä eripituisista tilikausista ja siitä, että edellinen tilikausi oli yhtiön ensimmäinen. Tilikaudella maksetut investoinnit 0,9 miljoonaa euroa koneisiin ja kalustoon olivat merkittävästi pienemmät kuin yhtiön satsaukset ensimmäisellä tilikaudella (3,9 miljoonaa euroa).

Tilikauden aikana otettiin käyttöön uusi TOS WHQ 105 CNC –aarpora (130 tuhatta euroa) ja tehtiin merkittävä investointipäätös FM-järjestelmän laajennuksesta ja FM – järjestelmään liitettävästä uudesta vaakakaraisesta CNC – työstökeskuksesta (investointien yhteisumma noin 800 tuhatta euroa). Investoinnin asennus ja ylösajo aloitettiin elokuussa 2006 ja investointi saadaan varsinaiseen tuotantokäyttöön loppuvuoden 2006 aikana.

Rahoituksen rahavirta oli -0,2 miljoonaa euroa (4,1). Rahavirtaan sisältyy maksettuja osinkoja 0,06 miljoonaa euroa. Korollisten lainojen määrä väheni tilikaudella 0,1 miljoonaa euroa niiden määrän ollessa tilikauden lopussa 3,1 miljoonaa euroa (3,2). Yhtiöllä oli tilinpäätöshetkellä pääomalainoja 0,54 miljoonaa euroa, josta 0,24 miljoonaa euroa on vuosittain lyhennettävää ja 0,3 miljoonaa euroa on ns. bullet -tyyppistä lainaa. Molempien pääomalainojen korko on kiinteä 6 %. Yhtiön korolliset velat olivat pankkilainoja 1,3 miljoonaa euroa ja tuotannollisten koneiden osamaksuvelkoja 1,8 miljoonaa euroa. Yhtiön maksuvalmius oli koko tilikauden tyydyttävä. Nettorahoituskulut olivat 1,7 % liikevaihdosta (1,8 %).

Yhtiöllä on käytössään sertifioitu laatu järjestelmä ISO9001.

Tilikausi 2005 18 kk (FAS, tilintarkastettu)

Lokakuun 2. päivänä 2004 toteutettiin liiketoimintakauppa jolla entisen Hervannan Koneistus Oy:n liiketoiminta siirtyi aikaisemmin toimimattoman (ns. pöytälaatikkoyhtiö) R.Hietanen Oy:n haltuun. R.Hietanen Oy sai kaupalla haltuunsa Hervannan Koneistuksen konepajateollisuuden koneistustoiminnan siihen liittyvine koneineen, kalustoineen, vaihto-omaisuuksineen, sopimuksineen ja aineettomine oikeuksineen. Kauppahinnan ja liiketoimintakaupassa yhtiölle siirtyneen omaisuuden erotuksena yhtiölle muodostui 330 tuhannen euron liikearvo.

Liiketoimintakauppa toteutettiin järjestämällä osakeanti korottamalla R.Hietanen Oy:n osakepääomaa maksua vastaan 100.000,00 euroon muuttamalla yhtiön osakkeen nimellisarvo 1000,00 euroon. Reijo Hietanen maksoi tekemänsä merkinnän perusteella 974,77 euroa osakkeelta eli yhteensä 97.477,19 euroa. Seuraavana vaiheena järjestettiin suunnattu osakeanti, jossa Kimmo Korhonen merkitsi 200 kpl yhtiön osakkeita hintaan 1000,00 euroa/kappale. Näin osakeyhtiön osakepääomaksi tuli 300.000 euroa, joka jakautuu 300 samanlaiseseen osakkeeseen.

Liiketoimintakaupan yhteydessä sovittiin, että R.Hietanen Oy saa haltuunsa oikeuden käyttää liiketoiminnassaan Hervannan Koneistuksen nimeä. Tilikauden aluksi R.Hietanen ja Hervannan Koneistus Oy luovuttivat toisilleen yhtiön toiminimet. Yhtiön toimitusjohtajaksi valittiin Kimmo Korhonen.

Uuden Hervannan Koneistuksen ensimmäisen tilikauden liikevaihto oli 6,1 miljoonaa euroa yhdeksältä operatiiviselta toimintakuukaudelta.

Liiketoiminnan muut tuotot olivat 10 tuhatta euroa ja koostuivat lähinnä saaduista oppisopimus- ja työllistämiskorvauksista.

Yhtiön aine- ja tarvikekulut olivat tilikaudella 62,5 % liikevaihdosta eli 3,8 miljoonaa euroa. Henkilöstökulujen osuus liikevaihdosta tilikaudella oli 16,5 % eli 1,01 miljoonaa euroa. Henkilöstön lukumäärä tilikaudella oli 35.

Tilikauden poistot olivat 320 tuhatta euroa. Merkittävin erä poistoissa ovat poistot tuotannollisista koneista ja laitteista. Liikearvon poistoa tilikaudelle kirjattiin 50 tuhatta euroa.

Liiketoiminnan muut kulut, yhteensä 0,61 miljoonaa euroa, muodostuvat olennaisilta osin tuotannollisten koneiden ja kaluston ylläpitokuluista ja toimitilakuluista.

Liikevoitto oli 0,4 miljoonaa euroa eli 7 % liikevaihdosta. Voitto ennen veroja oli 0,3 miljoonaa euroa. Tilikauden tulos oli 0,2 miljoonaa euroa.

Sijoitetun pääoman tuotto oli 9,6 % ja omavaraisuusaste 9,1 %. Tilikauden verot vastaavat 26 % verokantaa.

Liiketoiminnan rahavirta oli 0,1 miljoonaa euroa negatiivinen yhtiön käyttöpääoman kasvusta johtuen. Tilikaudella maksetut investoinnit 3,9 miljoonaa euroa koostuvat liiketoimintakaupasta 2,8 miljoonaa euroa ja investoinneista muihin aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin 1,1 miljoonaa euroa.

Tilikauden aikana otettiin käyttöön uusi italialaiselta Pama Spa:lta ostettu työstökone (hankintahinta 1,1 miljoonaa euroa). Tilikauden loppupuolella tehtiin päätös korvata syksyn 2005 aikana yli 20 -vuotta vanha NC-työstökone Union uudella TOS WHQ 105 aarporalla (0,13 miljoonaa euroa).

Rahoituksen rahavirta oli 4,1 miljoonaa euroa. Yhtiö nosti pitkäaikaista lainaa liiketoimintakaupan rahoittamiseen ja tuotannollisten koneiden uusinvestointiin. Korollisten lainojen määrä tilikauden lopussa oli 3,2 miljoonaa euroa. Yhtiöllä oli tilinpäätöshetkellä lisäksi pääomalainoja 0,6 miljoonaa euroa, josta 0,3 miljoonaa euroa on vuosittain lyhennettävää ja 0,3 miljoonaa euroa on ns. bullet -tyyppistä lainaa. Molempien pääomalainojen korko on kiinteä 6 %. Pääomalainojen korkoja ei ole jaksotettu tilinpäätökseen. Yhtiön korolliset velat koostuivat pankkilainoista 1,0 miljoonaa euroa ja tuotannollisten koneiden osamaksuveloista 2,2 miljoonaa euroa. Yhtiön maksuvalmius oli koko tilikauden tyydyttävä. Nettorahoituskulut olivat 1,8 % liikevaihdosta.

Yhtiö otti käyttöön sertifioidun laatujärjestelmän ISO9001.

Oikeudenkäynnit ja välimiesmenettelyt

Hervannan Koneistus Oy:n liiketoimintaan liittyen ei ole eikä ole ollut viimeisten 12 kuukauden aikana vireillä tämän Perusesitteen päivämäärästä hallintomenettelyitä, oikeudenkäyntejä tai välimiesmenettelyitä, joilla voi olla tai joilla olisi ollut merkittävä vaikutus liikkeeseenlaskijan ja/tai konsernin taloudelliseen asemaan tai kannattavuuteen.

Lähipiiritapahtumat

Yhtiön lähipiiriin kuuluvat yhtiössä työskentelevät omistajat, hallituksen jäsenet ja toimitusjohtaja. Hallituksen jäsen Reijo Hietaselle tai hänen kanssaan läheisessä yhteydessä oleville tahoille on 30.9.2007 päättyneellä tilikaudella maksettu toimitilojen ja koneiden vuokria yhteensä 251 tuhatta euroa, 30.9.2006 päättyneellä tilikaudella 294 tuhatta euroa ja 30.6.2005 päättyneellä tilikaudella 186 tuhatta euroa. Yhtiö jatkaa edelleen liiketoimintaansa kyseisissä toimitiloissa.

Lähipiiriin kuuluville ei ole myönnetty lainoja ja takauksia eikä muita vakuuksia.

Johdon palkat ja palkkiot

	2007	2006	2005
Palkat ja muut työsuhde-etuudet, euroa	78 084	99 050	72 255

Hervannan Koneistuksella ei ole ollut muita lähipiiriliiketoimia kolmella viimeksi päättyneellä tilikaudella aina tämän Perusesitteen päiväkseen asti lukuun ottamatta seuraavassa kuvattua omien osakkeiden hankkimista Reijo Hietaselta lokakuussa 2007 ja hankinnan rahoittamista Panostaja Oyj:ltä saadulla lyhytaikaisella lainalla.

Merkittävät muutokset Hervannan Koneistuksen taloudellisessa ja liiketoiminnallisessa asemassa tilinpäätöksen 30.9.2007 jälkeen

Tilinpäätöspäivän jälkeen Hervannan Koneistus Oy on lunastanut itselleen 100 kpl omia osakkeitaan Reijo Hietaselta. Osakkeiden hankkimisesta päätettiin ylimääräisessä yhtiökokouksessa 22.10.2007. Hankittavista osakkeista maksettiin 1.678.107,32 euroa. Lunastushinta kirjattiin kokonaisuudessaan vähentämään taseen kertyneitä voittovaroja. Menettelyn vaikutuksesta yhtiön oma pääoma jakaantui seuraavasti: osakepääoma 300.000 euroa ja kertyneet voittovarot 10.553,25 euroa (FAS).

Hallitus valtuutettiin mitätöimään osakkeet välittömästi hankinnan jälkeen ja rekisteröimään mitätöinti ilman viivytystä. Osakkeiden mitätöintiä ei ole tämän Perusesitteen päivämäärällä vielä rekisteröity. Kimmo Korhonen omisti yhtiön tämän transaktion jälkeen kokonaisuudessaan.

Transaktion rahoittamiseksi Hervannan Koneistus Oy sai Panostaja Oyj:ltä lyhytaikaista lainaa 1,7 miljoonaa euroa, joka maksettiin kokonaisuudessaan pois 28.11.2007 Takoma Oyj:n kassavaroilla. Takoma Oyj:llä on mainittuun velanmaksuun perustuva saatava Hervannan Koneistus Oyj:tä.

Hervannan Koneistus Oy:n osakkeet ovat siirtyneet Yhtiölle edellä jaksossa 3.4 kuvatulla osakevaihdolla.

Muita merkittäviä muutoksia Hervannan Koneistuksen taloudellisessa tai liiketoiminnallisessa asemassa ei ole.

Tilinpäätökset

Hervannan Koneistuksen varsinainen yhtiökokous on vahvistanut 30.9.2007 päättyneen tilikauden tilinpäätöksen (FAS) 21.10.2007
Hervannan Koneistuksen varsinainen yhtiökokous on vahvistanut 30.9.2006 päättyneen tilikauden tilinpäätöksen (FAS) 17.1.2007
Hervannan Koneistuksen varsinainen yhtiökokous on vahvistanut 30.9.2005 päättyneen tilikauden tilinpäätöksen (FAS) 12.1.2006

Hervannan Koneistuksen IFRS-tilinpäätös 30.9.2007 päättyneeltä tilikaudelta on hallituksessa hyväksytty julkistettavaksi 5.2.2008

Tilintarkastajat

Tilikaudet 2005-2007   KHT Janne Rajalahti

Hervannan Koneistus Oy:n tilintarkastajat tilikaudelle 2008 on KHT -yhteisö PricewaterhouseCoopers Oy.

Toimitilat

Hervannan Koneistus Oy vuokraa osoitteessa Hepolamminkatu 22, 33720 Tampere sijaitsevat toimitilansa Reijo Hietaselta tai hänen kanssaan läheisessä yhteydessä olevilta tahoilta. Toimitilat sijaitsevat Tampereen kaupungin Hervannan kaupunginosassa korttelissa 7066 sijaitsevilla tonteilla nro:t 6, 12 ja 13.

Vuokrasopimukset on tehty osana liiketoiminnan luovutusta koskevaa kauppaa 1.10.2004 ja ne olivat alun perin voimassa 31.12.2009 asti. Yhden lisärakennuksen vuokrasopimus on tehty 23.4.2007 pohjautuen muiden sopimusten alkuperäisiin ehtoihin. Vuokrasopimuksia on päivitetty lisäsopimuksella 7.9.2007, jolloin niiden voimassaoloaikaa pidennettiin 31.12.2014 asti muiden ehtojen pysyessä ennallaan. Rakennuksissa on tuotanto-, varasto- ja muita tiloja yhteensä 4537,5 kerrosneliometriä. Osapuolet ovat sopineet, että vuokranmaksu perustuu kerrosneliöihin. Vuokra on sopimusten tekohetkellä ollut 4 euroa kerrosneliötä kohden kuukaudessa (vuokraan lisätään arvonlisävero 22%). Vähimmäisvuokrien kokonaismäärä 30.9.2007 on ollut 1,7 miljoonaa euroa. Vuokra on sidottu elinkustannusindeksiin ja tarkistetaan vuosittain.

6. VEROTUS SUOMESSA

Taustaa

Jäljempänä esitetty selvitys perustuu tämän Esitteen päivämääränä Suomessa voimassa olevaan verolainsäädäntöön, vallitsevaan verotuskäytäntöön ja niiden tulkintaan. Muutokset verolainsäädännössä ja verotuskäytännössä saattavat vaikuttaa verotukseen myös takautuvasti. Tämä selvitys ei ole tarkoitettu tyhjentäväksi. Siinä ei ole otettu huomioon eikä selvitetty muiden maiden kuin Suomen verolainsäädäntöä. Sijoitusta harkitsevien tulisi kääntyä käyttämiensä veroasiantuntijoiden puoleen saadakseen tarkempaa tietoa Osakeantiin ja Osakkeiden hankkimiseen, omistamiseen ja luovuttamiseen liittyvistä veroseuraamuksista Suomessa.

Sellaisten sijoitusta harkitsevien henkilöiden, joiden verotukseen muiden maiden lainsäädännöllä tai muiden maiden kanssa olevilla verosopimuksilla saattaa olla vaikutusta, tulisi ottaa yhteyttä veroasiantuntijaan omiin erityisolosuhteisiinsa liittyvien veroseuraamusten selvittämiseksi.

Jäljempänä käsitellään lyhyesti Suomen verolainsäädäntöön ja verotuskäytäntöön liittyen yleisellä tasolla eräitä osakeantiin sekä osakkeiden hankintaan, omistukseen ja luovutukseen liittyviä veroseuraamuksia. Sijoitusta harkitsevien tulisi käyttää asiantuntijoitaan saadakseen tarkempaa tietoa osakkeiden hankintaan, omistukseen ja luovutukseen liittyvistä veroseuraamuksista sekä sovellettavien verolakien vaikutuksista.

Voimassaolevan lainsäädännön osalta on muun ohella otettava huomioon, että Suomessa on toteutettu merkittävä osakeyhtiöiden, osinkojen ja pääomatulojen verotusta koskeva verouudistus, johon liittyvät lakimuutokset ovat pääosin tulleet voimaan 15.8.2004. Lakeja on sovellettu lähtökohtaisesti ensimmäisen kerran vuodelta 2005 toimitetussa verotuksessa, joten verotuskäytäntö lakiuudistuksen osalta on melko vähäistä.

Seuraavassa ei käsitellä sellaisia osakkeenomistajien erityisiä veroseuraamuksia, jotka liittyvät muun muassa liiketoimintaa harjoittamattomiin tai verovapaisiin yhteisöihin tai jotka liittyvät avoimiin yhtiöihin tai kommandiittiyhtiöihin. Seuraavassa ei myöskään käsitellä Suomen perintö- tai lahjaverolainsäädäntöä ja sen mukaisia veroseuraamuksia.

Tämä kuvaus perustuu seuraaviin verolakeihin:

- tuloverolakiin (30.12.1992/1535, muutoksineen);
- lakiin elinkeinotulon verottamisesta (24.6.1968/360, muutoksineen);
- varainsiirtoverolakiin (29.11.1996/931, muutoksineen); ja
- lakiin rajoitetusti verovelvollisen tulon ja varallisuuden verottamisesta (11.8.1978/627, muutoksineen).

Lisäksi tässä selvityksessä on pyritty ottamaan huomioon oikeuskäytäntö sekä sellaiset veroviranomaisten päätökset ja lausunnot, jotka ovat voimassa ja saatavilla tämän Esitteen julkaisupäivänä. Joka tapauksessa on kuitenkin otettava huomioon, että ratkaisukäytäntö on verouudistuksen osalta vielä vähäistä.

Verolainsäädäntöä voidaan tulevaisuudessa muuttaa ja näillä muutoksilla voi olla myös takautuva vaikutus. Varallisuusverolaki (1537/1992 muutoksineen) on kumottu 1.1.2006 alkaen.

Yleistä

Suomessa yleisesti verovelvollisia ja rajoitetusti verovelvollisia kohdellaan verotuksessa eri tavoin. Yleisesti verovelvolliset ovat Suomessa lähtökohtaisesti verovelvollisia kaikista tuloistaan. Rajoitetusti verovelvollisia verotetaan Suomessa vain Suomesta saadusta tulosta. Suomen verotusoikeutta on saatettu rajoittaa tai se on saatettu kokonaan poistaa kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi eri maiden kanssa tehtyjen verosopimusten nojalla. Lisäksi rajoitetusti verovelvollisen Suomessa sijaitsevasta kiinteästä toimipaikasta saamaa tuloa verotetaan Suomessa, kuitenkin soveltuvia verosopimusmääräyksiä noudattaen.

Luonnollisen henkilön katsotaan olevan Suomessa yleisesti verovelvollinen silloin, kun hänellä on täällä varsinainen asunto ja koti tai jos hän jatkuvasti oleskelee Suomessa yli kuuden (6) kuukauden ajan. Ulkomaille muuttanutta Suomen kansalaista pidetään täällä yleisesti verovelvollisena muuttovuoden ja kolmen (3) seuraavan vuoden ajan, ellei hän näytä, ettei hänellä ole verovuonna ollut olennaisia siteitä Suomeen. Ansiotuloa, palkkatulo mukaan lukien, verotetaan progressiivisen veroasteikon mukaan ja pääomatuloa suhteellisen verokannan mukaan, joka on tällä hetkellä kaksikymmentäkahdeksan (28) prosenttia. Suomessa rekisteröidyt tai Suomen lain mukaisesti perustetut yhteisöt ovat Suomessa yleisesti verovelvollisia.

Suomalaiset osakeyhtiöt ovat Suomessa verovelvollisia maailmanlaajuisista tuloistaan. Yhteisöverokanta on tällä hetkellä kaksikymmentäkuusi (26) prosenttia. Seuraavassa on yhteenvedo tietyistä Uusien Osakkeiden hankintaan/merkintään, omistamiseen ja luovuttamiseen liittyvistä veroseuraamuksista Suomessa yleisesti ja rajoitetusti verovelvollisille osakkeenomistajille.

Suomalaisten osakeyhtiöiden verotus

Luovutusvoitot ja -tappiot

Osakkeiden luovutushinta on suomalaisen yhteisön veronalaista elinkeinotuloa tai veronalaista muun toiminnan tuloa, elleivät kyseessä ole verolainsäädännön mukaan verovapaasti luovutettavat käyttöomaisuusosakkeet. Eräin poikkeuksin suomalaisen yhteisön verotettava tulo määritetään erikseen elinkeinotoiminnan ja muun toiminnan osalta. Molempien tulolähteiden tuloa verotetaan Esitteen julkaisupäivänä kiinteän kahdenkymmenenkuuden (26) prosentin verokannan mukaan. Osakkeiden luovutushinta luetaan suomalaisella yhteisöllä yleensä joko elinkeinotoiminnan tai muun toiminnan tulolähteen veronalaiseksi tuloksi. Myytyjen osakkeiden hankintameno on yhteisölle vähennyskelpoisia menoja sen tulolähteen tulosta, johon mydyt osakkeet kuuluivat. Elinkeinoiminnan tulolähteeseen kuuluvien osakkeiden mahdollinen luovutustappio voidaan lähtökohtaisesti vähentää muista elinkeinotoiminnan tuloista. Elinkeinoiminnan tulolähteen vahvistetut tappiot voidaan vähentää tappiovuotta seuraavien kymmenen (10) vuoden aikana elinkeinotoiminnan tulolähteen verotettavasta tulosta. Muun toiminnan tulolähteeseen kuuluvat luovutustappiot ovat vähennettävissä vain tappiovuonna tai sitä seuraavien kolmen (3) vuoden aikana muun toiminnan tulolähteessä syntyvistä luovutusvoitoista.

Edellä mainitusta poiketen yhteisön saamat luovutusvoitot sellaisista elinkeinotoimintaan kuuluvista verolainsäädännön mukaisista käyttöomaisuusosakkeista, jotka yhteisö on omistanut vähintään vuoden ajan ja jotka oikeuttavat vähintään kymmeneen (10) prosenttiin yhtiön osakepääomasta, voivat olla tietyllä edellytyksillä verovapaata. Luovutustappiot tällaisista käyttöomaisuusosakkeista ovat tässä tapauksessa verotuksessa vähennyskelvottomia. Käyttöomaisuuteen kuuluvien muiden kuin verovapaasti luovutettavien osakkeiden luovutuksesta syntynyt tappio voi olla tietyin elinkeinoverolain mukaisin edellytyksin vähennyskelpoinen vain osakkeiden luovutuksista saaduista voitoista verovuonna ja viitenä (5) seuraavana vuonna. Verouudistuksen jälkeinen käytäntö käyttöomaisuusosakkeita koskien on vielä erittäin vähäistä.

Osingot

Osinkoa jakavan yhtiön verotus

Suomessa siirryttiin vuoden 2005 alusta alkaen osinkojen osalta osittain kaksinkertaiseen verotukseen, kun yhtiöveronhyvitysjärjestelmää koskeva lainsäädäntö muutettiin ja yhtiöveronhyvitysjärjestelmästä luovuttiin. Osinkoa jakavan yhtiön verotuksessa ei enää lasketa osingonjaon perusteella tuloverolle vähimmäismäärää eikä yhtiö siten voi enää joutua maksamaan täydennysveroa. Yhtiön maksamaa veroa ei myöskään enää hyvitetä eikä se siten ole veronalaista tuloa osingonsaajan verotuksessa. Viimeistään verovuonna 2004 syntyneet käyttämättömät yhtiöveronhyvitykset voidaan kuitenkin jatkossakin vähentää osakeyhtiölle maksuun pantavasta yhteisöverosta soveltaen kumotun yhtiöveron hyvitystä koskevan lain mukaisia säännöksiä.

Osingonsaajana olevan osakeyhtiön verotus

Helsingin Pörssissä noteeratun yhtiön tai muun listatun yhtiön jakamien osinkojen verotus riippuu muun muassa siitä, onko Suomessa yleisesti verovelvollinen osingonsaaja julkisesti noteerattu yhtiö vai muu yhtiö. Mikäli osingonsaaja on julkisesti noteerattu yhtiö, sen saama osinko ei ole veronalaista tuloa. Siinä tapauksessa, että osinko on saatu osakkeenomistajan sijoitusomaisuuteen kuuluvista osakkeista, saadusta osingosta seitsemänkymmentäviisi (75) prosenttia on kuitenkin veronalaista tuloa ja kaksikymmentäviisi (25) prosenttia verovapaata. Sijoitusomaisuutta voi olla ainoastaan raha-, vakuutus- ja eläkelaitoksilla.

Mikäli osingonsaaja on muu kuin julkisesti noteerattu yhtiö, sen saamista osingoista on seitsemänkymmentäviisi (75) prosenttia veronalaista tuloa ja kaksikymmentäviisi (25) prosenttia verovapaata tuloa, mikäli osakkeenomistaja ei omista suoraan vähintään kymmenen (10) prosenttia osinkoa jakavan yhtiön pääomasta. Mikäli osingonsaajan suora omistus yhtiöstä on osinkoa jaettaessa vähintään kymmenen (10) prosenttia, osinkotulo ei ole osakkeenomistajan veronalaista tuloa. Jos osingot on saatu osakkeenomistajan sijoitusomaisuuteen kuuluvista osakkeista, osingoista on veronalaista tuloa seitsemänkymmentäviisi (75) prosenttia omistussuudesta riippumatta.

Eryissäännöksen nojalla osuuspankin saama osinko osuuspankkien keskusrahallaitoksena toimivalta liikepankilta on aina verovapaata tuloa.

Yleisesti verovelvollisten luonnollisten henkilöiden verotus

Luovutusvoitot tai -tappiot

Suomessa osakkeiden myynnistä saatua luovutusvoittoa verotetaan lähtökohtaisesti yleisesti verovelvollisen yksityishenkilön ja kuolinpesän pääomatulona. Osakkeiden myynnistä aiheutunut luovutustappio taas katsotaan lähtökohtaisesti, huomioon ottaen tuloverolain mukaiset edellytykset, luovutusvoitosta vähennyskelpoiseksi luovutustappioksi. Luovutusvoittoa verotetaan kiinteän kahdenkymmenkahdeksan (28) prosentin verokannan mukaan. Luovutuksesta aiheutuneet voitot eivät ole kuitenkaan veronalaista, mikäli luonnollisen henkilön tai kuolinpesän omaisuuden yhteenlasketut luovutushinnat ovat verovuonna enintään 1.000,- euroa. Yksityishenkilöiden elinkeinotoimintaan kuulumattomien osakkeiden myynnistä aiheutuvat luovutustappiot voidaan vähentää vain omaisuuden luovutusvoitosta samana ja kolmena (3) luovutusta seuraavana vuotena. Luovutuksesta aiheutuneet tappiot eivät ole kuitenkaan vähennyskelpoisia, mikäli luonnollisen henkilön tai kuolinpesän myymän omaisuuden yhteenlasketut hankintamenot ovat verovuonna enintään 1.000 euroa. Mikäli osakkeiden luovutus liittyy kuitenkin yksityishenkilön tai kuolinpesän elinkeinotoiminnan harjoittamiseen, jaetaan luovutusvoitto verotettavaksi tuloverolain säännösten mukaisesti ansiotulona progressiivisen verasteikon mukaan ja pääomatulona 28 prosentin verokannan mukaan. Elinkeinotoiminnan tappioiden vähentäminen toteutuu yllä "suomalaisten osakeyhtiöiden verotus" -kohdassa mainituin tavoin.

Luovutusvoitto ja -tappio lasketaan vähentämällä osakkeiden luovutushinnasta niiden hankintahinnan ja myyntikustannusten yhteismäärä. Hankinta- ja luovutushinnan määräytymisessä on huomioitava niitä koskevat tuloverolain säännökset. Vaihtoehtoisesti yksityishenkilöt ja kuolinpesät voivat todellisen hankintamenon sijasta käyttää hankintameno-olettamaa, mikäli se on määrältään suurempi kuin hankintahinnan ja myyntikustannusten yhteismäärä. Hankintameno-olettamana luovutushinnasta vähennetään yleensä 20 prosenttia. Mikäli osakkeenomistaja on omistanut osakkeet vähintään kymmenen vuoden ajan, hankintameno-olettama on kuitenkin 40 prosenttia luovutushinnasta. Mikäli hankintameno-olettamaa sovelletaan todellisen hankintahinnan sijasta, voiton hankkimisesta aiheutuneiden kustannusten katsotaan sisältyvän hankintameno-olettamaan, eikä niitä voida enää vähentää erikseen. Luovutusvoitot ja luovutustappiot on tarkistettava esitetyiltä veroilmoitukselta ja korjattava mahdolliset puutteet veroviranomaiselle annettavalla veroilmoituksella.

Osingot

Suomalaisen luonnollisen henkilön julkisesti noteeratusta yhtiöstä saamista osingoista seitsemänkymmentä (70) prosenttia on veronalaista pääomatuloa ja kolmekymmentä (30) prosenttia verovapaata. Veronalaiseen pääomatuloon sovellettava verokanta on kaksikymmentäkahdeksan (28) prosenttia.

Helsingin Pörssissä listatun osinkoa jakavan yhtiön on toimitettava ennakonpidätys yleisesti verovelvollisille luonnollisille henkilöille maksettavista osingoista. Vuonna 2008 maksettavasta osingosta ennakonpidätyksen määrä on 19 prosenttia. Yhtiön pidättämä vero luetaan osingonsaajan verovuoden verojen hyväksi lopullisessa verotuksessa. Suomessa yleisesti verovelvollisten luonnollisten henkilöiden on tarkistettava esitetyiltä veroilmoitukselta, että tiedot osinkotuloista ovat oikeat sekä ilmoittaa mahdollisista virheistä ja puutteista veroviranomaisille.

Rajoitetusti verovelvolliset sijoittajat

Luovutusvoitot tai -tappiot

Suomessa rajoitetusti verovelvolliset sijoittajat eivät ole Suomessa verovelvollisia uusien osakkeiden luovutuksesta saatavasta voitosta, ellei osakkeiden luovutus liity elinkeinotoiminnan harjoittamiseen Suomessa (kiinteä toimipaikka).

Osingot

Osinkoihin sovellettava lähdeveroprosentti on Esitteen julkaisupäivänä kaksikymmentäkahdeksan (28) prosenttia. Lähdevero voi alentua tai poistua kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehtyjen verosopimusten nojalla.

Suomen lain mukaan lähdeveroa ei peritä osingoista, joiden saaja on Euroopan unionissa asuva yhteisö, joka välittömästi omistaa vähintään 15 prosenttia osinkoa jakavan suomalaisen yhtiön pääomasta. Edellytettävä omistusosuusraja tulee laskemaan 10 prosenttiin vuonna 2009.

Hallintarekisteröidylle osakkeelle maksettavasta osingosta perittävä lähdevero on Esitteen julkaisupäivänä 15 prosenttia tai verosopimuksen edellyttämä tätä suurempi määrä, jos maksaja on riittävän huolellisesti varmistanut, että osingon saajaan sovelletaan verosopimuksen osinkoa koskevia määräyksiä. Osingon saajalla on oikeus saada hallintarekisteröidylle osakkeelle maksettava osinko sovellettavan verosopimuksen mukaisella alemmalla lähdeveroprosentilla, mikäli tulon saaja ennen suorituksen maksamista esittää maksajalle selvityksen kotipaikastaan ja muista sopimuksen soveltamisen edellytyksistä. Jos selvitys esitetään sen jälkeen, kun suoritus on maksettu, mutta ennen liikaa perityn veron tilittämistä valtiolle, on veron perintä oikaistava.

Varainsiirtovero

Helsingin Pörssissä tai muussa vastaavassa Arvopaperimarkkinalain tarkoittamassa julkisessa kaupankäynnissä tehdyistä uusien osakkeiden kaupoista ei peritä Suomessa varainsiirtoveroa. Mikäli luovutuksensaajan välittäjänä ei ole varainsiirtoverolaissa määritelty arvopaperikauppias (toisin sanoen välittäjä on ulkomainen arvopaperikauppias, jolla ei ole sivuliikettä tai toimistoa Suomessa), verottomuuden edellytyksenä on, että verovelvollinen luovutuksensaaja ilmoittaa luovutuksesta Suomen veroviranomaisille kahden (2) kuukauden kuluessa luovutuksesta.

Mikäli osakkeiden tai merkintäoikeuksien kauppa tehdään muuna kuin pörssikauppana ja joko myyjä tai ostaja tai molemmat ovat Suomessa yleisesti verovelvollisia, osakkeiden tai merkintäoikeuksien luovutuksista on maksettava varainsiirtoveroa 1,6 prosenttia luovutushinnasta. Varainsiirtoveron vähimmäismäärä on kymmenen (10,00) euroa. Vero on suoritettava kahden (2) kuukauden kuluessa luovutus sopimuksen tekemisestä. Mikäli ostaja ei ole Suomessa yleisesti verovelvollinen tai ulkomaisen luottolaitoksen tai sijoituspalveluyrityksen suomalainen sivuliike tai -konttori, on myyjän perittävä vero ostajalta. Mikäli kumpikaan kaupan osapuolista ei ole Suomessa yleisesti verovelvollinen taikka ulkomaisen luottolaitoksen tai sijoituspalveluyrityksen Suomessa oleva sivuliike tai -konttori, ei luovutuksesta peritä varainsiirtoveroa.

Mikäli kaupan osapuolena tai välittäjänä on suomalainen sijoituspalveluyritys tai luottolaitos tai ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen tai ulkomaisen luottolaitoksen Suomessa oleva sivuliike tai -konttori, se on velvollinen perimään varainsiirtoveron ostajalta ja tilittämään sen valtiolle.

Uusien osakkeiden liikkeelle laskemisen yhteydessä ei makseta varainsiirtoveroa.

Varallisuusvero

Varallisuusverolaki (30.12.1992/1537, muutoksineen) on kumottu 1.1.2006 alkaen lailla varallisuusverolain kumoamisesta (22.12.2005/1141).

7. SUOMEN ARVOPAPERIMARKKINAT

Johdanto

Jäljempänä selvitetään yhteenvetona Suomen arvopaperimarkkinoita koskevia tietoja ja joitakin olennaisia tämän Perusesitteen julkaisupäivänä voimassa olevia Suomen lain säännöksiä sekä arvopaperimarkkinasääntelyä. Tämän selvityksen osalta viitataan Suomen arvopaperimarkkinalainsäädäntöön. Tiivistelmä tulee lukea yhdessä Suomen lakien ja arvopaperimarkkinasääntelyn kanssa.

Arvopaperimarkkinat Suomessa

Arvopaperimarkkinalaki on tärkein ja olennaisin arvopaperimarkkinoita sääntelevä laki. Lakiin sisältyy säännöksiä muun muassa arvopaperien liikkeeseenlaskijoiden ja osakkeenomistajien tiedonantovelvollisuuksista, arvopapereiden ottamisesta julkisen kaupankäynnin kohteeksi, julkisen kaupankäynnin kohteena olevien arvopapereiden kaupasta, julkisista ostotarjouksista, lunastusvelvollisuudesta ja sisäpiiriin kuuluvien henkilöiden velvollisuuksista. Rahoitustarkastus toimii Suomen arvopaperimarkkinoita valvovana viranomaisena. Sen tehtävänä on valvoa mainittujen säännösten noudattamista.

Arvopaperimarkkinalaissa määritellään tiedonantovelvollisuuden vähimmäisvaatimukset yhtiöille, joiden osakkeet ovat julkisen kaupankäynnin kohteena tai jotka tarjoavat arvopapereita yleisölle. Annettavien tietojen on oltava riittäviä perustellun arvion tekemiseksi arvopapereista ja niiden liikkeeseenlaskijasta. Pörssiyhtiöllä on arvopaperien liikkeeseen laskun jälkeen velvollisuus julkistaa säännöllisesti tietoja muun muassa toimintansa tuloksesta ja taloudellisesta asemastaan, sekä julkistaa kaikki sellaiset tiedot, jotka ovat omiaan olennaisesti vaikuttamaan sen liikkeeseen laskemien arvopaperien arvoon.

Osakkeenomistajan on ilmoitettava osuutensa (omistusosuus) yhtiölle ja Rahoitustarkastukselle, kun se saavuttaa tai ylittää taikka vähenee alle kahdeskymmenesosan, kymmenesosan, kolmen kahdeskymmenesosan, viidesosan, neljäsosan, kolmen kymmenesosan, puolet tai kahden kolmasosan (raja) sellaisen suomalaisen yhtiön äänimäärästä tai osakkeiden kokonaismäärästä, jonka osake on otettu julkisen kaupankäynnin tai sitä Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa vastaavan kaupankäynnin kohteeksi (liputusilmoitus). Liputusilmoitus on tehtävä myös, kun osakkeenomistaja tai osakkeenomistajaan rinnastettava henkilö on osapuolena sopimuksessa tai muussa järjestelyssä, joka toteutuessaan johtaa säädetyn rajan saavuttamiseen tai ylittymiseen taikka omistusosuuden vähenemiseen säädetyn rajan alle. Osakkeenomistajan ei tarvitse tehdä liputusilmoitusta, jos ilmoituksen tekee yhteisö tai säätiö, jonka määräysvallassa osakkeenomistaja on. Saatuaan tiedon edellä tarkoitusta omistusosuuden muutoksesta pörssiyhtiön on julkistettava tieto sekä ilmoitettava tiedosta erikseen Helsingin Pörssille.

Arvopaperimarkkinalain mukaan osakkeenomistajan, jonka osuus kasvaa yli kolmen kymmenesosan yhtiön osakkeiden äänimäärästä sen jälkeen, kun yhtiön osake on otettu julkisen kaupankäynnin kohteeksi (tarjousvelvollinen), on tehtävä julkinen ostotarjous kaikista muista yhtiön liikkeeseen laskemista osakkeista ja yhtiön liikkeeseen laskemista sen osakkeisiin oikeuttavista arvopapereista (pakollinen ostotarjous). Pakollinen ostotarjous on tehtävä myös silloin, jos osakkeenomistajan osuus muun kuin pakollisen ostotarjouksen seurauksena kasvaa yli puoleen yhtiön osakkeiden äänimäärästä sen jälkeen, kun yhtiön osake on otettu julkisen kaupankäynnin kohteeksi.

Osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistaja, jonka omistus ylittää 90 % yhtiön osakkeista ja kaikkien osakkeiden tuottamasta äänimäärästä, on oikeutettu lunastamaan yhtiön loput osakkeet niiden käypään hintaan. Osakkeenomistajalla, jonka osakkeet voidaan edellä mainitulla tavalla lunastaa osakeyhtiölain perusteella, on oikeus vaatia lunastamiseen oikeutetulta osakkeenomistajalta osakkeidensa lunastamista.

Rikoslakiin sisältyy säännöksiä arvopaperimarkkinoita koskevasta tiedottamisrikoksesta, sisäpiirintiedon väärinkäytöstä sekä kurssin vääristämisestä.

Sisäpiiriä koskevat säännökset

Pörssiyhtiön täytyy ylläpitää sisäpiirirekisteriä. Julkisen kaupankäynnin kohteena olevien arvopapereiden omistuksessa ja omistusoikeudessa tapahtuneet muutokset on rekisteröitävä sisäpiirirekisteriin, mikäli arvopaperin omistaja on yhtiön hallituksen tai hallintoneuvoston jäsen tai varajäsen, toimitusjohtaja tai varatoimitusjohtaja, tilintarkastaja tai varatilintarkastaja, tai tilintarkastusyhteisön toimihenkilö, jolla on päävastuu tilintarkastuksesta arvopaperin liikkeeseen laskeneessa yhtiössä. Myös ilmoitusvelvollisen määräysvallassa olevien yhteisöjen ja vajaavaltaiten omistukset liikkeeseenlaskijayhteisössä ovat julkisia. Tieto siitä, missä yhteisöissä ilmoitusvelvollinen käyttää vaikutusvaltaa, on julkista. Julkista ei ole kuitenkaan tieto ilmoitusvelvollisen omistuksesta vaikutusvaltaisyhteisön liikkeeseenlaskijayhteisössä. Sisäpiirirekisterin on oltava yleisön saatavilla helposti. Kenellä tahansa on oikeus saada rekisteristä kopioita ja otteita.

Arvo-osuusjärjestelmä

Yleistä

Arvo-osuudella tarkoitetaan kirjausta osakkeen omistajasta. Arvo-osuustilit ja luettelot niille kirjattujen arvo-osuuksien omistajista muodostavat arvo-osuusjärjestelmän. Arvo-osuudesta ei anneta osakekirjaa, velkakirjaa tai muuta sellaista oikeuden olemassaoloa ja sisältöä koskevaa arvopaperia. Arvo-osuusjärjestelmä on keskitetty kansallisella tasolla Arvopaperikeskukselle (APK), joka tarjoaa arvopapereiden selvitys- ja rekisteröintipalveluja. APK ylläpitää keskitettyä arvo-osuusrekisteriä, johon on kirjattu oman ja vieraan pääoman ehtoiset arvopaperit. Lisäksi APK sääntelee ja valvoo arvopapereiden selvitystä ja säilytystä.

Niiden yhtiöiden, joiden osakkeet ovat julkisen kaupankäynnin kohteena Helsingin Pörssissä, on liityttävä arvo-osuusjärjestelmään. APK pitää pörssiyhtiöiden osakkeenomistajista yhtiökohtaisia osakseluetteloita sekä tarjoaa arvo-osuustilipalveluita sellaisille osakkeenomistajille, jotka eivät halua käyttää kaupallisten tilinhoitajayhteisöjen, kuten monien luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten, tarjoamia palveluita. Arvo-osuusjärjestelmään liittyneet yhtiöt ja tilinhoitajayhteisöt vastaavat arvo-osuustilien ylläpidosta johtuvista APK:n perussäilytyskuluista.

Rekisteröintimenettely

Arvo-osuusjärjestelmässä olevien yhtiöiden kaikkien osakkeenomistajien on avattava arvo-osuustili jossain tilinhoitajayhteisössä tai APK:ssa. Omistajan sijasta luetteloon voidaan merkitä rekisteröinnin hoitaja, jos arvo-osuuden omistaa ulkomaalainen tai ulkomainen yhteisö tai säätiö (hallintarekisteröinti). Hallintarekisteröinnin hoitajana voi toimia kaupintatilin tilinhaltija taikka arvopaperikeskus, tilinhoitajayhteisö tai muu arvo-osuustileistä annetun lain 5 a §:n 3 momentissa mainittu yhteisö, joka voi saada oikeuden toimia omaisuudenhoitotilin tilinhaltijana. Kaikki arvo-osuusjärjestelmään rekisteröityjen arvopapereiden siirrot toteutetaan tilisiirtona tietojärjestelmässä.

Tilinhoitajayhteisöt toimittavat arvo-osuustilin haltijoille ilmoituksen kaikista tilille tehdyistä kirjauksista. Kalenterivuoden päättyessä arvo-osuustilien haltijat saavat vuosi-ilmoituksen omistuksistaan. Jokaiselle arvo-osuustilille on merkittävä tiedot tilinhaltijasta ja muista tilille kirjattuihin arvo-osuuksiin kohdistuvien oikeuksien haltijoista taikka hallintarekisteröinnin hoitajasta, joka hallinnoi hallintarekisteröidyn tilin varoja. Arvo-osuustilitä on myös ilmentävä, minkä tilinhoitajayhteisön hoidossa kyseinen tili on. Arvo-osuustilille merkittävät tietoja ovat arvo-osuuksien lukumäärä ja laji sekä tiliin ja arvo-osuuksiin kohdistuvat oikeudet ja niiden rajoitukset. Merkintä tehdään myös mahdollisesta hallintarekisteröinnistä.

APK ja kaikki tilinhoitajayhteisöt ovat salassapitovelvollisia saamistaan arvo-osuuden liikkeeseenlaskijan tai omistajan tai muiden henkilöiden tiedoista. Julkisia ovat kuitenkin kunkin tilinomistajan nimi, kansalaisuus ja osoite sekä tilinomistajien osakkeiden lukumäärä muissa kuin hallintarekisteröintitilanteissa. Rahoitustarkastuksella on oikeus saada tilinhoitajayhteisöltä valvonnan edellyttämät tiedot sekä jäljennökset valvonnan kannalta tarpeelliseksi katsomistaan asiakirjoista. Rahoitustarkastuksella on lisäksi oikeus suorittaa valvonnan kannalta välttämätön tarkastus tällaisen yhteisön luona. Salassapitovelvollisuuden rikkomisesta on säädetty rangaistus rikoslain 38 luvussa. Tilinhoitajayhteisö on vastuussa myös hallinnoimiinsa arvo-osuustileihin liittyvistä virheistä

ja laiminlyönneistä. Mikäli asianomainen tilinhoitajayhteisö ei pysty vastaamaan velvoitteistaan, tilinomistajalla, jolle on aiheutunut vahinkoa, on oikeus saada korvaus APK:n perustamalta ja ylläpitämältä lakisääteiseltä kirjausrahastolta.

Kaupankäynti ja selvitys

Helsingin Pörssi on siirtynyt 27.9.2004 alkaen käyttämään Saxess-kaupankäyntijärjestelmää. Saxess-järjestelmässä osakekaupankäynti on täysin automatisoitu. Välittäjien palveluksessa olevat meklarit käyvät pörssin SAXESS -osakekaupankäyntijärjestelmässä kauppaa osakkeilla, merkintäoikeuksilla, optiotodistuksilla ja joukkovelkakirjoilla. Meklarit seuraavat omilta päätteiltään reaaliaikaisesti markkinoita. Päätteeltä näkyy, mitä tarjouksia muut välittäjät kirjaavat ja mitkä niistä täsmäytyvät toteutuneiksi kaupoiksi vastakkaisen tarjouksen kanssa. Kaupankäyntipäivä Saxess-kaupankäyntijärjestelmässä koostuu kaupankäyntiä edeltävästä jaksosta, varsinaisesta kaupankäynnistä sekä kaupankäynnin jälkeisestä jaksosta. Seuraavassa on esitetty lyhyt kuvaus kaupankäyntipäivän eri jaksoista.

(i) Kaupankäyntiä edeltävän vaiheen aikana (kello 8.30 - 9.45) kauppoja voidaan tehdä sopimuskauppoina. Tällöin kauppahinnat perustuvat edellisen kaupankäyntipäivän hintatiedoista muodostuviin hintarajoihin.

(ii) Varsinainen kaupankäynti tapahtuu kello 9.45 ja 18.30 välisenä aikana.

Päivän avaus tapahtuu kello 9.45. Päivän avaukseen siirretään pörssierälliset kaupankäyntiä edeltävän vaiheen aikana tallennetut tarjoukset sekä järjestelmässä jo olevat useamman päivän voimassa olevat tarjoukset.

Kaikki päivän avauksen täsmäytyksessä osittain täsmäytyneet tai täsmäytymättömät tarjoukset siirretään kello 10.00 alkavaan jatkuvaan kaupankäyntiin. Jatkuva kaupankäynti aloitetaan jaksottaisesti tarjouskirjoittain. Jokainen tarjouskirja avataan jatkuvaan kaupankäyntiin etukäteen määritetyssä järjestyksessä, jolloin osalla tarjouskirjoista päivän avaus jatkuu samalla, kun osa tarjouskirjoista on jo jatkuvassa kaupankäynnissä. Jatkuvassa kaupankäynnissä tarjoukset täsmäytetään. Lisäksi välittäjät voivat tehdä sopimuskauppoja.

Jatkuva kaupankäynti jatkuu kello 18.20 asti, jonka jälkeen alkaa päivän päätös. Päivän päätöksessä pörssierälliset tarjoukset siirtyvät jatkuvasta kaupankäynnistä huutokauppamenettelyyn. Huutokauppamenettelyssä osakkeille määrittyvät päätöskurssit kello 18.30.

(iii) Kaupankäynnin jälkeisen vaiheen aikana (kello 18.40 - 19.00) voidaan tehdä sopimuskauppoja jälkipörssikauppoina, jolloin kauppahinnan rajoina ovat päivän kaupankäynnissä muodostuneet hintarajat. Pörssikaupat selvitetään APK:n HEXClear -selvitysjärjestelmässä. HEXClearissa kauppoja selvitetään kello 10.00 ja 17.30 välisenä aikana. Kauppojen selvitysaika on yleensä kolme päivää (T+3).

Osakkeiden säilyttäminen ja hallintarekisteröinti

Kuten yllä on todettu, osakkeita voidaan säilyttää joko APK:n tai jonkin tilinhoitajayhteisön hoidettavana olevalla arvo-osuustilillä.

Hallintarekisteröityjen osakkeiden omistajilla on oikeus osinkoihin sekä kaikkiin osakkeisiin liittyviin merkintäoikeuksiin ja taloudellisiin oikeuksiin. Tällaisella osakkeenomistajalle ei lähtökohtaisesti ole kuitenkaan hallinnoimisoikeuksia, kuten oikeutta osallistua yhtiökokoukseen ja käyttää siellä äänioikeuttaan osakkeenomistajana. Jos tällainen osakkeenomistaja haluaa käyttää hallinnoimisoikeuksia, hänen tulee tilapäisesti rekisteröidä osakkeet omiin nimiinsä viimeistään kymmenen päivää ennen yhtiökokousta.

Hallintarekisteröityjä osakkeita hoitava omaisuudenhoitaja on velvollinen ilmoittamaan Rahoitustarkastukselle ja asianomaiselle yhtiölle todellisen omistajan henkilöllisyyden, mikäli se on hoitajan tiedossa, sekä omistettujen osakkeiden lukumäärän. Mikäli todellisen osakkeenomistajan henkilöllisyys ei ole tiedossa, hallintarekisteröinnin hoitaja on velvollinen ilmoittamaan yllä mainitut tiedot hallintarekisteröityjen osakkeiden omistajan puolesta toimivasta asiamiehestä. Jälkimmäisessä tapauksessa omaisuudenhoitaja on velvollinen antamaan kirjallisen selvityksen siitä, että todellinen omistaja ei ole suomalainen oikeushenkilö tai luonnollinen henkilö.

Takoma Oyj:n (ent. Suomen Helasto) osakkeita on noteerattu 24.6.1992 lähtien OTC-listalla. Noteeraus on tapahtunut Helsingin pörssin meklarilistalla 19.10.1998 alkaen. Yhtiön osake on 2.10.2006 alkaen noteerattu OMX:n Pohjoismaisella listalla pienten yhtiöiden markkina-arvoryhmässä (small cap).

Markkinatakaus

Takoma ja Nordea Pankki Oyj ovat tehneet Helsingin Pörssin Liquidity Providing (LP) -toiminnan edellytykset täyttävän sopimuksen Takoman osakkeita koskevasta markkinatakauksesta. Markkinatakauksen avulla pyritään mm. lisäämään osakkeiden likviditeettiä ja pienentämään osakkeiden osto- ja myyntitarjousten eroa sekä helpottamaan piensijoittajien kaupankäyntiä.

Sopimuksen mukaan Nordea Pankki Oyj antaa osakkeille osto- ja myyntitarjouksia siten, että tarjousten ero on enintään 4 %. Nordea Pankki Oyj on sitoutunut antamaan Takoman osakkeelle osto- ja myyntitarjouksen Helsingin Pörssin kaupankäyntijärjestelmässä Pörssin päälisellä jokaisena pörssipäivänä vähintään kahdeksankymmentäviisi (85) prosenttia Pörssin jatkuvan kaupankäynnin ajasta sekä arvopaperiin sovellettavassa päivän avaus- ja päätösmentelyssä.

Tarkkailulista

Pörssi voi päättää siirtää yhtiön osakkeen tai muun arvopaperin tarkkailulistalle, mikäli

(i) yhtiö ei täytä listalleottamisen edellytyksiä ja puutetta on pidettävä merkittävänä, tai

(ii) yhtiö on olennaisesti rikkonut listayhtiöitä koskevaa sääntelyä, tai

(iii) yhtiö on hakenut arvopaperin listalta poistamista, tai

(iv) yhtiö on julkisen ostotarjouksen kohteena tai ostotarjouksen tekijä on julkistanut aikomuksensa tehdä kyseisestä yhtiöstä ostotarjouksen, tai

(v) yhtiössä on tapahtunut käänteinen yritysvaltaus (ns. reverse take-over) tai yhtiömuutoin suunnittelee tekevänsä tai on tehnyt merkittäviä muutoksia yhtiössä, sen rakenteessa tai liiketoiminnassa siten, että kokonaisarvion perusteella yhtiötä voidaan pitää uutena yhtiönä, tai

(vi) yhtiön taloudelliseen asemaan liittyy merkittävä negatiivinen epävarmuus, tai

(vii) muun seikan perusteella yhtiöön tai sen arvopaperin hinnanmuodostukseen liittyy merkittävä epävarmuus.

Tarkkailulistalla olevan yhtiön osakkeilla käydään kauppaa normaalisti.

8. KOLMANSIEN ANTAMAT TIEDOT, ASIANTUNTIJALAUSUNNOT JA INTRESSEJÄ KOSKEVAT ILMOITUKSET

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Tampereen Laatikoneistus Oy:n hallitukselle

Olemme tarkastaneet Tampereen Laatikoneistus Oy:n Takoma Oyj:n Perusesitettä varten laaditun IFRS-tilinpäätöksen tilikaudelta 1.5.2006 – 30.4.2007. Hallitus ja toimitusjohtaja ovat laatineet EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaan laaditun tilinpäätöksen, joka sisältää taseen, tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tästä tilinpäätöksestä.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä tai puutteita.

Lausuntonamme esitämme, että EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaan laadittu tilinpäätös antaa näiden standardien tarkoittamalla tavalla oikeat ja riittävät tiedot yhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Tampereella helmikuun 18. päivänä 2008

PricewaterhouseCoopers Oy
KHT-yhteisö

Janne Rajalahti
KHT

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Hervannan Koneistus Oy:n hallitukselle

Olemme tarkastaneet Hervannan Koneistus Oy:n Takoma Oyj:n Perusesitettä varten laaditun IFRS-tilinpäätöksen tilikaudelta 1.10.2006 – 30.9.2007. Hallitus ja toimitusjohtaja ovat laatineet EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaan laaditun tilinpäätöksen, joka sisältää taseen, tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tästä tilinpäätöksestä.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä tai puutteita.

Lausuntonamme esitämme, että EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaan laadittu tilinpäätös antaa näiden standardien tarkoittamalla tavalla oikeat ja riittävät tiedot yhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Tampereella helmikuun 18. päivänä 2008

PricewaterhouseCoopers Oy
KHT-yhteisö

Janne Rajalahti
KHT

TILINTARKASTAJAN LAUSUNTO PRO FORMA –TALOUDELLISESTA INFORMAATIOSTA

Takoma Oyj:n hallitukselle

Annamme lausuntomme Takoma Oyj:n Perusesitteen liitteessä 2 esitetystä pro forma -taloudellisesta informaatiosta, joka on tarkoitettu havainnollistamaan, miten selostetut liiketapahtumat olisivat voineet vaikuttaa taloudelliseen informaatioon, mikäli liiketapahtumat olisivat tapahtuneet pro forma -taloudellisessa informaatiossa esitettynä ajankohtana.

Yhtiön hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat siitä, että pro forma -taloudellinen informaatio on laadittu komission asetuksen (EY) no.809/2004 mukaisesti. Meidän tehtävänä on antaa lausunto pro forma -taloudellisesta informaatiosta suorittamamme työn perusteella. Olemme antaneet pro forma -taloudelliseen informaatioon sisältyvästä Takoma Oyj:n 31.10.2007 päättyneen tilikauden tilinpäätöksestä lausuntomme tilintarkastuskertomuksessamme 11.12.2007, jolloin totesimme tilinpäätöksen ja toimintaker-
tomuksen laadituksi voimassa olevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Lisäksi olemme antaneet pro forma -taloudelliseen informaatioon sisältyvistä Perusesitettä varten laadituista Hervannan Koneistus Oy:n 30.9.2007 päättyneen tilikauden IFRS-tilinpäätöksestä sekä Tampereen LaatuKoneistus Oy:n 30.4.2007 päättyneen tilikauden IFRS-tilinpäätöksestä lausunnot kyseisten yhtiöiden hallituksille tilintarkastuskertomuksissamme 18.2.2008, jolloin totesimme tilinpäätökset laadituiksi voimassa olevien säännösten ja määräysten mukaisesti.

Työmme on suoritettu KHT-yhdistyksen ohjeen ”Tilintarkastajan raportointi pro forma -taloudellisesta informaatiosta” mukaisesti. Olemme tällöin verranneet pro forma -taloudellisessa informaatiossa esitettyä oikaisematonta tuloslaskelmainformaatiota vastaaviin Takoma Oyj:n julkaisemiin konsernitilinpäätöstietoihin 31.10.2007 päättyneeltä tilikaudelta, Hervannan Koneistus Oy:n IFRS tuloslaskelmatietoihin 30.9.2007 päättyneeltä tilikaudelta, josta on johdettu pro forma -taloudellisessa informaatiossa käytetyt annualisoidut tuloslaskelmatiedot sekä Tampereen LaatuKoneistus Oy:n Perusesitettä varten laadittuihin IFRS tuloslaskelmatietoihin 30.4.2007 päättyneeltä tilikaudelta, josta on johdettu pro forma -taloudellisessa informaatiossa käytetyt annualisoidut tuloslaskelmatiedot liitteessä 2 esitetyllä tavalla. Lisäksi olemme verranneet pro forma -taloudellisessa informaatiossa esitetyt oikaisemat-
mat tasetiedot Takoma Oyj:n julkaisemiin konsernitilinpäätöstietoihin 31.10.2007 päättyneeltä tilikaudelta, Hervannan Koneistus Oy:n suomalaisen kirjanpitoikäytännön mukaiseen tilintarkastamattomaan taseraporttiin 31.10.2007, johon on tehty IFRS oikaisu-
t sekä Tampereen LaatuKoneistus Oy:n IFRS-oikaistuun nettovarallisuusraporttiin 1.11.2007. Lisäksi olemme arvioineet pro forma -oikaisuja niihin liittyvän lähdeaineiston perusteella sekä selvittäneet esitetyn pro forma -taloudellisen informaation sisältöä Takoma Oyj:n johdon kanssa. Emme ole suorittaneet pro forma -taloudellisen informaation tilintarkastusta emmekä anna tilintarkastuskerto-
musta.

Lausuntonamme esitämme, että:

- pro forma -taloudellinen informaatio on koottu Perusesitteessä liitteessä 2 sivuilla 86-89 selostettuja periaatteita noudattaen;
- mainitut periaatteet ovat olennaisilta osin Takoma Oyj:n laskentaperiaat-teiden mukaisia; ja
- tehdyt pro forma -oikaisu-
t ovat soveltuvia pro forma -taloudellisen infor-
maation esittämiseksi yllä mainitun komission
asetuksen mukaisesti.

Tampereella 18. päivänä helmikuuta 2008

PricewaterhouseCoopers Oy
KHT-yhteisö

Janne Rajalahti
KHT

Mikko Lilja
KHT

9. PRO FORMA -TIEDOT

Eräitä Yhtiön tilintarkastamattomia pro forma -taloudellisia tietoja

Yleistä

Seuraavat tilintarkastamattomat pro forma -konsernitilinpäätöstiedot on esitetty havainnollistamaan lukijalle, mikä olisi Yhtiön liiketoiminnan tulos ja taloudellinen asema, jos transaktio olisi tapahtunut aiemmin. Pro forma -konsernitilinpäätöstiedoissa on huomioitu Hervannan Koneistus Oy:n koko osakekannan ja Tampereen LaatuKoneistus Oy:n liiketoiminnan hankinnat. Takoma Oyj:n tuloslaskelma ja tase on oikaistu vastaamaan yhtiön 1.11.2007 mukaista rakennetta. Esitetyt pro forma -konsernitilinpäätöstiedot eivät sisällä Suomen Helasto -konsernin 31.10.2007 lopetettuja liiketoimintoja eikä kyseisten liiketoimintojen lopettamisesta aiheutuneita kuluja.

Tiedot on esitetty ainoastaan Transaktion vaikutusten havainnollistamiseksi, eikä niiden tarkoituksena ole esittää, millainen yhdistyneen liiketoiminnan tulos tai taloudellinen asema olisi, jos Takoma Oyj, Hervannan Koneistus Oy ja Tampereen LaatuKoneistus Oy:n liiketoiminta olisi todellisuudessa yhdistetty alla mainittuna ajankohtana. Tiedot eivät myöskään havainnollista, millainen Yhtiön liiketoiminnan tulos ja taloudellinen asema on tulevaisuudessa.

Tilintarkastamaton pro forma -konsernituloslaskelma 31.10.2007 päättyneeltä tilikaudelta (12 kk) on laadittu olettaen, että Transaktio olisi tapahtunut 1.11.2006. Tilintarkastamaton pro forma -konsernitase 31.10.2007 on laadittu olettaen, että yhdistyminen olisi tapahtunut 31.10.2007. Pro forma -tietojen laadintaperiaatteita on selostettu Perusesitteen liitteessä 2.

Tuloslaskelmatiedot

Yhtiön tilintarkastamattomat pro forma -konsernituloslaskelmatiedot 31.10.2007 päättyneeltä tilikaudelta perustuvat Takoma Oyj:n osalta tilintarkastettuun IFRS-konsernituloslaskelmaan 1.11.2006 - 31.10.2007. Yhtiön pro forma -tuloslaskelmatiedot eivät sisällä Suomen Helasto -konsernin 31.10.2007 lopetettuja liiketoimintoja eikä liiketoimintojen lopettamisesta aiheutuneita kuluja.

Hervannan Koneistus Oy:n tuloslaskelmatiedot perustuvat tilintarkastetun IFRS-tilinpäätöksen 30.9.2007 (12 kk) tuloslaskelmaan ja pro formassa käytetyt tuloslaskelmatiedot ovat annualisoidut vastaamaan periodia 1.11.2006 - 31.10.2007 yhtiön IFRS-tilintarkastetusta tilinpäätöksestä sekä tilintarkastamattomasta kirjanpidon IFRS-oikaistusta tuloslaskelmaraportista 31.10.2007.

Tampereen LaatuKoneistus Oy:n tuloslaskelmatiedot perustuvat tilintarkastetun IFRS-tilinpäätöksen 30.4.2007 (12 kk) tuloslaskelmaan ja pro formassa käytetyt tuloslaskelmatiedot ovat annualisoidut vastaamaan periodia 1.11.2006 - 31.10.2007 yhtiön IFRS-tilintarkastetusta tilinpäätöksestä sekä tilintarkastetusta suomalaisen kirjanpitokäytännön mukaisesta tilinpäätöksestä 31.10.2007 (6 kk), johon on tehty IFRS-oikaisut.

Tasetiedot

Yhtiön tilintarkastamattomat pro forma -konsernitasetiedot 31.10.2007 perustuvat Takoma Oyj:n osalta tilintarkastettuun IFRS-konsernitaseeseen 31.10.2007. Yhtiön taseen pro forma -oikaisut perustuvat 1.11.2007 toteutettuun osakevaihtoon, jolla Takoma Oyj hankki Kimmo Korhoselta Hervannan Koneistus Oy:n koko osakekannan. Osakevaihdossa annettiin Kimmo Korhoselle vastikkeena 2.662.925 uutta Takoma Oyj:n osaketta ja Yhtiön osakepääomaa korotettiin 159.775,50 eurolla 939.855,96 euroon. Osakkeen merkintähinta oli 1,84 euroa, josta kirjattiin osakepääoman korotukseksi 0,06 euroa ja sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon 1,78 euroa. Osakevaihdon arvo oli Suomen Helasto Oyj:n osakkeen päätöskurssin 31.10.2007 1,84 euroa osakkeelta mukaan laskettuna 4,9 miljoonaa euroa, jonka katsotaan vastaavan osakkeen käypää arvoa.

Hervannan Koneistus Oy:n tase perustuu suomalaisen kirjanpitokäytännön mukaiseen tilintarkastamattomaan taseraporttiin 31.10.2007, johon on tehty IFRS-oikaisut.

Tampereen Laatukoneistus Oy:n hankitut varat ja velat perustuvat liiketoimintakauppakirjaan 1.11.2007 ja hankitun nettovarallisuuden oikaisemiseen käypään arvoon IFRS-normiston mukaisesti.

Liiketoimintakaupassa Takoma Oyj:n tytäryhtiö Causatak Oy osti 1.11.2007 Panostaja -konserniin kuuluneen Tampereen Laatukoneistus Oy:n liiketoiminnan 3,7 miljoonan euron kauppahinnalla. Liiketoiminnan ulkopuolinen varallisuus, mukaan lukien yhtiön omistamat kiinteistöt ja osa pitkäaikaisista veloista, jäivät liiketoimintakaupassa myyjäyhtiöön. Kaupan jälkeen Causatak Oy vaihtoi nimensä Tampereen Laatukoneistus Oy:ksi.

Pro forma -tilinpäätöstiedot on laadittu noudattaen Takoma Oyj:n tilinpäätöksen laatimisperiaatteita.

Pro forma -tilinpäätöstiedoissa ei ole otettu huomioon mahdollisia synergiaetuja. Yrityshankinnan arvioidut verovaikutukset on huomioitu.

Tässä esitetyt pro forma -taloudelliset tiedot tulee lukea yhdessä Takoma Oyj:n konsernitilinpäätöstietojen kanssa, jotka on sisällytetty Perusesitteeseen viittaamalla, sekä muualla Perusesitteessä esitettyjen tietojen kanssa.

Taloudellisia tietoja

Seuraavassa taulukossa on esitetty tilintarkastamattomia pro forma -avainlukuja tilikaudelta 1.11.2006 – 31.10.2007, jotka kuvaavat Transaktion vaikutusta Konsernin toimintaan.

TAKOMA-KONSERNIN PRO FORMA -TULOSLASKELMA 1.11.2006 - 31.10.2007

JATKUVAT LIIKETOIMINNOT (tilintarkastamaton)

1 000 euroa

Liikevaihto	17 227
Liiketoiminnan muut tuotot	129
Kulut yhteensä	-14 350
Suunnitelman mukaiset poistot	-565
Liikevoitto	2 441
Rahoitustuotot ja -kulut	-166
Tulos ennen veroja	2 275
Verot	-577
Tilikauden voitto	1 698

Liiketoiminnan muut tuotot sisältävät Hervannan Koneistus Oy:n osalta poikkeuksellisen vakuutuskorvauksen määrältään 18 tuhatta euroa (30.9.2007 päättyneeltä tilikaudelta) sekä Tampereen Laatukoneistus Oy:n osalta poikkeukselliset käyttöomaisuuden myyntivoitot 92 tuhatta euroa (31.10.2007 päättyneeltä tilikaudelta) ja poikkeuksellisen vakuutuskorvauksen 6 tuhatta euroa (30.4.2007 päättyneeltä tilikaudelta). Poikkeuksellisten liiketoiminnan muiden tuottojen yhteissumma pro forma -tilikaudelle on 111,5 tuhatta euroa. Loput 17,5 tuhatta euroa vastaavat normaalia liiketoiminnan muiden tuottojen tasoa. Yhteensä 129 tuhatta euroa.

TAKOMA-KONSERNIN PRO FORMA -TASE 31.10.2007

JATKUVAT LIIKETOIMINNOT (tilintarkastamaton)

1 000 euroa

VARAT

Pitkäaikaiset varat	
Aineettomat hyödykkeet	5 084
Aineelliset hyödykkeet	3 797
Muut pitkäaikaiset varat	30
Ennakkomaksut	202
Yhteensä	9 112
Lyhytaikaiset varat	
Vaihto-omaisuus	3 599
Myyntisaamiset ja muut saamiset	3 072
Rahavarat	10 670
Yhteensä	17 341

VARAT YHTEENSÄ 26 453**OMA PÄÄOMA JA VELAT**

Emoyrityksen osakkeenomistajille kuuluva oma pääoma	
Osakepääoma	940
Muu sidottu oma pääoma	422
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	4 969
Vapaa oma pääoma	14 603
Oma pääoma yhteensä	20 934

VELAT

Laskennallinen verovelka	301
Pitkäaikainen vieras pääoma	2 064
Lyhytaikainen vieras pääoma	3 155
Velat yhteensä	5 519

OMA PÄÄOMA JA VELAT YHTEENSÄ 26 453

10. ESITTEESEEN VIITTAAMALLA SISÄLLYTETYT ASIAKIRJAT

Seuraavat asiakirjat ovat saatavilla veloituksetta Takoman pääkonttorista Postitorvenkatu 16, 33840 Tampere. Asiakirjat ovat saatavilla myös osoitteesta www.takoma.fi.

Takoman vuosikertomus 2007 s. 16-51

Tilinpäätös tilikaudelta 1.11.2006 - 31.10.2007

Hallituksen toimintakertomus 2007

Tilintarkastuskertomus 2007

Suomen Helaston vuosikertomus 2006 s.12-45

Tilinpäätös tilikaudelta 1.11.2005 - 31.10.2006

Hallituksen toimintakertomus 2006

Tilintarkastuskertomus 2006

Suomen Helaston vuosikertomus 2005 s. 12-28

Tilinpäätös tilikaudelta 1.11.2004 - 31.10.2005

Hallituksen toimintakertomus 2005

Tilintarkastuskertomus 2005

Hervannan Koneistus Oy:n tilintarkastettu

IFRS-tilinpäätös ja tilintarkastuskertomus

30.9.2007 päättyneeltä tilikaudelta

Hervannan Koneistus Oy:n tilintarkastettu

tilinpäätös, hallituksen toimintakertomus ja tilintarkastuskertomus

30.9.2006 päättyneeltä tilikaudelta

Hervannan Koneistus Oy:n tilintarkastettu

tilinpäätös, hallituksen toimintakertomus ja tilintarkastuskertomus

30.6.2005 päättyneeltä tilikaudelta

Tampereen LaatuKoneistus Oy:n tilintarkastettu

IFRS-tilinpäätös ja tilintarkastuskertomus

30.4.2007 päättyneeltä tilikaudelta

Tampereen LaatuKoneistus Oy:n tilintarkastettu

tilinpäätös ja tilintarkastuskertomus

31.10.2007 päättyneeltä tilikaudelta

Tampereen LaatuKoneistus Oy:n tilintarkastettu

tilinpäätös ja tilintarkastuskertomus

30.4.2006 päättyneeltä tilikaudelta

Tampereen LaatuKoneistus Oy:n tilintarkastettu

tilinpäätös ja tilintarkastuskertomus

30.4.2005 päättyneeltä tilikaudelta

Sijoittajan kannalta merkitykselliset vuosikertomusten tiedot on muilta osin sisällytetty Perusesitteeseen.

11. LIITTEET

1. Takoma Oyj:n yhtiöjärjestys
2. Konsernin pro forma -taloudellinen informaatio
3. Hervannan Koneistus Oy:n yhtiöjärjestys
4. Tampereen Laatumoneistus Oy:n yhtiöjärjestys

LIITE 1

TAKOMA OYJ YHTIÖJÄRJESTYS

1 § Yhtiön toiminimi on Takoma Oyj ja kotipaikka Tampere.

2 § Yhtiön toimialana on joko suoraan tai tytär- tai osakkuusyhtiöidensä välityksellä suunnitella, kehittää, myydä ja valmistaa maailmanlaajuisesti konepaja-, koneenrakennus-, työlaite- ja automaatioteollisuuden komponentteja, tuotteita ja järjestelmiä sekä niihin liittyviä palveluja. Yhtiö voi myös emoyhtiönä huolehtia konsernin organisaatiosta, rahoituksesta, ostoista ja muista sen kaltaisista yhteisistä tehtävistä sekä omistaa kiinteistöjä, osakkeita ja osuuksia, harjoittaa arvopaperikauppaa ja muuta sijoitustoimintaa.

3 § Yhtiön vähimmäispääoma on 600.000,- euroa ja enimmäispääoma 60.000.000,- euroa, joissa rajoissa osakepääomaa voidaan korottaa tai alentaa yhtiöjärjestystä muuttamatta. Osakkeen nimellisarvo on kuusi senttiä.

4 § Yhtiön osakkeet kuuluvat yhtiön hallituksen määräämän ilmoittautumispäivän jälkeen arvo-osuusjärjestelmään.

Ilmoittautumispäivän jälkeen oikeus saada yhtiöstä jaettavia varoja sekä merkintäoikeus osakepääomaa korotettaessa on vain sillä,

1. joka on täsmäytyspäivänä merkitty osakkeenomistajaksi osakasluetteloon;
2. jonka oikeus suorituksen saamiseen on täsmäytyspäivänä kirjattu osakasluetteloon merkityn osakkeenomistajan arvo-osuustilille ja merkitty osakasluetteloon; tai
3. jos osake on hallintarekisteröity, jonka arvo-osuustilille osake on täsmäytyspäivänä kirjattu ja jonka osakkeiden hoitaja on täsmäytyspäivänä merkitty osakasluetteloon osakkeiden hoitajaksi.

5 § Yhtiöllä on hallitus johon kuuluu vähintään kolme (3) ja enintään seitsemän (7) varsinaista jäsentä. Hallituksen jäsenten toimikausi päättyy vaalia ensiksi seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä.

6 § Yhtiöllä on toimitusjohtaja, jonka valitsee hallitus.

7 § Yhtiössä on vähintään kaksi (2) ja enintään neljä (4) varsinaista tilintarkastajaa. Tilintarkastajien toimikausi on tilikausi. Tilintarkastajien tehtävä päättyy vaalia ensiksi seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä.

8 § Yhtiön toiminimen kirjoittaa toimitusjohtaja ja hallituksen puheenjohtaja, kumpikin erikseen yksin tai kaksi hallituksen jäsentä yhdessä. Hallitus voi antaa nimeltä mainituille henkilöille oikeuden kirjoittaa yhtiön toiminimi joko yksin tai yhdessä jonkun toisen toiminimen kirjoittamiseen oikeutetun kanssa. Prokuroista päättää yhtiön hallitus.

9 § Kutsu yhtiökokoukseen on toimitettava osakkeenomistajille aikaisintaan kaksi kuukautta ja viimeistään 17 päivää ennen kokousta julkaisemalla kokouskutsu yhtiökokouksen määräämässä vähintään yhdessä valtakunnallisen levikin omaavassa sanomalehdessä. Osakkeenomistajan on halutessaan osallistua yhtiökokoukseen ilmoitauduttava ennakolta kokouskutsussa mainitussa paikassa ja viimeistään siinä mainittuna päivänä, joka voi olla aikaisintaan 10 päivää ennen kokousta.

10 § Varsinainen yhtiökokous on pidettävä vuosittain hallituksen määräämänä päivänä huhtikuun loppuun mennessä. Kokouksessa on esitettävä:

1. tilinpäätös, joka käsittää tuloslaskelman, taseen ja toimintakertomuksen
2. tilintarkastuskertomus

päätettävä:

3. tuloslaskelman ja taseen vahvistamisesta
4. toimenpiteistä, joihin vahvistetun taseen mukainen voitto tai tappio antaa aihetta
5. vastuuvapaudesta hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle
6. hallituksen jäsenten palkkioista
7. hallituksen jäsenten lukumäärästä
8. tilintarkastajien lukumäärästä

valittava:

9. hallituksen jäsenet
10. tilintarkastajat käsiteltävä:

käsiteltävä:

11. muut kokouskutsussa mainitut asiat.

11 § Yhtiön tilikausi alkaa 1. päivänä marraskuuta ja päättyy 31. päivänä lokakuuta.

12 § poistettu

13 § poistettu

LIITE 2

PRO FORMA -TIEDOT: NYKYMUOTOISEN KONSERNIN PRO FORMA -TALOUDELLISET TIEDOT 1.11.2006-31.10.2007

A. Tilintarkastamattomien pro forma -taloudellisen informaation laadintaperiaatteet

Seuraavat tilintarkastamattomat pro forma -konsernitilinpäätöstiedot on esitetty havainnollistamaan lukijalle, mikä olisi Yhtiön liiketoiminnan tulos ja taloudellinen asema, jos Transaktio olisi tapahtunut aiemmin. Pro forma -konsernitilinpäätöstiedoissa on huomioitu Hervannan Koneistus Oy:n koko osakekannan ja Tampereen Laatumoneistus Oy:n liiketoiminnan hankinnat. Takoma Oyj:n tuloslaskelma ja tase on oikaistu vastaamaan yhtiön 1.11.2007 mukaista rakennetta. Esitetyt pro forma -konsernitilinpäätöstiedot eivät sisällä Suomen Helasto -konsernin 31.10.2007 lopetettuja liiketoimintoja eikä kyseisten liiketoimintojen lopettamisesta aiheutuneita kuluja.

Tiedot on esitetty ainoastaan Transaktion vaikutusten havainnollistamiseksi, eikä niiden tarkoituksena ole esittää, millainen yhdistyneen liiketoiminnan tulos tai taloudellinen asema olisi, jos Takoma Oyj, Hervannan Koneistus Oy ja Tampereen Laatumoneistus Oy:n liiketoiminta olisi todellisuudessa yhdistetty alla mainittuna ajankohtana. Tiedot eivät myöskään havainnollista, millainen Yhtiön liiketoiminnan tulos ja taloudellinen asema on tulevaisuudessa.

Tilintarkastamaton pro forma -konsernituloslaskelma 31.10.2007 päättyneeltä tilikaudelta (12 kk) on laadittu olettaen, että Transaktio olisi tapahtunut 1.11.2006. Tilintarkastamaton pro forma -konsernitase 31.10.2007 on laadittu olettaen, että yhdistyminen olisi tapahtunut 31.10.2007.

Saman määräysvallan alla tapahtuneet transaktiot

Takoma Oyj:n (ent. Suomen Helasto Oyj) liiketoimintayhtiöiden myynti emoyhtiö Panostaja Oyj:lle

Panostaja ilmoitti 27.9.2007 aikomuksestaan muuttaa tytäryhtiönsä Suomen Helasto Oyj Takoma Oyj:ksi. Ylimääräinen yhtiökokous hyväksyi 17.10.2007 Suomen Helasto Oyj:n muuttumisen Takoma Oyj -nimiseksi konepajaemoyhtiöksi. Samalla Suomen Helasto Oyj:n yhtiökokous valtuutti yhtiön hallituksen parhaaksi katsomallaan tavalla myymään liiketoimintayhtiönsä emoyhtiölleen Panostaja Oyj:lle sekä ostamaan Hervannan Koneistus Oy:n koko osakekannan Kimmo Korhoselta ja hankkimaan kuuluvan Tampereen Laatumoneistus Oy:n liiketoiminnan emoyhtiöltään Panostaja Oyj:ltä.

Yhtiökokouksen 17.10.2007 päätöksen mukaisesti Suomen Helasto Oyj myi 31.10.2007:

- Porin Pultti Oy:n, Helsingin Laaturuuvit Oy:n sekä Ruuvipojat Oy:n osakkeet Panostaja Oyj:n kokonaan omistamalle Ollinvara III Oy:lle yhteensä 2,1 miljoonan euron kauppahinnalla;
- Seinäjoen Rakennustarvike ja Lukko Oy:n sekä Suomen Helakeskus Oy:n osakkeet Panostaja Oyj:n kokonaan omistamalle Novacausa II Oy:lle yhteensä 11,8 miljoonan euron kauppahinnalla ja ehdolla, että myyjällä on oikeus nostaa mainituista tytäryhtiöistään yhteensä enintään 1,5 miljoonaa euroa osinkoa. Myyjä nosti osinkoa tämän perusteella yhteensä 337 tuhatta euroa;
- LukkoExpert Security Oy:n osakkeet Panostaja Oyj:n kokonaan omistamalle Novacausa I Oy:lle 2,3 miljoonan euron kauppahinnalla; sekä
- Helakiinteistöt Oy:n, Pulapotti Oy:n ja Suomen Turvaurakointi Oy:n osakkeet Panostaja Oyj:n kokonaan omistamille Panostaja Real Estate Oy:lle ja Solikko Oy:lle yhteensä 0,3 miljoonan euron kauppahinnalla.

Suomen Helasto Oyj:n 31.10.2007 saama kokonaiskauppahinta oli 16,5 miljoonaa euroa. Lisäksi tytäryhtiöt maksoivat velkansa Suomen Helastolle.

Tilinpäätöksessä 31.10.2007 entisen Suomen Helaston liiketoiminnot on esitetty lopetettuina liiketoimintoina eikä yhtiöllä ollut jatkuvaa liiketoimintaa lainkaan.

Panostaja-konserniin kuuluneen Tampereen Laatumoneistus Oy:n liiketoiminnan hankinta Takoma-konserniin

Takoma Oyj:n tytäryhtiö Causatak Oy osti 1.11.2007 Panostaja-konserniin kuuluvan Tampereen Laatumoneistus Oy:n liiketoiminnan 3,7 miljoonan euron kauppahinnalla. Liiketoiminnan ulkopuolinen varallisuus, mukaan lukien yhtiön omistama toimitila, jäi liiketoimintakaupassa myyjäyhtiöön.

Yhtiö johto on IAS 8:n edellyttämällä tavalla käyttänyt harkintaansa laatimisperiaatetta valitessaan ja päättänyt soveltaa saman määräysvallan alaisiin liiketoimintojen yhdistämissiin IFRS 3 -standardia ja on täten arvostanut emoyhtiöltään hankitun liiketoiminnan nettovarot käypiin arvoihin ja kirjannut hankinnasta alustavasti 903 tuhatta euroa liikearvoa.

Tuloslaskelmatiedot

Yhtiön tilintarkastamattomat pro forma -konsernituloslaskelmatiedot 31.10.2007 päättyneeltä tilikaudelta perustuvat Takoma Oyj:n osalta tilintarkastettuun IFRS-konsernituloslaskelmaan 1.11.2006 - 31.10.2007. Yhtiön pro forma -tuloslaskelmatiedot eivät sisällä Suomen Helasto -konsernin 31.10.2007 lopetettuja liiketoimintoja eikä liiketoimintojen lopettamisesta aiheutuneita kuluja.

Hervannan Koneistus Oy:n pro forma -tuloslaskelmatiedot perustuvat tilintarkastetun IFRS-tilinpäätöksen 30.9.2007 (12 kk) tuloslaskelmaan ja pro formissa käytetyt tuloslaskelmatiedot on annualisoitu vastaamaan periodia 1.11.2006 - 31.10.2007 yhtiön tilintarkastetusta IFRS-tilinpäätöksestä sekä tilintarkastamattomasta kirjanpidon IFRS-oikaistusta tuloslaskelmaraportista 31.10.2007.

Laskelma Hervannan Koneistus Oy:n annualisoidun IFRS-tuloslaskelman muodostumisesta:

1 000 euroa	1 kk IFRS 1.10.2007 - 31.10.2007 (tilintarkastamaton)	12kk IFRS 1.10.2006 - 30.9.2007 (tilintarkastettu)	Vähennetään 1/12 osaa edellisestä	Annualisoitu IFRS 1.11.2006 - 31.10.2007 (tilintarkastamaton)
TULOSLASKELMA				
Liikevaihto	1 013,6	11 032,0	-919,3	11 126,3
Valmiiden ja ket muutos	22,7	292,6	-24,4	290,9
Liiketoim. muut tuotot	0,0	27,6	-2,3	25,3
Aineiden ja tarvikkeiden käyttö	-582,0	-6 345,4	528,8	-6 398,6
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	-149,3	-1 757,3	146,4	-1 760,2
Poistot	-38,3	-429,5	35,8	-432,0
Liiketoiminnan muut kulut	-107,4	-1 028,2	85,7	-1 049,9
Liikevoitto	159,3	1 791,8	-149,3	1 801,8
Rahoitustuotot ja -kulut	-13,5	-158,2	13,2	-158,5
Tilinpäätössiirrot	0,0	0,0	0,0	0,0
Voitto ennen veroja	145,8	1 633,6	-136,1	1 643,3
Tuloverot	-26,9	-417,7	34,8	-409,8
Tilikauden voitto	118,9	1 215,9	-101,3	1 233,5

Annualisoitu IFRS-tuloslaskelma perustuu tilintarkastettuun IFRS-tilinpäätökseen 30.9.2007 sekä kirjanpidon kuukausituloslaskelmaan 31.10.2007 johon on tehty IFRS-oikaisu.

Aikaisemmin noudatettujen FAS vaatimusten mukaisesti yhtiö on tehnyt fyysisen inventaarin vain tilinpäätösten yhteydessä. Yhtiön liiketoiminta ei sisällä merkittäviä kausivaihteluita. Lisäksi yhtiön valmistus on tarkastelluilla ajanjaksoilla toiminut täydellä kapasiteetilla. Näistä syistä tuloslaskelma on annualisoitu lineaarisesti.

Tampereen Laatumoneistus Oy:n osalta pro forma -tuloslaskelmatiedot perustuvat tilintarkastettuun IFRS-tilinpäätökseen 30.4.2007 (12 kk) tuloslaskelmaan ja pro formissa käytetyt tuloslaskelmatiedot ovat annualisoituneet vastaamaan periodia 1.11.2006 - 31.10.2007 yhtiön IFRS-tilintarkastetusta tilinpäätöksestä sekä tilintarkastetusta suomalaisen kirjanpitoikäytännön mukaisesta tilinpäätöksestä 31.10.2007 (6 kk), johon on tehty IFRS-oikaisu.

Laskelma Tampereen Laatu-koneistus Oy:n annualisoidun IFRS-tuloslaskelman muodostumisesta:

1 000 euroa	6 kk IFRS 1.5.2007 - 31.10.2007 (tilintarkastamaton)	12kk IFRS 1.5.2006 - 30.4.2007 (tilintarkastettu)	Vähennetään 6/12 osaa edellisestä	Annualisoitu IFRS 1.11.2006 - 31.10.2007 (tilintarkastamaton)
TULOSLASKELMA				
Liikevaihto	3 199,2	5 803,8	-2 901,9	6 101,1
Valmiiden ja ket muutos	-137,9	-43,8	21,9	-159,8
Liiketoim. muut tuotot	94,4	18,9	-9,5	103,9
Aineiden ja tarvikkeiden käyttö	-1 435,1	-2 724,3	1 362,2	-2 797,3
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	-872,6	-1 727,5	863,8	-1 736,4
Poistot	-59,4	-151,9	75,9	-135,3
Liiketoiminnan muut kulut	-232,1	-437,4	218,7	-450,8
Liikevoitto	556,5	737,8	-368,9	925,4
Rahoitustuotot ja -kulut	-12,6	-14,5	7,3	-19,9
Tilinpäätössiirrot	0,0	0,0	0,0	0,0
Voitto ennen veroja	543,9	723,3	-361,6	905,6
Tuloverot	-141,9	-193,3	96,7	-238,6
Tilikauden voitto	402,0	530,0	-265,0	667,0

Annualisoitu IFRS-tuloslaskelma perustuu tilintarkastettuun IFRS-tilinpäätökseen 30.4.2007 sekä tilinpäätökseen 31.10.2007, johon on tehty IFRS-oikaisut.

Aikaisemmin noudatettujen FAS vaatimusten mukaisesti yhtiö on tehnyt fyysisen inventaarin vain tilinpäätösten yhteydessä. Yhtiön liiketoiminta ei sisällä merkittäviä kausivaihteluita. Lisäksi yhtiön valmistus on tarkastelluilla ajanjaksoilla toiminut täydellä kapasiteetilla. Näistä syistä tuloslaskelma on annualisoitu lineaarisesti.

Tasetiedot

Yhtiön tilintarkastamattomat pro forma -konsernitasetiedot 31.10.2007 perustuvat Takoma Oyj:n osalta tilintarkastettuun IFRS-konsernitaseeseen 31.10.2007. Yhtiön taseen pro forma -oikaisut perustuvat 1.11.2007 toteutettuun osakevaihtoon, jolla Takoma Oyj hankki Kimmo Korhoselta Hervannan Koneistus Oy:n koko osakekannan. Osakevaihdossa annettiin Kimmo Korhoselle vastikkeena 2.662.925 uutta Takoma Oyj:n osaketta ja Yhtiön osakepääomaa korotettiin 159.775,50 eurolla 939.855,96 euroon. Osakkeen merkintähinta oli 1,84 euroa, josta kirjattiin osakepääoman korotukseksi 0,06 euroa ja sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon 1,78 euroa. Osakevaihdon arvo oli Suomen Helasto Oyj:n osakkeen päätöskurssin 1,84 euroa osakkeelta 31.10.2007 mukaan laskettuna 4,9 miljoonaa euroa, jonka katsotaan vastaavan käypää arvoa.

Hervannan Koneistus Oy:n osalta pro forma -tasetiedot perustuvat suomalaisen kirjanpitoikäntönnön mukaiseen tilintarkastamattomaan taseraporttiin 31.10.2007, johon on tehty IFRS-oikaisut.

Tampereen Laatu-koneistus Oy:n hankitut varat ja velat perustuvat liiketoimintakauppakirjaan 1.11.2007 ja hankitun nettovarallisuuden arvostamiseen käypään arvoon IFRS-normiston mukaisesti.

Liiketoimintakaupassa Takoma Oyj:n tytäryhtiö Causatak Oy osti 1.11.2007 Panostaja -konserniin kuuluneen Tampereen Laatu-koneistus Oy:n liiketoiminnan 3,7 miljoonan euron kauppahinnalla. Liiketoiminnan ulkopuolinen varallisuus, mukaan lukien yhtiön omistamat kiinteistöt ja osa pitkäaikaisista veloista, jäivät liiketoimintakaupassa myyjäyhtiöön. Kaupan jälkeen Causatak Oy vaihtoi nimensä Tampereen Laatu-koneistus Oy:ksi.

Pro forma -tilinpäätöstiedot on laadittu noudattaen Takoma Oyj:n tilinpäätöksen laatimisperiaatteita.

Pro forma -tilinpäätöstiedoissa ei ole otettu huomioon mahdollisia synergiaetuja. Arvioidut yrityshankinnan verovaiikutukset on huomioitu.

Tässä esitetyt pro forma -taloudelliset tiedot tulee lukea yhdessä Takoma Oyj:n konsernitilinpäätöstietojen kanssa, jotka on sisällytetty tähän Perusesitteeseen viittaamalla, sekä muualla Perusesitteessä esitettyjen tietojen kanssa.

B. Tilintarkastamattomat Takoma-konsernin pro forma -tuloslaskelma ja -tase

TAKOMA-KONSERNIN PRO FORMA-TULOSLASKELMA 1.11.2006-31.10.2007 (tilintarkastamaton)					
1 000 euroa	Takoma - Konserni	Hervannan Koneistus Oy	Tampereen Laatukoneistus Oy	pro forma oikaisut	Takoma- konserni
	IFRS	annualisoitu IFRS	annualisoitu IFRS		pro forma
	1.11.2006 - 31.10.2007	1.11.2006 - 31.10.2007	1.11.2006 - 31.10.2007		1.11.2006 - 31.10.2007
	(tilintarkastettu)	(tilintarkastamaton)	(tilintarkastamaton)		(tilintarkastamaton)
					jatkuvat liiketoiminnot
Liikevaihto		11 126	6 101		17 227
Liiketoim. muut tuotot		25	104		129
Kulut yhteensä (3a)		-8 918	-5 144	-288	-14 350
Suunnitelman mukaiset poistot (3b)		-432	-135	2	-565
Liikevoitto	0	1 802	925	-286	2 441
Rahoitustuotot ja -kulut (3c)		-159	-20	12	-166
Tilikauden voitto lopetetuista toiminnoista (3d)	11 640			-11 640	0
Tulos ennen veroja	11 640	1 643	906	-11 914	2 275
Verot (3e)	0	-410	-239	71	-577
Tilikauden voitto	11 640	1 233	667	-11 843	1 698

Liiketoiminnan muut tuotot sisältävät Hervannan Koneistus Oy:n osalta poikkeuksellisen vakuutuskorvauksen määrältään 18 tuhatta euroa (30.9.2007 päättyneeltä tilikaudelta) sekä Tampereen Laatukoneistus Oy:n osalta poikkeukselliset käyttöomaisuuden myyntivoitot 92 tuhatta euroa (31.10.2007 päättyneeltä tilikaudelta) ja poikkeuksellisen vakuutuskorvauksen 6 tuhatta euroa (30.4.2007 päättyneeltä tilikaudelta). Poikkeuksellisten liiketoiminnan muiden tuottojen yhteissumma pro forma -tilikaudelle on 111,5 tuhatta euroa. Loput 17,5 tuhatta euroa vastaavat normaalia liiketoiminnan muiden tuottojen tasoa. *Yhteensä 129 tuhatta euroa*

TAKOMA-KONSERNIN TASE 31.10.2007 (tilintarkastamaton)					
1 000 euroa	Takoma-konserni	Hervannan Koneistus Oy	Tampereen Laatukoneistus Oy	pro forma oikaisut	Takoma- konserni
	IFRS	IFRS	Hankitut varat ja velat		pro forma
	31.10.2007	31.10.2007	31.10.2007		31.10.2007
	(tilintarkastettu)	(tilintarkastamaton)	(tilintarkastamaton)		(tilintarkastamaton)
			(2) *		
VARAT					
Pitkäaikaiset varat					
Aineettomat hyödykkeet (1, 2*, 4a)	4	290	8	4 782	5 084
Aineelliset hyödykkeet	5	3 381	410		3 797
Muut pitkäaikaiset varat	30				30
Ennakkomaksut	92	110			202
Yhteensä	131	3 781	419	4 782	9 112
Lyhytaikaiset varat					
Vaihto-omaisuus (4b)		2 000	1 542	57	3 599
Myyntisaamiset ja muut saamiset	42	1 503	1 527		3 072
Rahavarat (4c)	16 079	17	62	-5 488	10 670
Yhteensä	16 121	3 520	3 131	-5 431	17 341
VARAT YHTEENSÄ	16 251	7 301	3 550	-649	26 453

	Takoma-konserni	Hervannan Koneistus Oy	Tampereen Laatumkoneistus Oy	pro forma oikaisut	Takoma-konserni
	IFRS	IFRS	Hankitut varat ja velat		pro forma
31.10.2007		31.10.2007	31.10.2007		31.10.2007
	(tilintarkastettu)	(tilintarkastamaton)	(tilintarkastamaton) (2) *		(tilintarkastamaton)
OMA PÄÄOMA JA VELAT					
Emoyrityksen osakkeenomistajille kuuluva oma pääoma					
Osakepääoma (4d)	780	300		-140	940
Muu sidottu oma pääoma	422				422
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto (4e)	229			4 740	4 969
Vapaa oma pääoma (4f)	14 603	762		-762	14 603
Oma pääoma yhteensä	16 034	1 062		3 838	20 934
VELAT					
Laskennallinen verovelka (4g)		232	54	15	301
Pitkäaikainen vieras pääoma		3 719	50	-1 705	2 064
Lyhytaikainen vieras pääoma (4h)	217	2 288	649		3 155
Velat yhteensä	217	6 240	753	-1 690	5 519
OMA PÄÄOMA JA VELAT YHTEENSÄ	16 251	7 301	753	2 148	26 453
Ero	0	0	2 797	-2 797	0

Pro forma oikaisut

Konsernin tilintarkastamattomissa pro forma -konsernituloslaskelma ja -tase tiedoissa on käytetty seuraavia oletuksia:

(1) Alustava hankintamenolaskelma: Hervannan Koneistus Oy

HANKITUN NETTOVARALLISUUDEN ERITTELY			
1 000 euroa	Yhdistämisessä kirjatut käyvät arvot		Kirjanpitoarvot ennen yhdistämistä
	(IFRS)		(IFRS)
Aineettomat hyödykkeet	8		289
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	3 492		3 492
Vaihto-omaisuus	2 057		2 000
Saamiset	1 504		1 504
Rahavarat	17		17
Velat	-6 255		-6 240
Hankittu nettovarallisuus	823		1 062
Hankintamenon muodostuminen 1 000 euroa			
Maksettu osakkeina (2.662.925 kpl 1,84 euroa per osake)	4 900		
Hankinnoista välittömästi johtuneet kulut	83		
Hankintameno yhteensä	4 983		
Hankitun nettovarallisuuden käypä arvo	823		
Liikearvo	4 160		

Pro forma -konsernitaseessa tehty Hervannan Koneistus Oy:n kauppahinnan allokointi on alustava ja vielä kesken. Hervannan Koneistus Oy:n liikearvosta osan voidaan arvioida muodostuvan toimintaprosesseista. Näin syntyvien aineettomien oikeuksien vuotuisten poistojen määrä selviää vasta lopullisten laskelmien myötä. Pro forma -konsernitilinpäätökseen ei ole arvioitu kyseisten aineettomien oikeuksien poistoja.

Pro forma -konsernitaseessa 31.10.2007 kauppahintaa on allokoitu vaihto-omaisuuden arvoon 57 tuhatta euroa. Arvioitu jäljelle jäävä liikearvo muodostuu ammattitaitoisesta työvoimasta, erityisesti CNC-koneistajista, ja liiketoiminnan tulonodotuksesta. Synergiaedut yhteisten materiaali- ja palveluhankintojen osalta sekä henkilöstön erikoisosaamisen hyödyntämisestä muualla konsernissa ovat myös osa jäljelle jäävää liikearvoa.

(2)* Tampereen Laatakoneistus Oy:n liiketoimintakaupassa hankittu varallisuus ja velat käypään arvoon sekä maksettu vastike

Alustava hankintamenolaskelma: Tampereen Laatakoneistus Oy

HANKITUN NETTOVARALLISUUDEN ERITTELY		
1 000 euroa	Yhdistämisessä kirjatut käyvät arvot (IFRS)	Kirjanpitoarvot ennen yhdistämistä (IFRS)
Aineettomat hyödykkeet	8	8
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	410	410
Vaihto-omaisuus	1 543	1 437
Saamiset	1 527	1 527
Rahavarat	62	62
Velat	-753	-725
Hankittu nettovarallisuus	2 797	2 718
Hankintamenon muodostuminen 1 000 euroa		
Maksettu rahana	3 700	
Hankinnoista välittömästi johtuneet kulut	0	
Hankintameno yhteensä	3 700	
Hankitun nettovarallisuuden käypä arvo	2 797	
Liikearvo	903	

Pro forma -konsernitaseessa tehty Tampereen Laatakoneistus Oy:n kauppahinnan allokointi on alustava ja vielä kesken. Pro forma konsernitaseessa kauppahintaa on allokoitu vaihto-omaisuuden arvoon 106 tuhatta euroa. Yhtiön vakiintuneiden toimintaprosessien kyseisellä erityistoimialalla voidaan myös arvioida sisältyvän syntyneeseen liikearvoon. Näin syntyvien aineettomien oikeuksien vuotuisten poistojen määrä selviää vasta lopullisten laskelmien myötä.

Arvioitu jäljelle jäävä liikearvo muodostuu ammattitaitoisesta työvoimasta, erityisesti koneistajista, ja liiketoiminnan tulonodotuksesta. Synergia-edut yhteisten materiaali- ja palveluhankintojen osalta sekä henkilöstön erikoisosaamisen hyödyntämisestä muualla konsernissa ovat myös osa jäljelle jäävää liikearvoa.

Liiketoimintakaupassa siirtyneet velat jakautuvat lyhytaikaisiin velkoihin 649 tuhatta euroa, pitkäaikaisiin osamaksuvelkoihin 50 tuhatta euroa ja laskennalliseen verovelkaan 26 tuhatta euroa. Laskennallinen verovelka on syntynyt yleiskulujen lisäämisestä vaihto-omaisuuden arvoon (IAS 2). Yhteensä 725 tuhatta euroa.

(3) Tuloslaskelman pro forma-oikaisujen muut oletukset:

- Kuluihin on lisätty 1.11.2007 tehtyyn vuokrasopimukseen perustuvat Tampereen Laatakoneistus Oy:n toimitilavuokrat (kulujen lisäys 142 tuhatta euroa) ja Hervannan Koneistus Oy:n ja Tampereen Laatakoneistus Oy:n hankintamenon kohdistaminen vaihto-omaisuuden arvoon ajanhetkellä 1.11.2006 yhteensä 146 tuhatta euroa, joka realisoituu kustannuksena kokonaan tilikauden aikana. Pro forma taseessa hankintamenon kohdistus vaihto-omaisuuden arvoon on tehty vuotta myöhemmän ajanhetken 31.10.2007 mukaan. Yhteensä 288 tuhatta euroa.
- Suunnitelman mukaisista poistoista on vähennetty Tampereen Laatakoneistus Oy:n rakennusten poistot 2 tuhatta euroa. Rakennukset eivät siirtyneet liiketoiminta-kaupassa.
- Rahoituskuluista on vähennetty Tampereen Laatakoneistus Oy:n liiketoimintakaupassa siirtymättömien pitkäaikaisten lainojen korot määrältään 12 tuhatta euroa.
- Voitto lopetetuista liiketoiminnoista on oikaistu (11.640 tuhatta euroa). Voitto on syntynyt entisen Suomen Helaston tytäryhtiöosakkeiden myynnistä (verotonta) ja Suomen Helaston emoyhtiön kuluista.
- Kaikkien verollisten tuloslaskelmaoikaisujen nettoverovaikutus on 71 tuhatta euroa verovelan palautusta verokannalla 26%. Voitto lopetetuista liiketoiminnoista ei aiheuta veroseuraamuksia.

(4) Taseen pro forma -oikaisujen muut oletukset:

- a) Aineettomiin hyödykkeisiin on tehty Hervannan Koneistus Oy:n hankinnasta aiheutuva konserniliikearvon lisäys 3.879 tuhatta euroa (4.160 tuhatta euroa - 281 tuhatta euroa yhtiön taseeseen sisällynyttä liikearvoa) sekä Tampereen Laa tukoneistus Oy:n liiketoimintakaupassa syntynyt liikearvo 903 tuhatta euroa. Yhteensä 4.782 tuhatta euroa.
- b) Hervannan Koneistus Oy:n hankintamenoa on allokoitu vaihto-omaisuuden arvoon 57 tuhatta euroa. Muiden hankittujen varojen ja velkojen IFRS-kirjanpitoarvojen katsotaan vastaavan käypiä arvoja.
- c) Konsernin rahavaroja on vähennetty Hervannan Koneistuksen hankinnan muilla kuluilla 83 tuhatta euroa ja Panostaja Oyj:lle marraskuussa 2007 maksetuilla Hervannan Koneistuksen omien osakkeiden lunastukseen otetulla 1.705 tuhannen euron velalla sekä Tampereen Laa tukoneistus Oy:n liiketoiminnan kauppahinnalla 3.700 tuhatta euroa. Yhteensä 5.488 tuhatta euroa.
- d) Pro forma -taseen osakepääomasta on eliminoitu Hervannan Koneistus Oy:n hankintahetken osakepääoma 300 tuhatta euroa ja lisätty Hervannan Koneistus Oy:n hankinnasta osakevaihdossa muodostuva osakepääoman korotus 160 tuhatta euroa. Yhteensä 140 tuhatta euroa.
- e) Pro forma -taseeseen on lisätty Hervannan Koneistus Oy:n hankinnasta osakevaihdossa muodostuva sijoitetun vapaan oman pääoman rahaston lisäys määrältään 4.740 tuhatta euroa. Oikaisu liittyy tytäryhtiön yhdistämiseen konserniin hankintameno menetelmällä.
- f) Pro forma -taseen vapaasta omasta pääomasta on eliminoitu Hervannan Koneistus Oy:n hankintahetken vapaa oma pääoma määrältään 762 tuhatta euroa. Oikaisu liittyy tytäryhtiön yhdistämiseen konserniin hankintamenomenetelmällä.
- g) Laskennalliseen verovelkaan on lisätty Hervannan Koneistus Oy:n vaihto-omaisuuden käypään arvoon arvostamisesta aiheutuvan laskennallisen verovelan lisäys 15 tuhatta euroa.
- h) Hervannan Koneistuksen pitkäaikaisesta vieraasta pääomasta on vähennetty Panostajalle marraskuussa 2007 emoyhtiön kassavaroista maksettu velka määrältään 1.705 tuhatta euroa.

Pro forma tuloslaskelmaoikaisujen ja tase-erien käypään arvoon arvostamisen verovaikutus perustuu 26 % verokantaan.

LIITE 3

HERVANNAN KONEISTUS OY:N YHTIÖJÄRJESTYS

1. TOIMINIMI JA KOTIPAIKKA

Yhtiön toiminimi on Hervannan Koneistus Oy ja kotipaikka Tampere.

2. TOIMIALA

Yhtiön toimialana on konepajateollisuuden harjoittaminen sekä osakkeiden ja osuuksien omistaminen konepajateollisuutta harjoittavissa yrityksissä. Yhtiö voi myös omistaa ja hallita kiinteistöjä ja arvopapereita ja käydä niillä kauppaa sekä harjoittaa muuta sijoitustoimintaa.

3. OSAKEPÄÄOMA

Yhtiön vähimmäispääoma on satatuhatta (100.000) euroa ja enimmäispääoma yhdeksänsataatuhatta (900.000) euroa, joissa rajoissa osakepääomaa voidaan korottaa tai alentaa yhtiöjärjestyksestä muuttamatta.

4. OSAKKEIDEN NIMELLISARVO

Osakkeiden nimellisarvo on tuhat (1.000) euroa.

5. HALLITUS

Yhtiöllä on hallitus, johon kuuluu kolmesta kuuteen (3-6) varsinaista jäsentä. Hallituksen jäsenten toimikausi päättyy vaalia ensiksi seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä.

6. TOIMITUSJOHTAJA

Yhtiöllä on toimitusjohtaja, jonka hallitus valitsee.

7. TOIMINIMENKIRJOITUS

Yhtiön toiminimen kirjoittaa paitsi hallitus, myös hallituksen puheenjohtaja ja toimitusjohtaja kumpikin yksin. Hallitus päättää toiminimen kirjoitusoikeuksien ja prokuroiden antamisesta.

8. TILINTARKASTAJAT

Yhtiössä on yksi varsinainen tilintarkastaja ja hänellä yksi varamies. Tilintarkastajat valitaan tehtävänsä toistaiseksi.

9. TILIKAUSI

Yhtiön tilikausi päättyy vuosittain 30. syyskuuta.

10. KOKOUSKUTSU

Kutsu yhtiökokoukseen on toimitettava osakkeenomistajille todistettavasti kirjallisesti aikaisintaan neljä viikkoa ja viimeistään kahdeksan päivää ennen kokousta.

11. VARSINAINEN YHTIÖKOKOUS

Varsinainen yhtiökokous on pidettävä vuosittain hallituksen määräämänä päivänä kuuden kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä.

Kokouksessa on:

esitettävä

1. tilinpäätös, joka käsittää tuloslaskelman, taseen ja toimintakertomuksen;
2. tilintarkastuskertomus;

päätettävä

3. tuloslaskelman ja taseen vahvistamisesta;
4. toimenpiteistä, joihin vahvistetun taseen mukainen voitto tai tappio antaa aihetta;
5. vastuuvapaudesta hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle;
6. hallituksen jäsenten palkkioista;
7. hallituksen jäsenten lukumäärästä;

valittava

8. hallituksen jäsenet sekä tarvittaessa
9. yksi tilintarkastaja ja hänelle varamies.

12. LUNASTUSLAUSEKE

Jos osake siirtyy yhtiön ulkopuoliselle uudelle omistajalle, on siirronsaajan viipymättä ilmoitettava siitä hallitukselle, ja osakkeenomistajilla on oikeus lunastaa osake seuraavilla ehdoilla:

1. Lunastusoikeus ei koske perintöön, testamenttiin, avio-oikeuteen, sulautumiseen ja jakautumiseen perustuvia saantoja.
2. Jos useammat osakkaat haluavat käyttää lunastusoikeuttaan, on osakkeet jaettava hallituksen toimesta lunastukseen halukkaiden kesken heidän omistamiensa osakkeiden suhteessa. Mikäli osakkeiden jako ei näin mene tasan, jaetaan ylijääneet osakkeet lunastajien kesken arvalla.
3. Lunastushinta on siirtäjän ja siirronsaajan sopima hinta, tai jos saanto on vastikkeeton, osakkeen viimeiseen tilinpäätökseen perustuva arvo.
4. Hallituksen tulee antaa tieto osakkeenomistajille osakkeen siirtymisestä kahden viikon kuluessa siirtoilmoituksesta lukien. Tiedoksi antamisen tulee tapahtua samoin kuin kokouskutsun antamisen. Tiedon tulee sisältää lunastushinta ja päivämäärä, jolloin lunastus on viimeistään tehtävä.
5. Osakkeenomistajien tulee esittää lunastusvaatimuksensa kirjallisesti yhtiölle kuukauden kuluessa siitä, kun osakkeen siirtymisestä on hallitukselle ilmoitettu.
6. Lunastushinta on suoritettava siirronsaajalle käteisenä rahana tai pankin varmentamalla shekillä kahden viikon kuluessa lunastusvaatimuksen tekemisestä lukien tai mainitussa ajassa talletettava ulosotonhaltijalle.
7. Lunastusoikeutta sekä lunastushinnan määrää koskevat erimielisyydet on siirrettävä välimiesten ratkaistavaksi välimies menettelystä annetun lain (967/92) mukaisessa järjestyksessä.

Tämä pykälä on merkittävä osakekirjoihin, osakeluetteloon, mahdollisesti annettavaan väliaikaistodistukseen ja osakeantilippuun.

LIITE 4

TAMPEREEN LAATUKONEISTUS OY:N YHTIÖJÄRJESTYS

- 1 § Yhtiön toiminimi on Tampereen Laatukoneistus Oy ja sen kotipaikka on Tampere.
- 2 § Yhtiön toimialana on hydraulikka- ja pneumatiikkalaitteiden suunnittelu, valmistus, asennus, huolto ja myynti sekä alaan liittyvä konsultointi samoin kuin koneistus-, hitsaus- ja muiden konepajatuotteiden myynti sekä konepajateollisuuden harjoittaminen.
- 3 § Yhtiön vähimmäispääoma on 2.500 euroa.
- 4 § Yhtiöllä on hallitus, johon kuuluu yhdestä viiteen 1-5 varsinaista jäsentä ja yksi varajäsen, mikäli hallitukseen valitaan vähemmän kuin kolme varsinaista jäsentä. Hallituksen jäsenten toimikausi päättyy vaalia ensiksi seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä. Hallitus on päätösvaltainen, kun saapuvilla on enemmän kuin puolet hallituksen jäsenistä. Hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan, mikäli hallitukseen valitaan useita varsinaisia jäseniä.
- 5 § Yhtiöllä voi olla toimitusjohtaja, jonka hallitus valitsee.
- 6 § Yhtiössä on yksi varsinainen tilintarkastaja ja hänellä yksi varamies. Tilintarkastajan ja hänen varamiehensä tulee olla Keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisö. Siinä tapauksessa, että varsinaiseksi tilintarkastajaksi valitaan tilintarkastusyhteisö, ei varatilintarkastajaa valita. Tilintarkastajat valitaan tehtävänsä toistaiseksi
- 7 § Yhtiön toiminimen kirjoittavat toimitusjohtaja ja hallituksen puheenjohtaja kumpikin erikseen yksin tai kaksi hallituksen jäsentä yhdessä. Hallitus voi antaa nimeltä mainituille henkilöille oikeuden kirjoittaa yhtiön nimen joko yksin tai yhdessä jonkun toisen toiminimen kirjoittamiseen oikeutetun kanssa. Prokuroista päättää yhtiön hallitus
- 8 § Kutsu yhtiökokoukseen ja muut tiedonannot osakkaille on toimitettava todistettavasti kirjallisesti osakkeenomistajille enintään neljä ja vähintään viikkoa ennen kokousta.
- 9 § Varsinainen yhtiökokous on pidettävä vuosittain hallituksen määräämänä päivänä kuuden kuukauden kuluessa tilinpäätöspäivästä.

Kokouksessa on:

esitettävä:

1. tilinpäätös;
2. tilintarkastuskertomus;

päätettävä:

3. tuloslaskelman ja taseen sekä konsernituloslaskelman ja konsernitaseen vahvistamisesta;
4. vastuuvapaudesta hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle;
5. toimenpiteistä, joihin vahvistetun taseen ja vahvistetun konsernitaseen mukainen voitto tai tappio antavat aihetta;
6. hallituksen jäsenten ja tilintarkastajan palkkioista;
7. hallituksen jäsenten lukumäärä;

valittava:

8. hallituksen jäsen tai jäsenet ja tarvittaessa varajäsen;
9. yksi tilintarkastaja ja tarvittaessa varatilintarkastaja.

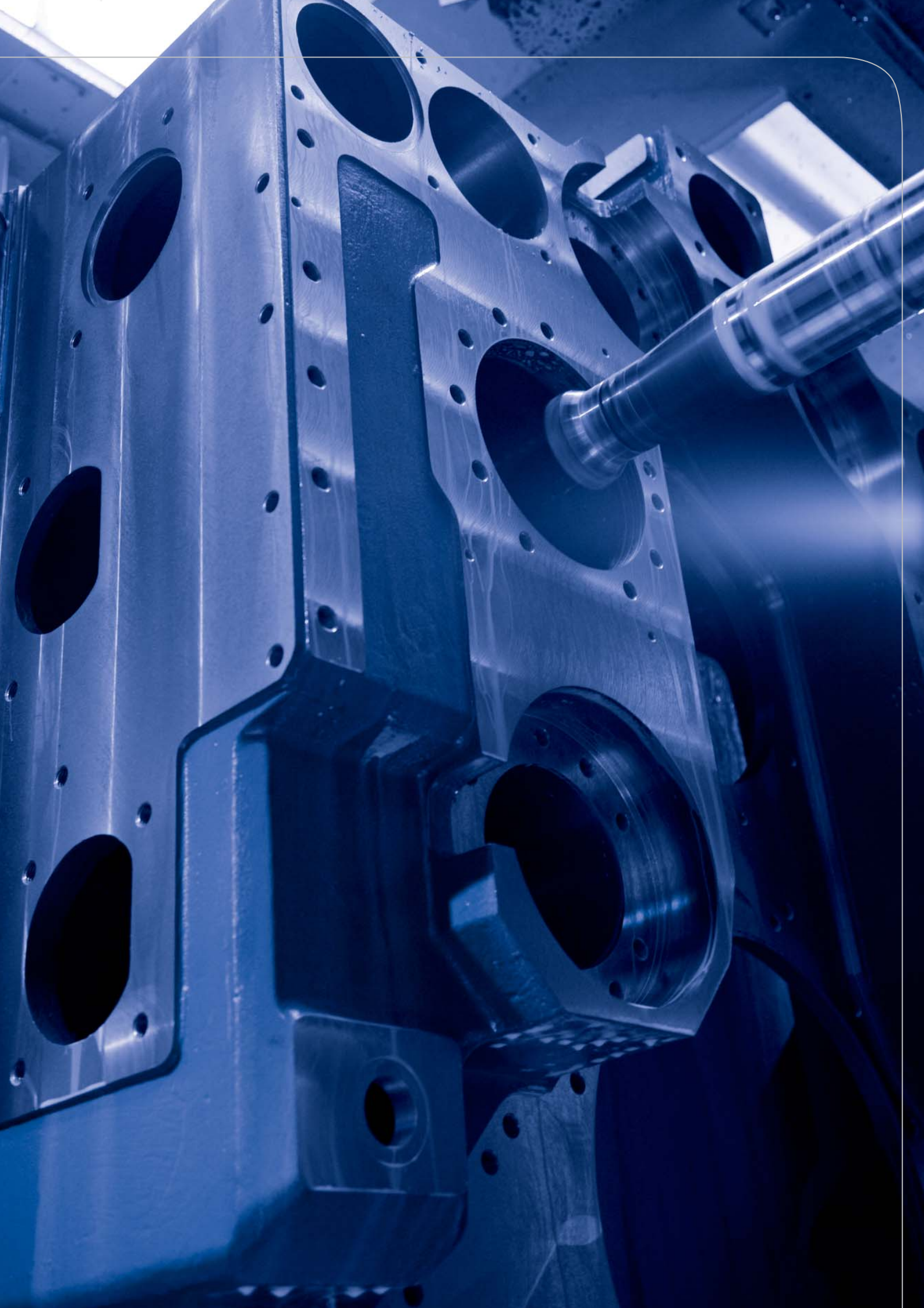
10 § Yhtiön tilikausi alkaa 1. päivänä marraskuuta ja päättyy 31. päivänä lokakuuta.

11 § Osakkeiden lunastaminen. Jos osake siirtyy yhtiön ulkopuoliselle uudelle omistajalle, on siirronsaajan viipymättä ilmoitettava siitä yhtiön hallitukselle ja osakkeenomistajalla on oikeus lunastaa osakkeet seuraavilla ehoilla:

- 1) Hallituksen tulee antaa tieto osakkeenomistajille osakkeen siirtymisestä kahden viikon kuluessa siirtoilmoituksesta lukien. Tiedoksi antamisen tulee tapahtua samoin kuin kokouskutsun antamisen. Tiedon tulee sisältää lunastushinta ja päivämäärä, jolloin lunastusvaatimus viimeistään on tehtävä.
- 2) Lunastusoikeus ei koske perintöön, testamenttiin, avio-oikeuteen, sulautumiseen tai jakautumiseen perustuvia saantoja eikä osakkeita omistavan yhteisön purkauessa jako-osuutena osakkaille siirtyviä osakkeita.
- 3) Jos useimmat osakkaat haluavat käyttää lunastusoikeuttaan, on osakkeet jaettava hallituksen toimesta lunastukseen halukkaiden kesken heidän omistamiensa osakkeiden suhteessa. Mikäli osakkeiden jako ei näin mene tasan, jaetaan yli jääneet osakkeet lunastusta haluavien kesken arvalla.
- 4) Lunastushinta on osakkeen siirron yhteydessä maksettu hinta. Mikäli luovutus on vastikkeeton, lunastushinta on osakkeen viimeksi laaditun tilinpäätöksen mukainen arvo siten, että yhtiön omaisuus on arvostettu käyvin arvoin.
- 5) Osakkeenomistajien tulee esittää lunastusvaatimuksensa kirjallisesti yhtiölle kuukauden kuluessa siitä, kun osakkeen siirtymisestä on hallitukselle ilmoitettu.
- 6) Lunastushinta on suoritettava siirronsaajalle kahden viikon kuluessa siitä, kun lunastusvaatimuksen esittämisäika on kulunut umpeen tai mainitussa ajassa tallennettava ulosotonhaltijalle.
- 7) Yhtiö voi voitonjakokelpoisilla varoilla lunastaa uudelle omistajalle siirtyvän osakkeen kahden kuukauden kuluessa hallitukselle tehdystä siirtoilmoituksesta lukien, jollei kukaan osakkeenomistaja sitä lunasta. Lunastushinta on osakkeesta maksettu hinta tai jos saanto on vastikkeeton osakkeen viimeksi laaditun taseen mukainen matemaattinen arvo. Yhtiön tulee ilmoittaa lunastuspäätöksestä kirjallisesti muille lunastukseen oikeutetuille kahden viikon kuluessa päätöksen tekemisestä ja maksaa lunastushinta samassa ajassa ja samalla tavalla kuin osakkaan tulisi lunastushinta maksaa.
- 8) Lunastusoikeutta sekä lunastushinnan määrää koskevat erimielisyydet on siirrettävä välimiesten ratkaistavaksi välimiesmenettelystä annetun lain mukaisessa järjestyksessä. Tämä pykälä on merkittävä osakekirjoihin, osakeluetteloon, mahdollisesti annettavaan väliaikaistodistukseen ja osakeantilippuun.

12 § Riidat, jotka johtuvat tästä yhtiöjärjestyksestä, taikka koskevat erimielisyyttä toisaalta osakkeenomistajan, hallituksen jäsenen, toimitusjohtajan tai tilintarkastajan ja toisaalta yhtiön välillä, tai yhtiökokouksen tai hallituksen kokouksen päätösten moitetta on ratkaistava välimiesmenettelystä Suomessa voimassa olevan lain mukaisesti välimiesoikeudessa, jonka muodostaa yksi jäsen. Ellei välimiesoikeuden jäsenestä voida sopia, nimeää sen osapuolen hakemuksesta Tampereen kärjäoikeus.

www.takoma.fi